

Мінімальні стандарти захисту, забезпечення гендерної рівності та інклюзії в умовах надзвичайних ситуацій

Міжнародна Федерація Товариств Червоного Хреста і Червоного Півмісяця (МФТХ і ЧП) є найбільшою у світі гуманітарною мережею, заснованою на волонтерських мережах. Завдяки 190 національним товариствам Червоного Хреста і Червоного Півмісяця, які є членами нашої організації по всьому світу, ми присутні в кожній громаді та охоплюємо 160,7 мільйона людей щорічно через довгострокові послуги та програми розвитку, а також 110 мільйонів людей через програми реагування на катастрофи та програми оперативного відновлення. Ми діємо на випередження, під час і після катастроф та надзвичайних ситуацій у сфері охорони здоров'я, щоб задовольнити потреби та покращити життя вразливих верств населення. Ми діємо неупереджено, незалежно від національності, раси, статі, релігійних переконань, класу та політичних поглядів.

Керуючись Стратегією 2020 - нашим колективним планом дій з подолання головних гуманітарних викликів та викликів у сфері розвитку цього десятиліття, ми прагнемо рятувати життя та змінювати свідомість людей.

Наша сила - це наша волонтерська мережа, наш досвід роботи в громадах, наша незалежність і нейтралітет. Ми працюємо над покращенням гуманітарних стандартів, як партнери у сфері розвитку та реагування на катастрофи. Ми переконуємо осіб, які приймають рішення, завжди діяти в інтересах вразливих людей. Результат: ми створюємо здорові та безпечні громади, зменшуємо вразливість, зміцнюємо стійкість і сприяємо культурі миру в усьому світі.

**© Міжнародна Федерація Товариств Червоного Хреста
і Червоного Півмісяця, Женева, 2018**

Копіювання всього цього дослідження або його частини дозволяється для некомерційного використання за умови посилання на джерело. МФЧХ буде вдячна за детальну інформацію про його використання. Запити на комерційне відтворення слід надсилати до МФЧХ за адресою secretariat@ifrc.org.

Думки та рекомендації, висловлені в цьому дослідженні, не обов'язково відображають офіційну політику МФТХ і ЧП або окремих національних товариств Червоного Хреста і Червоного Півмісяця.

Всі фотографії, використані в цьому дослідженні, належать МФЧХ, якщо не вказано інше.

**P.O. Box 303
CH-1211 Geneva 19
Switzerland (Швейцарія)
Телефон: +41 22 730 4222
Телефакс: +41 22 733 0395
E-mail: secretariat@ifrc.org
Вебсайт: www.ifrc.org**

Зміст

Подяка	2
Вступ	3
Визначення	9
Гідність, доступ, участь та безпека (DAPS)	14
Законодавство про захист, гендер, інклюзію та надзвичайні ситуації	22
Мінімальні стандарти	25
 Медицина надзвичайних ситуацій	26
 Продовольча безпека	36
 Водопостачання, санітарія та гігієна (BCG)	45
 Прихисток	54
 Засоби до існування	64
 Нехарчові продукти (НПТ)	72
 Грошові інтервенції (ГІ)	80
 Зниження ризиків від катастроф (DRR/ЗПК)	89
Додатки	
1. Дані з розбивкою за статтю, віком та інвалідністю (SADDD)	97
2. Критерії відбору та пріоритетності	102
3. Орієнтований на постраждалих підхід в медичній практиці	106

Подяка

Мінімальні стандарти Міжнародної федерації товариств Червоного Хреста і Червоного Півмісяця (МФТЧХ і ЧП) щодо захисту, забезпечення гендерної рівності та інклюзивності в умовах надзвичайних ситуацій (2018) - це вже друге видання. Перша пілотна версія Мінімальних стандартних зобов'язань МФТЧХ і ЧП щодо гендеру та різноманітності у програмах реагування на надзвичайні ситуації була опублікована у 2015 році. Пілотна версія була протестована в усьому світі співробітниками, волонтерами та керівництвом Червоного Хреста і Червоного Півмісяця в умовах мало-, середньо- та великомасштабних катастроф і гуманітарних криз. Стандарти були перекладені арабською, французькою, російською, іспанською та французькою мовами та адаптовані до контексту країн, в яких працюють національні товариства Червоного Хреста і Червоного Півмісяця.

Це видання є результатом трирічного тестування, доопрацювання та зворотного зв'язку від фахівців з питань захисту, гендеру та інклюзії (ЗГІ) та галузевими спеціалістами. Були додані нові розділи, такі як Грошові інтервенції, а також було підсилено увагу до сексуального та гендерного насильства та інтеграції людей з інвалідністю відповідно до зобов'язань МФТЧХ і ЧП та її національних товариств-членів. Це видання супроводжується інструментарієм МФТЧХ і ЧП "Захист, гендер та інклюзія в надзвичайних ситуаціях" (2018-2019 рр.).

Оскільки це глобальний інструмент, у його розробці, тестуванні, перегляді та доопрацюванні брали участь багато людей. Тому МФТЧХ і ЧП висловлює подяку всім національним товариствам Червоного Хреста і Червоного Півмісяця за їхній видатний внесок у цю публікацію, а також представництвам МФТЧХ і ЧП, групам підтримки кластерів МФТЧХ і ЧП, регіональним представництвам МФТЧХ і ЧП та співробітникам штаб-квартири МФТЧХ і ЧП за їхній внесок у її підготовку. Особлива подяка висловлюється Глобальній мережі з питань гендеру та різноманітності, Регіональним мережам з питань гендеру та різноманітності, Референс-центру МФТЧХ і ЧП з питань психосоціальної підтримки та Міжнародному Комітету Червоного Хреста (МКЧХ).

Ми висловлюємо особливу подяку уряду Австралії, Австралійському Червоному Хресту, Норвезькому Червоному Хресту та Шведському Червоному Хресту, які зробили фінансовий внесок у розробку цих переглянутих стандартів.

Вступ

Цей посібник представляє співробітникам, членам та волонтерам Червоного Хреста і Червоного Півмісяця набір мінімальних стандартів щодо захисту, гендеру та інклюзії (ЗП) у надзвичайних ситуаціях. Цей посібник розроблений для того, щоб Міжнародна федерація товариств Червоного Хреста і Червоного Півмісяця (МФЧХ) та національні товариства, які реалізують програми з надзвичайних ситуацій **забезпечували забезпечували гідність, доступ, участь і безпеку** для всіх людей, які постраждали від катастроф і криз.

Він містить практичні рекомендації щодо того, як інтегрувати ці чотири принципи в усі сектори на основі врахування гендерних аспектів, віку, інвалідності та інших факторів різноманіття. Це передбачає обмеження впливу на людей ризиків насильства та жорстокого поводження, а також забезпечення того, щоб програми надзвичайних ситуацій "не завдавали шкоди".

Стандарти вирішують питання захисту, гендеру та інклюзії, надаючи практичні способи взаємодії з усіма членами громади, реагування на їхні різні потреби та використання їхнього потенціалу у найбільш недискримінаційний та ефективний спосіб. Це допомагає забезпечити врахування місцевих перспектив при наданні допомоги. Стандарти також підтримують включення семи основоположних принципів Міжнародного руху Червоного Хреста і Червоного Півмісяця (далі - "Рух").

Впровадження цих стандартів на практиці є одним з ключових засобів реалізації: Стратегічних рамок МФОКК і КП з гендерних питань та питань різноманітності (2013 - 2020 рр.); Резолюції 3 Міжнародної конференції 2015 року "Сексуальне та гендерне насильство: спільні дії щодо запобігання та реагування" та Резолюції 4 Ради делегатів 2015 року: Стратегічні рамки включення людей з інвалідністю до Міжнародного руху Червоного Хреста і Червоного Півмісяця. Аналогічно, розширення доступу до освіти, як зазначено в Резолюції 6 Ради делегатів 2017 року: Гуманітарні потреби, пов'язані з освітою, посилюють потребу в захисті, особливо дітей, підлітків і молодих людей.

І на додаток, існує міцний зв'язок з [Посібником Червоного Хреста і Червоного Півмісяця із залучення громадськості та підвітності](#).¹ У посібнику описано, як створити ефективні системи зворотного зв'язку, за допомогою яких люди можуть ділитися своїм досвідом, скаргами та потребами, впливати на те, як надається гуманітарна допомога, і надає можливість зрозуміти вплив захисту та інклюзії в рамках програм надзвичайних ситуацій.

Представлені тут мінімальні стандарти відповідають нещодавній тенденції до використання мінімальних стандартів для аварійно-рятувальних служб. Якщо альтернативні мінімальні стандарти або матеріали з настановами (наприклад, Sphere, Міжвідомчий постійний комітет) вже ефективно використовуються, фахівці-практики

повинні продовжувати користуватися тими настановами, які вони вважають найбільш корисними.

Навіщо потрібні мінімальні стандарти щодо захисту, гендеру та інклюзії у надзвичайних ситуаціях?

Надзвичайні ситуації підсилюють наявну гендерну нерівність, і часто під час та після надзвичайних ситуацій зростає кількість випадків сексуального та гендерно-зумовленого насильства (СГН), насильства над дітьми та торгівлі людьми. Стать особи або її гендерна ідентичність та інші фактори, тобто вік, інвалідність, сексуальну орієнтацію, стан здоров'я, у тому числі ВІЛ/СНІД та інші хронічні захворювання, соціальний статус, імміграційний та/або правовий статус, етнічне походження, віросповідання, громадянство (або його відсутність), визначають ступінь вразливості людей до надзвичайних ситуацій, їхнього впливу, реагування на них та відновлення після них.

Ці відмінності є також сильними сторонами, які необхідно визнавати та враховувати в усіх заходах з готовності до надзвичайних ситуацій, запобігання, реагування, реконструкції та відновлення, спрямованих на побудову стійких суспільств. Ці мінімальні стандарти слугують інструментом для інтеграції стратегій, що враховують гендерні аспекти та різноманіття, у планування, розробку, впровадження, моніторинг, оцінку та звітність щодо програм та заходів. Мінімальні стандарти також включають рекомендації щодо запобігання та реагування на сексуальне та гендерно-зумовлене насильство (СГН) та захисту дітей.

Для кого призначені ці мінімальні стандарти?

Ці стандарти призначені для всіх членів МФТЧХ і ЧП, а також співробітників та волонтерів. Незалежно від сфери компетенції, всі фахівці на місцях повинні розуміти різні потреби та безпекові ризики, з якими стикаються особи будь-якої гендерної ідентичності, віку, інвалідності та походження в умовах надзвичайних ситуацій, а також те, які заходи та підходи можуть бути застосовані для задоволення цих потреб та зменшення безпекових ризиків.

Відповідальність за захист

Впроваджуючи мінімальні стандарти, важливо відзначити нашу роль під час катастроф та конфліктів. Згідно з нормами міжнародного права, основна роль і відповідальність органів державної влади та відповідних недержавних суб'єктів полягає у захисті, гарантуванні безпеки та дотриманні прав осіб, які перебувають на їхній території або під їхньою юрисдикцією (у тому числі тих, що знаходяться за її межами). У випадку зобов'язаних осіб, які готові надати захист і мають можливість

це робити, підхід гуманітарних суб'єктів, ймовірно, буде полягати у проактивній взаємодії та підтримці. У випадку зобов'язаних осіб, які готові надати захист, але мають обмежені можливості, гуманітарні суб'єкти, ймовірно, візьмуть на себе допоміжну роль у зміцненні наявної архітектури захисту та визначенні ролей і обов'язків між суб'єктами захисту. Це забезпечить взаємодоповнюваність досвіду та мандатів і зведе до мінімуму можливість дублювання зусиль держави або інших суб'єктів захисту, а також дозволить уникнути підриву спроможності та бажання носіїв обов'язків виконувати свої зобов'язання.ⁱⁱ

Коли слід застосовувати мінімальні стандарти?

Мінімальні стандарти були розроблені для використання в усіх надзвичайних ситуаціях, у тому числі як катастрофи, так і конфлікти. Це стосується швидких, повільних і зтяжених надзвичайних ситуацій, а також низько-, середньо-, великомасштабних і складних надзвичайних ситуацій. Вони розроблені для застосування на ранніх стадіях надзвичайної ситуації та на етапі раннього відновлення. Ці стандарти можуть також застосовуватися в контексті розвитку для підтримки зниження ризиків і забезпечення готовності, особливо в умовах, що зазнають впливу циклічних катастроф. Зрозуміло, що катастрофи та конфлікти часто співіснують або що нові катастрофи та конфлікти можуть виникати в межах поточного надзвичайного стану. Метою цих стандартів є забезпечення мінімальних вимог у всіх секторах для підтримки найбільш уразливих або маргіналізованих груп населення без дискримінації в будь-якому конкретному контексті. Таким чином, вони охоплюють усіх, хто постраждав від кризи: приймаючі громади, внутрішньо переміщені особи або громади біженців. Сфера застосування кожного стандарту була сформульована таким чином, щоб забезпечити його універсальність для всіх надзвичайних ситуацій. Кожен контекст буде унікальним, а конкретні ризики та вразливості, з якими стикаються окремі особи та групи, що постраждали від кожної кризи, будуть відрізнятися. Саме читач повинен прийняти рішення щодо найкращого способу дій для ефективної реалізації та досягнення стандартів.

Як були розроблені ці мінімальні стандарти?

Мінімальні стандарти ґрунтуються на широкому спектрі ресурсів МФТЧХ і ЧП МКЧХ, національних товариств та інших організацій, що не належать до Червоного Хреста і Червоного Півмісяця, зокрема:

- Австралійський Червоний Хрест, Посібник з питань захисту, гендеру та інклюзії (2011-2015)ⁱⁱⁱ
- Британський Червоний Хрест "Тиха надзвичайна ситуація - жертви сексуального насильства в Демократичній Республіці Конго - соціальна та економічна реінтеграція через грошові перекази» (2017)

- Глобальна робоча група із захисту дітей (РГЗД), Мінімальні стандарти захисту дітей у гуманітарній діяльності (2012)^{iv}
- Кластер глобального захисту та Кластер охорони здоров'я, Посібник для медичного персоналу, який надає допомогу жертвам гендерно-зумовленого насильства, у тому числі протокол клінічного лікування зґвалтувань (2016)^v
- Groupe URD, Міжнародне партнерство з гуманітарної відповідальності (NAP International), People in Aid та проект Sphere, Основний гуманітарний стандарт якості та підзвітності (2014)^{vi}
- Стандарти гуманітарної інклюзії для людей похилого віку та людей з інвалідністю, ADCAP (2018)^{vii}
- Посібник МКЧХ та МФЧХ із залучення громадськості (2017)^{viii}
- МФТЧХ і ЧП "Всі під одним дахом - прихисток та поселення з урахуванням потреб людей з інвалідністю в умовах надзвичайних ситуацій" (2015)^{ix}
- Ініціатива МФТЧХ і ЧП з удосконалення програм (ІУП) (інструмент оцінки впливу)
- План дій МФТЧХ і ЧП щодо захисту дітей (2016)
- Брифінг МФЧХ щодо захисту дітей у надзвичайних ситуаціях (2016)
- Політика МФТЧХ і ЧП щодо захисту дітей (2013)
- Підхід МФТЧХ і ЧП до оцінки вразливості та потенціалу з урахуванням гендерних аспектів та різноманітності (пілотний проект, 2017)^x
- Керівні принципи МФТЧХ і ЧП щодо інтеграції гендеру та різноманіття в охорону здоров'я на рівні громад (2013), водопостачання, санітарії та гігієни (ВСГ) (2012), а також продовольчої безпеки та забезпечення засобів до існування (2014)
- Посібник МФТЧХ і ЧП із впровадження програм щодо засобів до існування (2010)^{xi}
- Міграційна політика МФТЧХ і ЧП (2009)
- Аналітична записка МФЧХ щодо захисту дітей у надзвичайних ситуаціях (2016)
- Позиційний документ МФТЧХ і ЧП щодо захисту та допомоги дітям у процесі переміщення (2017)
- Польовий посібник МФТЧХ і ЧП із захисту (2017)^{xii}
- Оцінка вразливості та потенціалу МФТЧХ і ЧП (2006)
- Посібник з мінімальних стандартів INEE (2010)^{xiii}
- Посібник з гендерних питань у гуманітарній діяльності Міжвідомчого постійного комітету (МПК) (2007)^{xiv}
- Посібник Міжвідомчого постійного комітету (МПК) з питань гендерно зумовленого насильства (2015)^{xiv}
- Польовий посібник Міжвідомчого постійного комітету (МПК) з питань дітей без супроводу дорослих та дітей, розлучених з сім'єю. Інструментарій (2017)^{xvi}

- Посібник Sphere (2018)^{xvii}
- Інструментарій для інтеграції управління менструальною гігієною (УМГ) в гуманітарне реагування, міжвідомчий (2017)^{xviii}
- Професійні стандарти роботи із захисту, здійснюваної гуманітарними та правозахисними організаціями в умовах збройних конфліктів та інших ситуацій насильства, Третє видання (2018)^{xix}

Що слід взяти до уваги при застосуванні мінімальних стандартів

У тексті мінімальних стандартів ми використовуємо вираз "маргіналізовані групи", коли їх також можна охарактеризувати як такі, що мають особливі потреби, перебувають у групі ризику, є вразливими або ізольованими. У всіх випадках під маргіналізованими групами розуміються люди похилого віку, діти (у тому числі підлітків), особи з фізичними, сенсорними або інтелектуальними порушеннями, особи з психічними розладами, особи, які пережили СГН, жертви торгівлі людьми та люди, які живуть з ВІЛ/СНІДом або іншими хронічними захворюваннями. У різних контекстах інші форми різноманітності, у тому числі етнічну приналежність, громадянство або його відсутність, міграцію та/або правовий статус, релігію, касту, клас, сексуальні та гендерні меншини, а також взаємозв'язок між формами різноманітності та маргіналізованими групами, будуть ключовими питаннями, які слід враховувати, говорячи про маргіналізовані групи. Тому користувачам цих мінімальних стандартів рекомендується ретельно проаналізувати ситуацію та зрозуміти, які саме особи та групи належать до "маргіналізованих груп" у їхньому контексті, а також оцінити свої власні припущення. У цій публікації використовується термін, який має на меті охопити всі маргіналізовані групи: "Особи будь-якої гендерної ідентичності, віку, статусу інвалідності та походження".

Визначення

Дитина - це будь-яка особа віком до 18 років. Цей вік визначає повноліття відповідно до Конвенції Організації Об'єднаних Націй про права дитини і застосовується в нашій роботі, навіть якщо місцеві закони та звичаї відрізняються.

Захист дітей - це запобігання та реагування на випадки жорстокого поводження, нехтування, експлуатації та насильства щодо дітей.

Інвалідність є результатом взаємодії між особами з порушеннями здоров'я та бар'єрами у ставленні та навколишньому середовищі, які перешкоджають їх повній та ефективній участі в житті суспільства нарівні з іншими. До осіб з інвалідністю належать особи, які мають тривалі фізичні, психічні, інтелектуальні або сенсорні порушення.^{xx}

Різноманітність означає повний спектр варіантів соціального походження та ідентичностей, які складають населення. Вона включає, але не обмежується гендерною ідентичністю та самовираженням, сексуальною орієнтацією, віком, інвалідністю, ВІЛ-статусом, соціально-економічним статусом, релігією, віросповіданням, національністю та етнічним походженням (у тому числі групи меншин та мігрантів).

Рівність чи справедливість

З точки зору рівності передбачається, що всі отримають однакову підтримку. Однак окремі особи можуть потребувати різних видів підтримки та підходів для того, щоб мати рівний доступ до допомоги та спільного прийняття рішень, які їх стосуються. Адаптація гуманітарної роботи до потреб і походження кожної людини забезпечує справедливе ставлення до постраждалих.

Гендер - це соціальні відмінності між особами з різною гендерною ідентичністю протягом усього їхнього життєвого циклу. Хоча ці соціальні відмінності глибоко вкорінені в кожній культурі, вони змінюються з часом і відрізняються як у межах однієї культури, так і між культурами. Гендер визначає ролі, повноваження та ресурси для жінок, чоловіків та інших ідентичностей у будь-якій культурі.

Аналіз гендерних аспектів та різноманітності допомагає зрозуміти, як можливості та нерівність можуть впливати на можливості та нерівність залежно від статі людини або гендеру, з якими люди себе ідентифікують. Він вивчає відносини між жінками та чоловіками в їх різноманітності; їх ролі, обов'язки, доступ до ресурсів та контроль над ними, а також обмеження, з якими вони стикаються по відношенню одне до одного. Вивчається особлива реальність приналежності до певного віку або вікової групи, людини з інвалідністю та інші контекстуальні фактори, включаючи, серед іншого, сексуальну орієнтацію, ВІЛ-статус, соціально-економічний статус, релігію, віру, національність та етнічне походження (у тому числі групи меншин та мігрантів).

Інклюзія у впровадженні програм для надзвичайних ситуацій фокусується на використанні аналізу того, як люди є ізольованими, для активного зменшення такої ізоляції шляхом створення середовища, в якому відмінності сприймаються та пропагуються як сильні сторони. Надання послуг, що передбачають інклюзію, означає надання рівного доступу до ресурсів для всіх. У довгостроковій перспективі інклюзія також спрямована на полегшення доступу до можливостей і прав для всіх шляхом подолання, зменшення та припинення виключення, стигматизації та дискримінації.

Захист у гуманітарній діяльності - це, по суті, захист людей від заподіяння їм шкоди. Він спрямований на забезпечення дотримання прав осіб, збереження безпеки, фізичної недоторканності та гідності тих, хто постраждав від стихійних лих або інших надзвичайних ситуацій, збройних конфліктів або інших ситуацій насильства.

Визначення захисту, дане Міжвідомчим постійним комітетом, є найбільш прийнятним для гуманітарних організацій (в тому числі і для Руху): "вся діяльність, спрямована на отримання повної поваги до прав особистості згідно з буквою і духом відповідних норм права (тобто, права в галузі прав людини, міжнародного гуманітарного права, біженського права)".

Захист в гуманітарній діяльності в Русі має як внутрішній, так і зовнішній аспекти. На внутрішньому рівні це стосується забезпечення того, щоб діяльність Руху проводилася з повагою і не ставила під загрозу гідність, безпеку і права людей. На зовнішньому рівні - це діяльність, спрямована на забезпечення того, щоб органи влади та інші суб'єкти поважали свої зобов'язання та права осіб.

Запобігання та протидія сексуальній експлуатації та насильству (PSEA)

Термін "сексуальна експлуатація" означає будь-яке фактичне зловживання або спробу зловживання уразливістю становища, владою або довірою в сексуальних цілях, у тому числі, але не обмежуючись цим, отримання грошової, соціальної або політичної вигоди від сексуальної експлуатації іншої особи.^{xxi}

Термін "сексуальне насильство" означає фактичне фізичне вторгнення сексуального характеру або загрозу такого вторгнення, чи то із застосуванням сили, чи то в нерівних або примусових умовах.^{xxii}

Стать означає фізичні та біологічні відмінності, як правило, між чоловіками та жінками..

Сексуальне та гендерно зумовлене насильство (СГН/СГВВ)¹

Гендерно зумовлене насильство: Загальний термін для позначення будь-якої шкідливої дії, яка спричиняє або може спричинити фізичну, сексуальну чи психологічну шкоду або страждання жінці, чоловікові, дівчинці чи хлопчикові через їхній гендер. Гендерно зумовлене насильство є наслідком гендерної нерівності та зловживання владою. Гендерно зумовлене насильство включає, але не обмежується сексуальним насильством, домашнім насильством, торгівлею людьми, примусовим або раннім шлюбом, примусовою проституцією, сексуальною експлуатацією та зловживанням.

Сексуальне насильство: Дії сексуального характеру, вчинені щодо будь-якої особи із застосуванням сили, погрози силою або примусу. Примус може бути викликаний такими обставинами, як страх перед насильством, жорстке поводження, утримання силою, психологічне пригнічення або зловживання владою. Сила, погроза силою або примус також можуть бути спрямовані проти іншої особи. Сексуальне насильство також включає в себе дії сексуального характеру, вчинені з використанням обстановки примусу або нездатності особи дати справжню згоду. Воно також включає дії сексуального характеру, до яких особу примушують силою, погрозою силою або примусом, щодо цієї особи або іншої особи, або з використанням обстановки примусу, або нездатності особи дати справжню згоду. Сексуальне насильство охоплює такі дії, як зґвалтування, сексуальне рабство, примушування до проституції, примусова вагітність або примусова стерилізація.²

Сексуальні та гендерні меншини - це особи, чия сексуальна орієнтація або самовираження, гендерна ідентичність або сексуальні характеристики відрізняються від передбачуваної більшості населення, яка є гетеросексуальними чоловіками або жінками. Цей термін включає лесбійок, геїв, бісексуалів, трансгендерів, інтерсексуалів та квірів (ЛГБТК), а також цілу низку людей, чия ідентичності або практики не підпадають під ці терміни.

¹ Термін "сексуальне та гендерно зумовлене насильство" (СГН) відображає термінологію Резолюції 3 32-ї Міжнародної конференції Червоного Хреста і Червоного Півмісяця 2015 року. У світі використовуються різні технічні описи, у тому числі гендерно-зумовлене насильство (ГЗН), насильство щодо жінок та дівчат (НЖД) та сексуальне насильство. СГН, що використовується тут, є складеним терміном, який базується на двох наступних робочих визначеннях, що використовуються в рамках Червоного Хреста і Червоного Півмісяця, які перетинаються.

² Примітка: Для того, щоб сексуальне насильство, як воно визначено вище, підпадало під сферу застосування міжнародного гуманітарного права, воно повинно відбуватися в контексті збройного конфлікту і бути пов'язаним з ним. Примітка: У світі використовуються різні технічні описи, у тому числі гендерно-зумовлене насильство (ГЗН), насильство щодо жінок та дівчат (НЖД) та сексуальне насильство. Термін "СГН", що використовується тут, відображає Резолюцію 3 32-ї Міжнародної конференції Червоного Хреста і Червоного Півмісяця у 2015 році. Хоча Рух ще не формалізував загальне визначення СГН, це робоче визначення СГН МФЧХ, яке ґрунтується на Керівних принципах МПК 2015 року щодо інтеграції гендерно-обумовленого насильства в гуманітарну діяльність.

Підхід, орієнтований на осіб, які пережили насильство

Підхід, орієнтований на осіб, які пережили насильство, створює сприятливе середовище, в якому поважаються права та побажання постраждалих, забезпечується їхня безпека, до них ставляться з гідністю та повагою. Цей підхід визначається чотирма керівними принципами: 1) безпека, 2) конфіденційність, 3) повага та 4) відсутність дискримінації.

Важливо визнати, що особи, які пережили насильство, мають право на цілий ряд послуг в рамках реагування, орієнтованого на потреби постраждалих, але не всі послуги повинні надаватися (або реально можуть надаватися) Червоним Хрестом і Червоним Півмісяцем. Хоча в деяких обставинах послуги можуть бути надані, Червоний Хрест і Червоний Півмісяць повинні зосередити увагу на координації та забезпеченні доступу до послуг, що надаються іншими установами.

Торгівля людьми - це вербування, перевезення, передача, переховування або прийом людини. Вказане здійснюється шляхом погроз або застосування сили, або інших форм примусу та обману з метою експлуатації.

Для того, щоб вважати особу постраждалою від торгівлі людьми, необхідно, щоб мали місце наступні ознаки:

- **Склад злочину:** вербування, перевезення, передача, переховування або прийом осіб, що може включати внутрішнє або транскордонне переміщення.
- **Засоби:** погроза силою або її застосування, примус, викрадення, шахрайство, обман, зловживання владою або уразливістю становища, або надання платежів чи вигод особі, яка контролює жертву.
- **Мета:** дії та засоби повинні бути пов'язані з метою експлуатації. Це включає експлуатацію інших осіб у проституції, сексуальну експлуатацію, примусову працю, рабство або подібну практику, а також вилучення органів або тканин тіла.

Для того, щоб відповідати визначенню торгівлі людьми, повинні бути присутніми склад злочину, засоби та мета, за винятком випадків, коли жертва торгівлі людьми не досягла 18-річного віку. Для дітей визначення торгівлі людьми є набагато ширшим. Для дитини не обов'язково, щоб були засоби, оскільки діти не можуть дати інформовану згоду. Таким чином, будь-яка дитина, яку вербують, перевозять або передають з метою експлуатації, вважається потенційною жертвою, незалежно від того, чи була вона примушена або обманута, чи ні.

Гідність, доступ,
участь та безпека (DAPS)

Мінімальні стандарти, перелічені в технічних розділах, стосуються чотирьох сфер, а саме: **гідності, доступу, участі та безпеки** (DAPS).

Рамкова програма DAPS є простим, але всеосяжним посібником для вирішення основних питань, пов'язаних з програмами Червоного Хреста і Червоного Півмісяця в надзвичайних ситуаціях.

Принципи гідності, доступу, участі та безпеки всіх осіб і груп є загальними принципами захисту Гуманітарної Хартії та Основних гуманітарних стандартів.

Гідність

Визнання того, що всі люди, які постраждали від надзвичайної ситуації, мають право на гідне життя, міцно пов'язане з основоположним принципом гуманності та гуманітарним імперативом. Водночас, право на гідне життя знайшло своє відображення у положеннях міжнародного права, що охоплюють право на отримання гуманітарної допомоги. Повага до гідності осіб, які перебувають у зоні ризику, повинна лежати в основі всіх заходів з надання допомоги в надзвичайних ситуаціях, і така допомога повинна надаватися відповідно до основоположного принципу неупередженості. Захист гідності постраждалих є фундаментальною частиною гуманітарної діяльності і має бути пріоритетом у всіх програмах реагування на надзвичайні ситуації.

Для Червоного Хреста і Червоного Півмісяця людська гідність означає повагу до життя і недоторканності особистості. Усі служби Червоного Хреста і Червоного Півмісяця з реагування на надзвичайні ситуації, та програми реагування на надзвичайні ситуації повинні сприяти підтримці та заохоченню людської гідності. Заходи з поваги, захисту та заохочення гідності осіб, які перебувають у ситуаціях надзвичайної вразливості, не обмежуються взаємодією з ними у шанобливій формі. Повага, захист і заохочення гідності також передбачає захист психосоціального благополуччя постраждалого населення та забезпечення їхнього фізичного усамітнення і задоволення конкретних культурних потреб.

Відомо, що поняття гідності означає різні речі для різних людей і піддається значному впливу культурного та соціального контексту. Тому важко виміряти ступінь, до якого гідність була включена у реагування та забезпечити підзвітність. Тим не менш, ефективна інтеграція захисту, гендеру та інклюзії (ЗГІ) значною мірою залежить від питання гідності, і, застосовуючи мінімальні стандарти, ми прагнемо сприяти, вимірювати та вимагати підзвітності від зацікавлених сторін щодо включення цього критично важливого питання.

Доступ

Доступ до базових та життєво важливих послуг ґрунтується на гуманітарному праві та законодавстві у сфері прав людини. Програми реагування на надзвичайні ситуації повинні забезпечувати доступ для всіх осіб і груп постраждалого населення. Відповідно, критерії відбору та пріоритетності доступу до гуманітарних об'єктів, товарів, послуг та захисту повинні ґрунтуватися на аналізі гендерних аспектів та різноманітності, щоб забезпечити надання допомоги та захисту найбільш вразливим верствам населення. Можна виділити чотири виміри доступності стосовно гуманітарної допомоги та захисту: недискримінація, фізична, економічна та інформаційна доступність або фінансова доступність.^{xiii}

Відсутність дискримінації: Гуманітарні заклади, товари та послуги є доступними для всіх людей, зокрема осіб, які належать до маргіналізованих груп, без дискримінації. Кожен, хто постраждав від надзвичайної ситуації, має рівний і справедливий доступ.

Фізична доступність: Об'єкти, товари та послуги знаходяться в межах безпечної фізичної досяжності для всіх верств населення, а також вживаються спеціальні заходи для полегшення доступу до них вразливих груп населення. Забезпечення фізичного доступу означає, що люди похилого віку, діти, особи з інвалідністю та люди, які живуть з ВІЛ/СНІДом або іншими хронічними захворюваннями, повинні мати доступ до програм, послуг та заходів з надання допомоги

в надзвичайних ситуаціях та користуватися ними нарівні з населенням в цілому. Такі заходи можуть включати будівництво безпечних місць для посилення захисту людей, які зазнали насильства, або полегшення доступу для осіб з обмеженими можливостями, використання пандусів, ширших дверей тощо.

Економічна доступність або фінансова спроможність:

Якщо послуги є платними, вони повинні бути доступними для всіх, у тому числі для соціально незахищених верств населення. Справедливість вимагає, щоб бідніші домогосподарства не були непропорційно обтяжені витратами порівняно з більш економічно забезпеченими домогосподарствами.

Доступ до інформації: Механізми зворотного зв'язку з громадою та інформаційні послуги мають бути доступними для всіх і ґрунтуватися на оцінці інформаційних потреб та картографуванні каналів комунікації, забезпеченні аналізу гендерних аспектів та різноманітності. Канали комунікації включають зустрічі з громадськістю, телефонні лінії або дошки оголошень зі скриньками для пропозицій. Інформація як вид допомоги має бути доступною всіма відповідними мовами і потребує платформи, яка може швидко охопити велику кількість людей, наприклад, служби коротких повідомлень (SMS), телебачення, соціальні мережі або радіо. Інформація повинна надаватися в різних форматах, щоб забезпечити доступ до неї особам з різними типами порушень, наприклад, в аудіо-, візуальному форматі, мовою жестів, шрифтом Брайля, у вигляді малюнків, а також у форматі, що легко читається.

Окрім інформації про поточну надзвичайну ситуацію, доступна інформація повинна містити перелік установ захисту, у тому числі тих, що мають спеціальний досвід надання допомоги особам з інвалідністю, жінкам і дітям, у тому числі потреби підлітків, а також інформацію про те, куди можна повідомити про випадки насильства. Необхідно забезпечити доступність інформації про права постраждалих осіб та про механізми зворотного зв'язку, такі як гарячі лінії, текстові повідомлення, дзвідкові бюро та скриньки для скарг.

Участь

Участь означає повне, рівне та конструктивне залучення всіх членів громади до процесів прийняття рішень та діяльності, що впливають на їхнє життя. Рівень участі різних людей буде залежати від їхнього доступу, від того, наскільки корисним для них буде цей досвід і чи отримують вони щось від цього процесу. У багатьох суспільствах традиції продовжують виключати жінок, дітей, осіб з інвалідністю та маргіналізовані групи з процесу прийняття рішень та діяльності у сфері реагування на катастрофи та відновлення після них.

Участь у заходах з подолання наслідків надзвичайних ситуацій є невід'ємною основою права людини на гідне життя, закріпленого в Кодексі поведінки Міжнародного Червоного Хреста і Червоного Півмісяця та неурядових організацій під час надання допомоги в умовах стихійних лих.^{xxiv}

Необхідним кроком для забезпечення повноцінної участі може бути створення окремими особами або групами осіб власних асоціацій, які будуть спільно керувати реагуванням громади та партнерів на надзвичайні ситуації. Досвід показує, що збалансоване гендерне представництво та залучення підлітків, а також людей з маргіналізованих груп, таких як особи з інвалідністю, до груп з оцінки та реагування сприяє створенню інклюзивних та захисних програм.

Необхідність адаптації та вдосконалення нашого підходу до залучення громадськості та підзвітності також зумовлена кардинальною зміною гуманітарного ландшафту. Зростання доступу до мобільних телефонів, Інтернету та соціальних мереж змінює спосіб спілкування між людьми. Завдяки новим технологіям місцеві громади можуть організувати власне реагування та взаємодіяти один з одним, урядами, ЗМІ та гуманітарними організаціями більш ефективно, ніж будь-коли

раніше. Цей новий зв'язок також дає можливість громадам вимагати більшої прозорості та участі.

Участь є одним з дев'яти основних гуманітарних стандартів.

Безпека

Особи будь-якої гендерної ідентичності, віку, інвалідності та походження у постраждалих громадах мають різні потреби щодо їхньої фізичної та психологічної безпеки. Моніторинг безпеки проєктних об'єктів та заходів за безпосередньої участі різних груп населення має важливе значення для забезпечення того, щоб допомога, яка надається, відповідала потребам та занепокоєнням кожного на справедливій основі.

Оцінка безпеки з точки зору статі, віку, статусу інвалідності та різноманітності вимагає регулярного моніторингу в усіх секторах. Ми завжди повинні максимізувати позитивний вплив галузевих програм на безпеку людей.

Тут ми розглядаємо три виміри безпеки в кожному секторі: специфічні питання безпеки в секторі; запобігання та реагування на сексуальне та гендерно зумовлене насильство (СГН) та захист дітей; системи внутрішнього захисту.

1. Галузеві проблеми безпеки

У кожному секторі існують специфічні питання, пов'язані з безпекою, наприклад, безпека місць роздачі їжі; безпека печей для приготування їжі, палива та обладнання; санітарні приміщення мають внутрішні замки; освітлення в туалетах і лазнях та навколо них; шляхи, маршрути та об'єкти відповідають стандартам доступності для забезпечення безпечного доступу для осіб з обмеженими можливостями пересування та порушеннями зору тощо.

2. Запобігання сексуального та гендерно зумовленого насильства (СГН), заходи реагування на нього та захист дітей

Причинами СГН є гендерна нерівність та зловживання владою. Воно підриває безпеку, гідність та загальний стан здоров'я людей, які його зазнають. Хоча від СГН може постраждати будь-хто, деякі групи особливо наражені на ризик, наприклад, жінки, дівчата-підлітки, діти без супроводу дорослих та розлучені з сім'єю, сексуальні та гендерні меншини, жінки та дівчата з інвалідністю, а також хлопці. Підвищення рівня обізнаності та розуміння СГН в рамках Червоного Хреста і Червоного Півмісяця є важливим першим кроком до збільшення кількості та якості ініціатив із запобігання та реагування на СГН. Надаючи допомогу, ми повинні вживати конкретних заходів для зменшення ризику та реагування на СГН. Ці стандарти покликані захистити постраждалих та знизити ризик СГН шляхом впровадження стратегій запобігання та реагування в усіх секторах.

В умовах надзвичайних ситуацій діти, особливо діти без супроводу дорослих та розлучені з сім'єю, є одними з найбільш вразливих категорій. Захист дітей є обов'язком усього персоналу в усіх сферах нашої діяльності. Коли дитина отримує будь-яку допомогу або послугу (наприклад, медичну або юридичну), батьки або опікуни повинні дати згоду від імені дитини.

Насильство щодо дітей визначається як "всі форми фізичного або психічного насильства, образи та зловживання, нехтування або недбале поводження, жорстоке поводження або експлуатація, у тому числі сексуальне насильство". Це і експлуатація, і торгівля людьми, і ранні шлюби дітей.^{xxv}

3. Системи внутрішнього захисту

Усі співробітники та волонтери Червоного Хреста і Червоного Півмісяця повинні підписати, пройти інструктаж та поводитися відповідно до положень **Кодексу поведінки**.

Ми повинні діяти так, щоб усі співробітники та волонтери Червоного Хреста і Червоного Півмісяця відповідали очікуванням Кодексу поведінки та впроваджували програми, які поважають права та гідність людей. Сексуальна експлуатація та сексуальне насильство (СЕН) з боку гуманітарних суб'єктів означає відсутність захисту та порушує загальновізанні міжнародні правові норми та стандарти. Сприяючи захисту постраждалого населення, ми повинні впроваджувати стандарти та інструменти запобігання та викорінення злочинів, пов'язаних з сексуальним і гендерним насильством. **Існує нульова толерантність до сексуальної експлуатації та насильства**, що викладено у Політиці Секретаріату МФТЧХ і ЧП **щодо запобігання та реагування на сексуальну експлуатацію та насильство (2018 р.).**^{xxvi}

Нарівні із захистом від СЕН нашими власними співробітниками та волонтерами, Усі співробітники та волонтери Червоного Хреста і Червоного Півмісяця повинні бути обізнані з положеннями **Політики МФТЧХіЧП щодо захисту дітей**^{xxvii} та пройти інструктаж з цього приводу. У 2013 році МФТЧХіЧП запровадила Політику захисту дітей, яка має на меті забезпечити захист дітей (віком до 18 років) від усіх форм жорстокого поводження та експлуатації в усіх операціях, заходах і програмах МФТЧХіЧП. У 2015 році МФТЧХ і ЧП запустила навчальну онлайн-програму з цієї політики, і весь персонал заохочується до проходження навчання за допомогою навчальної платформи. План дій^{xxviii} скеровує реалізацію Політики захисту дітей та ширшу інтеграцію в програмну діяльність.

Згідно з політикою **МФТЧХіЧП щодо захисту викривачів**, МФТЧХіЧП дотримується принципу нульової толерантності до будь-яких форм помсти проти особи, яка повідомляє про обґрунтовані підозри щодо порушення Внутрішніх правил МФТЧХіЧП або співпрацює в процесі аудиту чи розслідування. Посібник **МФТЧХіЧП щодо захисту від домагань** містить вказівки щодо того, як аналізувати, повідомляти та вирішувати інциденти, пов'язані з домаганнями

Законодавство про захист, гендер,
інклюзію та надзвичайні ситуації

Наявність належних законів та процедур може закласти основу для ефективного реагування на надзвичайні ситуації та забезпечити включення питань гідності, доступу, участі та безпеки для осіб будь-якої гендерної ідентичності, віку, незалежно від інвалідності та походження в програми та системи управління ризиками катастроф (DRM/УПК). Хоча право може не бути темою, що стоїть на першому плані при розробці програм на випадок надзвичайних ситуацій, воно може відігравати вирішальну роль, і тому важливо усвідомлювати і розуміти ту сприятливу роль, яку воно може відігравати.

МФЧХ та національні товариства мають міжнародно визнаний мандат впливати на державні органи влади та підтримувати їх у розробці сучасного законодавства, політики та процедур, пов'язаних з надзвичайними ситуаціями, в інтересах найбільш вразливих верств населення, як це визначено у низці резолюцій Міжнародної конференції Червоного Хреста і Червоного Півмісяця.³

Хоча більшість країн відобразили свої міжнародні зобов'язання щодо рівності та справедливості в національних конституціях або биллях про права, ці зобов'язання не часто втілюються в системах DRM/УПК. Дослідження показало, що національні закони та політика у сфері надзвичайних ситуацій, які містять положення щодо жінок та маргіналізованих груп, часто є лише амбітними заявами без конкретних механізмів реалізації. Вони також, як правило, акцентують увагу на важливості задоволення потреб цих груп, але без забезпечення їх активної участі у процесах прийняття рішень. Крім того, якщо ці групи не будуть належним чином і змістовно включені в усі аспекти DRM/УПК, від зниження ризиків до реагування на надзвичайні ситуації та відновлення, то громадам буде важко стати по-справжньому стійкими до стихійних лих.

МФЧХ, національні товариства та їхні ключові партнери розробили ключові рекомендації для забезпечення того, щоб нормативно-правова база з питань DRM/УПК була гендерно-чутливою, орієнтованою на захист та інклюзивною.⁴ Основні рекомендації за результатами цієї роботи включають, але не обмежуються наступним:

- Забезпечити, щоб законодавство, політика та процедури, **пов'язані з надзвичайними ситуаціями, враховували гендерні аспекти та різноманітність і відображали міжнародні гуманітарні стандарти.**

³ Наприклад, див. Резолюцію 6 "Зміцнення правової бази для реагування на катастрофи, зниження ризиків і надання першої допомоги" 32-ї Міжнародної конференції 2015 року та Резолюцію 7 "Зміцнення нормативної бази та усунення регуляторних бар'єрів, що стосуються пом'якшення наслідків катастроф, реагування на них та відновлення" Міжнародної конференції 2011 року.

⁴ Це було зроблено за допомогою різних ініціатив, у тому числі Контрольний список з питань законодавства та зниження ризиків катастроф, а також серію публікацій на тему "Ефективне законодавство та політика щодо гендерної рівності та захисту від сексуального та гендерного насильства під час катастроф", у тому числі Глобальне дослідження та тематичні дослідження з Непалу, Зімбабве та Екватору.

- Забезпечити розробку планів дій у надзвичайних ситуаціях для підтримки безперервності надання захисних послуг під час стихійних лих, у тому числі послуги для постраждалих від СГН та жертв торгівлі людьми.
- **Системи DRM повинні належним чином інтегруватися та координуватися з існуючими гендерними аспектами** та питаннями інтеграції людей з інвалідністю, **СГН та механізмів захисту дітей** у питаннях готовності, зниження ризиків, реагування та відновлення - те, що може бути передбачено законодавством.
- Забезпечити, щоб відповідні конституційні положення та/або міжнародні зобов'язання щодо рівності та недискримінації були належним чином відображені та закріплені в законодавстві, політиці та процедурах, пов'язаних з НС.
- **Предбачити мінімальне демографічно пропорційне представництво** з визначенням, за необхідності, чітких обов'язків та завдань в усіх органах управління та комітетах управління системою DRM від національного до місцевого рівня. Санкціонована участь також має супроводжуватися процедурними та/або практичними рішеннями.
- **Посилити стійкість до катастроф законодавства, систем та інституцій "звичайного часу"**, у тому числі **надання належної інформації та фінансування для медичних, психосоціальних, правових послуг та послуг із захисту.**
- Виділити достатні ресурси **для вирішення питань рівності, справедливості та недискримінації в рамках DRM/УПК на національному та місцевому рівнях.**

Ці рекомендації призначені для відповідних законодавців та політиків, а також для розгляду фахівцями-практиками у сфері DRM/УПК та гуманітарними організаціями. Чотири напрямки, викладені в підході DAPS, забезпечують корисну основу, яка може бути застосована до будь-якого законодавства, політики або процедури, пов'язаної з катастрофами, для забезпечення створення інклюзивної системи управління ризиками катастроф, яка належним чином залучає та забезпечує всіх людей. ^{xxix}

Мінімальні стандарти

Медицина надзвичайних ситуацій

Першим кроком у забезпеченні інклюзивних та захисних програм на випадок надзвичайних ситуацій є розуміння того, хто в громаді постраждав, як вони постраждали та як ми можемо найкраще відреагувати. Для цього нам потрібно провести **Аналіз гендерних аспектів та різноманітності**. Такий аналіз дозволяє нам розуміти та реагувати на потреби окремих осіб та груп у постраждалих громадах, виходячи з їхніх конкретних ризиків, потреб та занепокоєнь. Аналіз гендерних аспектів та різноманітності повинен включати участь жінок, дівчат, чоловіків, хлопців, осіб з іншими гендерними ідентичностями, а також осіб та груп за такими ознаками: вік (діти, підлітки, літні чоловіки та жінки); статус інвалідності (фізична, сенсорна та інтелектуальна); особи з порушеннями психічного здоров'я; етнічні, релігійні або культурні меншини. Як мінімум, ми повинні включати питання, пов'язані з гендерною проблематикою та різноманітністю, до всіх потреб та секторальних оцінок для забезпечення захисних та інклюзивних програм..⁵

СТАНДАРТИ

Гідність

- Для забезпечення максимальної приватності та гідності жінок і чоловіків, а також осіб, які ідентифікують себе з іншою статтю, передбачені окремі консультаційні кабінети та туалети, а також, якщо цього вимагає контекст, окремі входи та зони очікування для жінок і чоловіків. Забезпечити врахування потреб сексуальних та гендерних меншин.
- Особи з обмеженими фізичними можливостями можуть користуватися туалетом наодинці та з гідністю. Рішення включають пандуси, широкі двері, поручні, достатній простір всередині туалету, сидіння для вбиралень та штучне освітлення. Двері мають планку або щось подібне на внутрішній стороні, що дозволяє користувачеві самостійно зачиняти та замикає двері.
- Послуги та заклади охорони здоров'я є культурно прийнятними для осіб будь-якої гендерної ідентичності, віку, інвалідності та походження.
- Пацієнти мають можливість звертатися до медичного персоналу бажаної статі.

⁵ Детальні рекомендації щодо проведення оцінки потреб у захисті та інклюзивності, а також аналізу гендеру та різноманітності можна знайти у посібнику МФТЧХ і ЧП "Захист, гендер та інклюзія в умовах надзвичайних ситуацій" (2018-2019).

- Медичні послуги, у тому числі консультації, консультаційні кабінети, інформацію про пацієнтів та їхні справи, забезпечують приватність та конфіденційність.
- Обстеження та лікування проводяться за вільною, попередньою та інформованою згодою пацієнта. Якщо пацієнтом є дитина, інформована згода може бути отримана від дитини або від особи, яка здійснює догляд за дитиною, відповідно до віку дитини та рівня її зрілості.
- У ситуації, коли виникають побоювання щодо батьків або опікунів дитини, рекомендується проконсультуватися з фахівцями з питань захисту дітей для визначення найкращого способу дій.
- Якщо несупроводжувана або розлучена дитина потребує невідкладної медичної допомоги, але не має визнаного законного опікуна, медичний працівник повинен прийняти рішення щодо лікування після консультації з дитиною та відповідними місцевими органами захисту.
- Якщо пацієнт є підлітком, медичний персонал, у тому числі адміністративний персонал, у більшості випадків повинен розглянути питання про збереження особистої медичної інформації про такого пацієнта від його батьків або опікунів. Це особливо актуально у сфері надання послуг у сфері сексуального та репродуктивного здоров'я та реагування на випадки СГН. Якщо існує ризик заподіяння шкоди пацієнту або іншим особам, конфіденційність може бути скасована.
- Весь медичний персонал прагне навчатися та впроваджувати підхід, орієнтований на постраждалих, для всіх пацієнтів, які звертаються до їхньої клініки.
- Усі медичні працівники та працівники служби реагування на надзвичайні ситуації на передовій проходять навчання з надання першої психологічної допомоги.
- Команди проходять навчання з комплексного управління гігієною менструального циклу^{xxx} та звертатися за порадами щодо культурних особливостей до дівчат, дівчат-підлітків та жінок^{xxxi}. Питання гігієни вагітних жінок повинні бути включені до програми навчання.
- Персонал та волонтери, які займаються медичною діяльністю, проінформовані про гендер, вік, інвалідність та пов'язані з ними медичні потреби, а також про те, як шанобливо спілкуватися з особами з фізичними, сенсорними та інтелектуальними порушеннями, особами з порушеннями психічного здоров'я та людьми похилого віку (див. Стандарти гуманітарної інклюзії ADCAP 2018).

Доступ

- У консультаціях із зацікавленими групами громад визначаються обмеження або бар'єри, з якими стикаються особи будь-якої гендерної ідентичності, віку, статусу інвалідності та походження у доступі до медичних послуг та закладів охорони здоров'я, і вживаються заходи для усунення кожного обмеження та бар'єру.

- Там, де критерії відбору та пріоритетності доступу до медичних послуг та закладів вже розроблені/розробляються, забезпечити, щоб вони ґрунтувалися на аналізі гендерних аспектів та різноманітності, щоб забезпечити доступ найбільш маргіналізованих груп населення до послуг. Забезпечити, щоб мігранти отримували послуги тільки на основі потреб, незалежно від їх правового статусу, і не піддавалися підвищеному ризику через залучення правоохоронних органів. *Детальніше див. Додаток 2 щодо відбору та визначення пріоритетів.*
- Оцінки стану здоров'я, дослідження на основі зіставлення та інші механізми збору даних включають питання для аналізу гендерних аспектів та різноманітності. Дані розбиваються щонайменше за статтю, віком та інвалідністю, а також за іншими змінними, що залежать від контексту, для забезпечення розуміння та доступу до найбільш маргіналізованих груп населення.
- Медичні послуги є доступними, а заклади охорони здоров'я доступні у певний час, у певному місці та з відповідним рівнем укомплектованості персоналом та гендерним складом і різноманітністю, щоб забезпечити рівний доступ для осіб усіх гендерних ідентичностей, віку, інвалідності та походження.
- Перекладачі різних гендерних ідентичностей, у тому числі перекладачі жестової мови відповідною мовою жестів, необхідною особі, є доступними для тих, хто їх потребує. Перекладачі пройшли підготовку з питань етики, а також їхньої ролі та обов'язків у роботі з вразливими групами населення.
- Враховуючи чутливість, проводити інформаційно-роз'яснювальну роботу з сексуальними та гендерними меншинами, які можуть не мати доступу до послуг, орієнтованих на чоловіків або жінок..
- Особи будь-якої гендерної ідентичності, віку, інвалідності та походження мають доступ до конфіденційних та культурно прийнятних послуг з охорони репродуктивного здоров'я.
- Люди, які живуть з ВІЛ/СНІДом, отримують догляд та лікування або направляються для їх [продовження]. Те саме стосується всіх, хто має неінфекційні захворювання, наприклад, діабет, гіпертонію, серцеві захворювання, осіб з вадами психічного здоров'я.
- Постраждалій громаді надається інформація про охорону здоров'я та про їхні права на отримання доступних медичних послуг. Серед громади поширюється інформація про догляд за постраждалими від насильства (зґвалтування, фізичні напади, спроби самогубства тощо) та доступ до послуг. Ця інформація широко розповсюджується у доступних форматах, які можуть включати шрифт Брайля, візуальний формат (наприклад, фотографії або плакати, використання великих шрифтів), відповідні мови, аудіоформати (наприклад, радіопередачі), мову жестів та зручні для читання формати в медичних центрах та в усіх місцях, де збираються особи будь-якої гендерної ідентичності, віку, інвалідності та походження.

- Заклад охорони здоров'я відповідає стандартам надання послуг, а медичні працівники пройшли навчання щодо "Мінімального пакету первинних послуг" (МППП) з репродуктивного здоров'я (РЗ) у кризових ситуаціях. МППП визначає послуги, спрямовані на: зниження материнської та дитячої смертності; запобігання та реагування на СГН; зниження рівня передачі ВІЛ; планування комплексних послуг з РЗ. Сюди входять: функціонування системи перенаправлень; навчання ключового персоналу з питань клінічного ведення постраждалих від зґвалтувань; розробка базового протоколу та забезпечення наборами постконтактної профілактики (ПКП), антибіотиками для профілактики та лікування ІПСШ, правцевим анатоксином/правцевим імуноглобуліном, вакциною проти гепатиту В, засобами екстреної контрацепції (там, де це законно і доцільно).
- Медичний персонал ознайомлений з національними стандартними операційними процедурами (СОП) та шляхами перенаправлення щодо СГН, захисту дітей та інших ключових ризиків у сфері захисту, наприклад, торгівлі людьми, розробленими кластером або підкластером з питань захисту. Весь медичний персонал повинен дотримуватися цих процедур. Перед остаточним формуванням списків слід перевірити постачальників послуг, включених до списків перенаправлення, на предмет легкості доступу, наявності, вартості та якості надання послуг, кількості підготовленого персоналу різної статі та застосування підходу, орієнтованого на постраждалих від насильства, а також на предмет застосування підходу, орієнтованого на постраждалих від насильства.
- Інформація про шляхи перенаправлення поширюється, регулярно оновлюється та є легкодоступною для осіб будь-якої гендерної ідентичності, віку, інвалідності та походження.
- Люди з нещодавно набутими порушеннями, а також вже зареєстровані особи з інвалідністю в постраждалих громадах мають доступ до реабілітаційних послуг та допоміжних засобів і пристроїв, які допомагають зменшити інвалідизуючий вплив поранень і порушень.
- Люди, які постраждали від кризи, у тому числі сексуальні та гендерні меншини, осіб з інвалідністю, дітей та людей похилого віку, мають доступ до послуг з охорони психічного здоров'я, які запобігають або зменшують пов'язані з кризою та вже існуючі психічні розлади та пов'язані з ними порушення функціонування.
- Особи будь-якої гендерної ідентичності, віку, статусу інвалідності та походження отримують рівну оплату за рівну працю.

Участь

- Підвищувати обізнаність про права жінок, дітей, осіб з інвалідністю, осіб похилого віку, сексуальних і гендерних меншин, мігрантів і біженців та інших меншин на отримання користі від заходів і програм у сфері охорони здоров'я та користування ними.

- Особи будь-якої гендерної ідентичності, віку, інвалідності та походження отримують рівну оплату за рівну працю. За необхідності, проводити фокус-групові обговорення з питань одностатевої ідентичності з відповідними фасилітаторами з питань гендерної ідентичності та перекладачами з питань одностатевої ідентичності у багатомовному середовищі.
- Групи з аналізу, реагування, моніторингу та оцінки мають збалансоване/справедливе представництво осіб будь-якої гендерної ідентичності, віку, статусу інвалідності та походження, включаючи мовні меншини.
- Час проведення оцінювання враховує щоденні звички різних груп населення, щоб забезпечити можливість участі для всіх.
- Створити механізми зворотного зв'язку, такі як опитування задоволеності після отримання медичної допомоги. Також повинні бути доступні конфіденційні механізми для повідомлення про можливі випадки насильства.
- Громадські комітети з питань охорони здоров'я або еквівалентні їм органи мають збалансоване/справедливе представництво осіб усіх гендерних ідентичностей, віку, статусу інвалідності та походження. Там, де комітети зі змішаної гендерної ідентичності не є культурно прийнятними, створюються окремі комітети для задоволення особливих потреб у сфері охорони здоров'я різних гендерних ідентичностей.
- Забезпечити медичну освіту з питань управління менструальною гігієною у співпраці з постраждалими особами у різних місцях, у тому числі школи.
- Вживаються спеціальні заходи для забезпечення рівного доступу для осіб усіх гендерних ідентичностей, віку, інвалідності та походження, які бажають брати участь у навчанні, працевлаштуванні та волонтерській діяльності. Ця діяльність не повинна бути небезпечною або експлуаторською і повинна відповідати місцевому законодавству. Заходи включають виявлення та усунення бар'єрів для забезпечення повноцінної участі неповних сімей, осіб з інвалідністю, людей похилого віку, підлітків або людей з іншими особливими потребами (наприклад, вагітних та жінок, які годують груддю, людей, які живуть з ВІЛ/СНІДом). Сюди можуть входити:
 - гнучкий графік зустрічей
 - забезпечення доступних місць та місць проведення засідань
 - положення про підтримку осіб з інвалідністю, які були розлучені з особою, що здійснює догляд за ними, або особою, яка їх супроводжує
 - сурдоперекладачів з відповідними мовами
 - залучення інструкторів з одностатевою ідентичністю
 - забезпечення догляду за дітьми та безпечних місць для ігор дітей.

- Приймається на роботу та проходить відповідну підготовку медичний персонал з різноманітною гендерною ідентичністю. Якщо це складно, з громадою проводяться консультації щодо відповідних заходів, які необхідно вжити для найму та навчання недостатньо представленого гендеру (гендерів), у тому числі, наприклад, вжиття спеціальних заходів для розміщення персоналу жіночої статі.

Безпека

Галузеві проблеми безпеки

- За участі осіб різної гендерної ідентичності, віку, статусу інвалідності та походження оцінити безпеку та доступність закладів охорони здоров'я та пунктів розподілу, у тому числі безпечний проїзд до/з них, вартість, мовні, культурні та/або фізичні бар'єри для отримання послуг, особливо для маргіналізованих груп, у тому числі людей похилого віку, дітей та осіб з інвалідністю.
- У співпраці з місцевими жіночими асоціаціями та мережами захисту дітей скласти карту та оцінити місцевий контекст, а також бути уважними до шкідливих практик, таких як ранні та примусові шлюби та каліцтва жіночих статевих органів (КЖО), та, за можливості, протидіяти їм.
- Для зменшення ризиків безпеки в медичних закладах, у тому числі польових шпиталях і клініках Червоного Хреста і Червоного Півмісяця, передбачено належне освітлення всередині та навколо них, окремі консультаційні кабінети, доступ до туалетів відповідно до гендерної ідентичності осіб, а також, у разі необхідності, окремі зони очікування та входи.
- Насильство включається до форм медичного сортування та спостереження і включає перевірку на наявність синців, переломів, рваних ран, тривоги, страху, вживання алкоголю, інфекцій, що передаються статевим шляхом, та ознак самоушкодження тощо.

Запобігання сексуального та гендерно зумовленого насильства (СГН), заходи реагування на нього та захист дітей

- Ідентифікувати дискримінаційні гендерні та соціальні норми, зокрема, пов'язані з негативними стереотипами щодо інвалідності, в секторі охорони здоров'я. Працювати з громадою над розробкою заходів, спрямованих на боротьбу з цими нормами, оскільки вони можуть сприяти гендерній та іншим формам нерівності та СГН.
- Особи, які піддаються найбільшому ризику СГН, беруть участь у визначенні місця розташування, проектуванні, будівництві та управлінні медичними закладами та службами.

- Вживаються конкретні заходи щодо зниження ризику СГН та насильства над дітьми. Сюди входять включно:
 - партнерство з жінками та/або жіночими організаціями, групами або організаціями жінок з інвалідністю, сексуальними та гендерними меншинами та іншими громадськими організаціями груп ризику, а також мережами захисту дітей
 - проведення консультацій з групами ризику для визначення безпечних місць розташування медичних закладів та пов'язаних з ними заходів
 - активне залучення чоловіків та хлопців як агентів змін у протидії СГН
 - координація з іншими відповідними секторами та кластерами, такими як ВСГ, захист, житло та поселення, з метою інтеграції заходів з пом'якшення наслідків СГН та реагування на нього, а також захисту дітей в основну діяльність
 - створення окремих та безпечних зон, таких як місця для жінок, підлітків та дітей⁶, які є доступними для осіб з обмеженими можливостями
 - створення окремих та безпечних зон для груп ризику, пов'язаних з контекстом, таких як сексуальні та гендерні меншини та інші групи меншин
 - запровадження системи безпеки для дітей без супроводу дорослих та дітей, розлучених з сім'єю, у тому числі спеціально відведені та безпечні місця.
- Визначити, зібрати та проаналізувати основний набір показників з розбивкою за статтю, віком, інвалідністю та іншими відповідними факторами вразливості, що залежать від контексту, для моніторингу заходів зі зниження ризиків СГН та захисту дітей і реагування на них, а також для моніторингу інших факторів ризику, що залежать від контексту, таких як торгівля людьми.⁷
- Проводяться консультації з фахівцями з питань СГН та захисту дітей для визначення безпечних, конфіденційних та належних систем надання допомоги (тобто шляхів перенаправлення) постраждалим, які можуть поділитися з медичним персоналом інформацією про те, що вони зазнали насильства. Забезпечити наявність у персоналу базових знань та навичок для роботи з розголошенням даних, надання інформації постраждалим про те, де вони можуть отримати підтримку, та застосування підходу, орієнтованого на постраждалих. У разі виявлення конкретних ризиків, наприклад, торгівлі людьми, визначити спеціалістів та співпрацювати з кластерною системою, щоб допомогти медичним групам зменшити ці ризики.

⁶ Покрокова інструкція та навчальні інструменти МФЧХ та World Vision "Простір, дружній до дитини" (2018 р.)

⁷ Див. посібник МФЧХ і ЧП "Торгівля людьми в контексті міграції" для тренерів. Як зменшити ризики, розпізнати ознаки та безпечно реагувати (2018)

- Усі співробітники та волонтери, задіяні в секторі охорони здоров'я, пройшли щонайменше один тренінг з кожного з наступних питань: гендер та різноманітність, інтеграція людей з інвалідністю, захист дітей, боротьба з торгівлею людьми та СГН.
 - Всі медичні працівники розуміють основні принципи підходу, орієнтованого на постраждалих, до роботи з постраждалими від СГН: 1) безпека, 2) конфіденційність, 3) повага та 4) відсутність дискримінації, а також шляхи перенаправлення постраждалих від СГН, у тому числі жертв торгівлі людьми.
- Усі співробітники та волонтери, які беруть участь у реагуванні у сфері охорони здоров'я, мають при собі оновлений перелік та контактні дані установ та фахівців з питань СГН, захисту дітей, правової та психосоціальної підтримки, до яких вони можуть направити постраждалих від СГН або дитину, яка розповіла їм про випадок насильства. Необхідно докласти зусиль для визначення установ або фахівців, які мають досвід реагування на конкретні ризики в кожному контексті, наприклад, торгівлю людьми.
- Якщо медичний персонал зобов'язаний за законом повідомляти про випадки сексуального насильства в поліцію/органи влади, медичний персонал повинен звертатися за порадою до радників з питань СГН, щоб забезпечити дотримання принципів підходу, орієнтованого на постраждалих від насильства.
 - Постраждалим від СГН надається підтримка у пошуку та направленні на клінічну допомогу, а також доступ до психосоціальної підтримки та іншої необхідної допомоги, у тому числі юридичну консультацію, коли Червоний Хрест і Червоний Півмісяць не може надати її самостійно. Така підтримка може включати фізичний супровід особи, яка постраждала від насильства, або надання безпечного транспорту для доставки особи, яка постраждала від насильства, до місця надання послуг.
 - Якщо реєструються дані про сексуальне та фізичне насильство, зберігається лише кількість інцидентів, тип насильства (наприклад, сексуальне, фізичне) та дані про потерпілих з розбивкою за статтю, віком та інвалідністю. Жодних ідентифікуючих даних про загиблого не збереглося. Ця інформація повинна зберігатися в конфіденційній зоні і бути доступною лише для головного збирача даних/координатора проекту.
 - При розгляді випадків СГН, вчиненого щодо дитини, бажано мати в наявності персонал з різною гендерною ідентичністю, який пройшов підготовку з питань захисту дітей та специфічних для дітей методик проведення інтерв'ю. Хто проводитиме співбесіди, визначатиметься на основі гендеру та уподобань дитини.

- Зустрітися з місцевими установами охорони здоров'я, правоохоронними органами, органами правової допомоги та судовими установами, які отримують скарги на СГН, торгівлю людьми та запити щодо захист дітей, щоб дізнатися про їхні методи реагування та можливості. Впровадити процедури та матеріали для наборів «Мінімальний початковий пакет послуг» (MISP) та «Постконтактна профілактика» (PEP), а також запропонувати навчання там, де ці практики та набори невідомі. Направляти потерпілих до цих служб на основі висновків щодо спроможності служб і якщо їхня реакція відповідає міжнародним мінімальним стандартам.
- Члени Комітету з охорони здоров'я та постраждалі громади беруть участь у заходах з підвищення обізнаності щодо СГН та захисту дітей, у тому числі інші теми зниження ризиків, такі як торгівля людьми.
- Повідомлення щодо запобігання та реагування на СГН, захисту дітей та ключових ризиків захисту, наприклад, торгівлі людьми, відображаються в консультаційних кабінетах та в інформаційно-просвітницьких заходах у сфері охорони здоров'я, наприклад, у діалогах з пацієнтами або плакатах, поширенні повідомлень у навчальних закладах, у співпраці зі шкільними медсестрами, які можуть бути першою контактною особою для постраждалих осіб. Повідомлення містять інформацію про права та можливості інформування про ризики та доступу до медичної допомоги в етичний, безпечний, конфіденційний та недискримінаційний спосіб.

Системи внутрішнього захисту

Запобігання та протидія сексуальній експлуатації та насильству (PSEA/ЗСЕН)

- Створено систему зворотного зв'язку та подання скарг на рівні громади, яка є доступною для осіб будь-якої гендерної ідентичності, віку, інвалідності та походження. Наприклад:
 - співробітники, які представляють різні гендерні ідентичності, доступні для розгляду скарг
 - система не спирається виключно на письмові скарги, щоб пристосуватись до людей з меншим рівнем грамотності
 - враховується час роботи бюро/офісу з розгляду скарг, щоб забезпечити кращий доступ до нього для всіх бажаних
 - докладаються зусилля для охоплення дітей з використанням дружніх до них підходів
 - місце розташування столу/офісу для розгляду скарг було облаштовано з урахуванням вимог безпеки та конфіденційності
 - матеріали скарг надаються в різних форматах, таких як аудіо, візуальні та зручні для читання формати
 - забезпечити, щоб подання скарг не ставило додаткову загрозу для мігрантів, які мають не врегульований статус.

- Використовуйте Посібник МКЧХ і МФЧХ і ЧП *з залучення громадськості та підзвітності* Посібник з найкращих практик Міжвідомчого постійного комітету *для створення механізму* розгляду скарг на рівні громади.
- Доступні чіткі, послідовні та прозорі вказівки щодо права людей на охорону здоров'я для мінімізації ризику сексуальної експлуатації та зловживань з боку гуманітарних суб'єктів. Публічні повідомлення в письмовій формі, з фотографіями або в інших форматах нагадують постраждалому населенню про їхні точні права і про те, що за них не потрібно платити гроші (або чітко встановлені збори) або надавати будь-які послуги.
- Групи та окремі особи, які спираються на допомогу інших у доступі до медичних послуг та закладів (наприклад, домогосподарства, очолювані жінками, жінки, діти, люди похилого віку та особи з інвалідністю), перебувають під ретельним моніторингом, щоб гарантувати, що вони отримують належні їм права та не зазнають експлуатації чи зловживань.
- Постраждали громади отримують письмову, аудіо-, візуальну та доступну для читання інформацію, у тому числі адаптовану для людей з обмеженими можливостями, про (PSEA/ЗСЕН) та про механізм подання скарг, який вони можуть використати для викриття цих порушень.
- Усі співробітники та волонтери пройшли брифінг щодо PSEA/ЗСЕН та їхніх зобов'язань у зв'язку з цим, приведених у відповідність до міжнародних стандартів.
- Усі співробітники та волонтери підписали згоду з політикою PSEA/ЗСЕН.

Кодекс поведінки та політика захисту дітей

- Усі співробітники та волонтери підписали Кодекс поведінки та пройшли відповідний інструктаж.
- Усі співробітники та волонтери підписали Політику захисту дітей та пройшли інструктаж щодо неї.
- Кодекс поведінки та матеріали щодо захисту дітей, а також інструктажі надаються у доступних форматах та місцях для персоналу та волонтерів, які працюють з інвалідністю.
- Усі співробітники та волонтери знають, як скласти звіт та отримати доступ до служб перенаправлення, якщо у них виникли проблеми із захистом дітей або кодексом поведінки.
- Усі співробітники та волонтери були прийняті на роботу із застосуванням заходів набору працівників для безпечної роботи з дітьми⁸ зокрема, рекомендацій та формальних перевірок біографічних даних.⁹

⁸ Для МФЧХ і ЧП План дій щодо захисту дітей передбачає, що до 2020 року 100% персоналу, який взаємодіє з дітьми, пройде скринінг

⁹ Виклики та можливості вдосконалення процесів добору персоналу в контексті захисту від сексуальної експлуатації та насильства (PSEA/ЗСЕН) з боку власного персоналу <https://www.chsalliance.org/files/files/Resources/Tools-and-guidance/UNDP-Joint-Recruitment-Report-PSEA.pdf>

Продовольча безпека

Першим кроком у забезпеченні інклюзивних та захисних програм на випадок надзвичайних ситуацій є розуміння того, хто в громаді постраждав, як вони постраждали та як ми можемо найкраще відреагувати. Для цього нам потрібно провести **Аналіз гендерних аспектів та різноманітності**. Такий аналіз дозволяє нам розуміти та реагувати на потреби окремих осіб та груп у постраждалих громадах, виходячи з їхніх конкретних ризиків, потреб та занепокоєнь. Аналіз гендерних аспектів та різноманітності повинен включати участь жінок, дівчат, чоловіків, хлопців, осіб з іншими гендерними ідентичностями, а також осіб та груп за такими ознаками: вік (діти, підлітки, літні чоловіки та жінки); статус інвалідності (фізична, сенсорна та інтелектуальна); особи з порушеннями психічного здоров'я; етнічні, релігійні або культурні меншини. Як мінімум, ми повинні включати питання, пов'язані з гендерною проблематикою та різноманітністю, до всіх потреб та секторальних оцінок для забезпечення захисних та інклюзивних програм..¹⁰

СТАНДАРТИ

Гідність

Продовольчі послуги та засоби розподілу повинні бути культурно прийнятними для осіб будь-якої гендерної ідентичності, віку, статусу інвалідності та походження, у тому числі дітей та осіб з особливими потребами в харчуванні, таких як вагітні та жінки, що годують груддю, а також особи з ВІЛ/СНІДом або хронічними захворюваннями. Сюди входить врахування харчових обмежень, вимог і табу в постраждалій громаді.

- Процес розподілу організовано таким чином, щоб люди могли стояти в черзі, чекати, отримувати та забирати їжу з пунктів розподілу у безпечний та гідний спосіб. Для людей похилого віку, осіб з інвалідністю та осіб, які здійснюють догляд за ними, виділяються чітко позначені пріоритетні черги, поруч з якими облаштовуються місця для відпочинку та доступні туалети.
- Забезпечити, щоб у процесі розподілу враховувалися потреби вагітних і жінок, які годують груддю, жінок з дітьми, домогосподарств, очолюваних дітьми, а також дітей без супроводу дорослих і розлучених з ними дітей у питаннях гідності та безпеки.

¹⁰ Детальні рекомендації щодо проведення оцінки потреб у захисті та інклюзивності, а також аналіз гендерних аспектів та різноманітності можна знайти у посібнику МФТЧХ і ЧП "Захист, гендер та інклюзія в умовах надзвичайних ситуацій" (2018-2019). Детальні рекомендації щодо проведення оцінки потреб у захисті та інклюзивності, а також аналізу гендерних аспектів та різноманітності можна знайти у посібнику МФТЧХ і ЧП "Захист, гендер та інклюзія в умовах надзвичайних ситуацій" (2018-2019).

- Домогосподарства мають доступ до культурно прийняттого та безпечного кухонного приладдя, палива, безпечної, чистої води та засобів гігієни.
- Персонал та волонтери, які займаються діяльністю, пов'язаною з продовольчою безпекою, проінформовані про гендер, вік, інвалідність та пов'язані з ними медичні потреби, а також про те, як шанобливо спілкуватися з особами з фізичними, сенсорними та інтелектуальними порушеннями, особами з порушеннями психічного здоров'я та людьми похилого віку (див. Стандарти гуманітарної інклюзії ADCAP 2018).

Доступ

- У консультаціях з постраждалими групами громад визначаються обмеження або бар'єри, з якими стикаються особи будь-якої гендерної ідентичності, віку, інвалідності та походження у доступі до заходів з продовольчої безпеки (наприклад, розподіл, навчання, грошові виплати або продовольство в обмін на роботу, діяльність, що приносить дохід), і вживаються заходи для їх усунення.
- Якщо критерії відбору та визначення пріоритетів для доступу до заходів з розподілу продовольства та забезпечення продовольчої безпеки (наприклад, "продовольство за роботу", продовольчі ваучери) вже розроблені/розробляються, переконайтеся, що вони базуються на аналізі гендерних аспектів та різноманітності, щоб забезпечити доступ до них найбільш маргіналізованих груп населення. Забезпечити, щоб мігранти отримували послуги тільки на основі потреб, незалежно від їх правового статусу, і не піддавалися підвищеному ризику через залучення правоохоронних органів. *Детальніше див. Додаток 2 щодо відбору та визначення пріоритетів.*
- Оцінки харчової безпеки, дослідження на основі зіставлення та інші механізми збору даних включають питання для аналізу гендерних аспектів та різноманітності. Дані розбиваються щонайменше за статтю, віком та інвалідністю, а також за іншими змінними, що залежать від контексту, для забезпечення розуміння та доступу до найбільш маргіналізованих груп населення.
- Пункти видачі розміщені, спроектовані та пристосовані таким чином, щоб кожна людина, особливо вагітні та жінки, які годують груддю, люди похилого віку та особи з інвалідністю, могли отримати до них доступ. Необхідно враховувати можливості доступу та безпеку дітей та домогосподарств, очолюваних дітьми.
- Вживаються спеціальні заходи для альтернативного надання продовольчої допомоги людям, які не можуть відвідувати пункти розподілу або перевозити продукти харчування через свій вік, вади зору, інтелектуальні чи фізичні порушення або потреби в безпеці (наприклад, домогосподарства, очолювані

дітьми, несупроводжувані та розлучені діти, мігранти з обмеженнями на пересування або ті, що не мають дозволів, або особи без громадянства, які можуть зіткнутися з ризиком затримання, якщо вони поїдуть до пункту розподілу).

- Особи, які не можуть самостійно готувати їжу або харчуватися, мають доступ до кваліфікованих доглядальників, допоміжного персоналу або волонтерів, які можуть приготувати відповідну їжу та організувати годування, якщо це необхідно. У ситуаціях, коли жінки та дівчата несуть єдину або головну відповідальність за приготування їжі, самотні дорослі чоловіки та хлопчики без супроводу дорослих виявляються та отримують підтримку, щоб навчитися готувати їжу.
- Постраждалі громади інформуються про розподіл, пункти розподілу та їхні права на отримання продовольчої допомоги. Ця інформація широко розповсюджується у доступних форматах, які можуть включати шрифт Брайля, візуальні формати (наприклад, фотографії або плакати, використання великих шрифтів), відповідні мови, аудіоформати (наприклад, радіопередачі) та формати, що легко читаються, у пунктах розподілу та навколо таборів для переміщених осіб/притулків, а також у всіх місцях, де збираються особи різної гендерної ідентичності, віку, інвалідності та походження.
- Особи будь-якої гендерної ідентичності, віку, статусу інвалідності та походження отримують рівну оплату за рівну працю.

Участь

- Підвищувати обізнаність про права жінок, дітей, осіб з інвалідністю, осіб похилого віку, сексуальних і гендерних меншин, мігрантів і біженців та інших меншин на отримання користі від заходів і програм у сфері харчової безпеки та впровадження відповідних програм.
- З особами будь-якої гендерної ідентичності, віку, інвалідності та походження проводяться консультації щодо їхніх конкретних потреб у харчуванні, проблем та пріоритетів з метою інформування про розробку всіх заходів та проектів у сфері продовольчої безпеки. За необхідності, проводити фокус-групові обговорення з питань одностатевої ідентичності з відповідними фасилітаторами з питань гендерної ідентичності та перекладачами з питань одностатевої ідентичності у багатомовному середовищі.
- Групи з аналізу, реагування, моніторингу та оцінки мають збалансоване/справедливе представництво осіб будь-якої гендерної ідентичності, віку, статусу інвалідності та походження, включаючи мовні меншини.
- Час проведення оцінювання враховує щоденні звички різних груп населення, щоб забезпечити можливість участі для всіх.

- Громадські комітети з питань продовольчої безпеки або еквівалентні їм органи мають збалансоване/справедливе представництво осіб усіх гендерних ідентичностей, віку, статусу інвалідності та походження. Там, де комітети зі змішаної гендерної ідентичності не є культурно прийнятними, створюються окремі комітети для задоволення особливих потреб у сфері харчових потреб осіб різних гендерних ідентичностей.
- Вживаються спеціальні заходи для забезпечення рівного доступу для осіб усіх гендерних ідентичностей, віку, інвалідності та походження, які бажають брати участь у навчанні, працевлаштуванні та волонтерській діяльності. Ця діяльність не повинна бути небезпечною або експлуаторською і повинна відповідати місцевому законодавству. Заходи включають виявлення та усунення бар'єрів для забезпечення повноцінної участі неповних сімей, осіб з інвалідністю, людей похилого віку, підлітків або людей з іншими особливими потребами (наприклад, вагітних та жінок, які годують груддю, людей, які живуть з ВІЛ/СНІДом). Сюди можуть входити:
 - гнучкий графік зустрічей
 - забезпечення доступних місць та місць проведення засідань
 - положення про підтримку осіб з інвалідністю, які були розлучені з особою, що здійснює догляд за ними, або особою, яка їх супроводжує
 - сурдоперекладачів з відповідними мовами
 - залучення інструкторів з одностатевою ідентичністю
 - забезпечення догляду за дітьми та безпечних місць для ігор дітей.

Безпека

Галузеві проблеми безпеки

- Із залученням осіб різної гендерної ідентичності, віку, статусу інвалідності та походження оцінити ризики, пов'язані з розподілом продовольства.
- Місця роздачі є безпечними, і особи будь-якої гендерної ідентичності, віку, статусу інвалідності та походження відчують себе в безпеці, відвідуючи ці місця. Заходи для гарантування безпеки передбачають:
 - роздачі у світлий час доби
 - освітлення навколо пунктів видачі
 - безпосередня близькість місця або місць видачі до житла
 - чітко позначені та доступні дороги до місць видачі та з місць видачі
 - облаштування місць видачі та під'їзних доріг/шляхів до місць видачі для осіб з обмеженими можливостями

- контроль натовпу
- наявність команд розподілу з представництвом різних гендерних ідентичностей
- роздавальні набори, призначені лише для дорослих жінок та дівчат-підлітків, повинні роздаватися жінками-працівниками або волонтерами жінкам-бенефіціарам
- Існують спеціальні процедури для розподілу допомоги підліткам, вагітним жінкам та жінкам, які годують груддю, дітям без супроводу дорослих та розлученим дітям, а також домогосподарствам, очолюваним жінками та дітьми. Це передбачає:
 - пакування товарів, що розподіляються, на порції такої ваги, яку зможуть нести жінки та діти
 - облаштування місць для догляду за дітьми, поки батьки чекають у черзі.
- Печі, паливо та обладнання, що використовуються для приготування їжі, відповідають стандартам гігієни та безпеки.
- Розробляються та обираються товарні та грошові інтервенції, які мінімізують можливі негативні наслідки (наприклад, способи переказу коштів, що відповідають потребам у продовольстві; продовольчі картки видаються без дискримінації або, за згодою лідерів громад та з повним роз'ясненням і прозорістю, видаються жінкам; дівчаткам та хлопчикам, охопленим програмами харчування у школах).

Запобігання сексуального та гендерно зумовленого насильства (СГН), заходи реагування на нього та захист дітей

- Ідентифікувати дискримінаційні гендерні та соціальні норми, зокрема, пов'язані з негативними стереотипами щодо інвалідності, в сфері продовольчої безпеки та процесів розподілу. Працювати з громадою над розробкою заходів, спрямованих на боротьбу з цими нормами, оскільки вони можуть сприяти гендерній та іншим формам нерівності та СГН (наприклад, ролі, пов'язані з сільським господарством, тваринництвом, обмеженим доступом до землі та паливом для приготування їжі).
- Особи, які піддаються найбільшому ризику СГН, беруть участь у визначенні місця розташування, проектуванні, будівництві та управлінні об'єктами розподілу продуктів та службами в межах заходів продовольчої безпеки.
- Вживаються конкретні заходи щодо зниження ризику СГН та насильства над дітьми. Вони охоплюють, але не обмежуються наступними:
 - партнерство з жінками та/або жіночими організаціями, групами або організаціями жінок з інвалідністю, сексуальними та гендерними меншинами та іншими громадськими організаціями груп ризику, а також мережами захисту дітей

- проведення консультацій з групами ризику для визначення безпечних місць розташування об'єктів розподілу продуктів та пов'язаних з ними заходів
 - активне залучення чоловіків та хлопців як агентів змін у протидії СГН
 - координація з іншими відповідними секторами та кластерами, такими як водопостачання, санітарія та гігієна - ВСГ (WASH), захист, житло та поселення, з метою інтеграції заходів з пом'якшення наслідків СГН та реагування на нього, а також захисту дітей в основну діяльність
 - створення окремих та безпечних зон, таких як місця для жінок, підлітків та дітей¹¹, які є доступними для осіб з обмеженими можливостями
 - створення окремих та безпечних зон для груп ризику, пов'язаних з контекстом, таких як сексуальні та гендерні меншини та інші групи меншин
 - запровадження системи безпеки для дітей без супроводу дорослих та дітей, розлучених з сім'єю, у тому числі спеціально відведені та безпечні місця.
- Визначити, зібрати та проаналізувати основний набір показників з розбивкою за статтю, віком, інвалідністю та іншими відповідними факторами вразливості, що залежать від контексту, для моніторингу заходів зі зниження ризиків СГН та захисту дітей і реагування на них, а також для моніторингу інших факторів ризику, що залежать від контексту, таких як торгівля людьми.¹²
 - Проводяться консультації з фахівцями з питань СГН та захисту дітей для визначення безпечних, конфіденційних та належних систем надання допомоги (тобто шляхів перенаправлення) постраждалим, які можуть поділитися з медичним персоналом інформацією про те, що вони зазнали насильства. Забезпечення наявності у персоналу базових знань та навичок для роботи з розголошенням даних, надання інформації постражданим про те, де вони можуть отримати підтримку, та застосування підходу, орієнтованого на постраждалих. У разі виявлення конкретних ризиків, наприклад, торгівлі людьми, визначити спеціалістів та співпрацювати з кластерною системою, щоб допомогти командам продовольчої безпеки зменшити ці ризики.
 - Усі співробітники та волонтери, задіяні в сфері продовольчої безпеки, пройшли щонайменше один тренінг з кожного з наступних питань: гендер та різноманітність, інтеграція людей з інвалідністю, захист дітей, боротьба з торгівлею людьми та СГН.

¹¹ Покрокова інструкція та навчальні інструменти МФЧХ та World Vision "Простір, дружній до дитини" (2018 р.)

¹² Див. посібник МФТЧХ і ЧП "Торгівля людьми в контексті міграції" для тренерів. Як зменшити ризики, розпізнати ознаки та безпечно реагувати (2018)

- Всі співробітники у сфері продовольчої безпеки розуміють основні принципи підходу, орієнтованого на постраждалих, до роботи з постраждалими від СГН: 1) безпека, 2) конфіденційність, 3) повага та 4) відсутність дискримінації, а також шляхи перенаправлення постраждалих від СГН, у тому числі жертв торгівлі людьми.

Усі співробітники та волонтери, які беруть участь у реагуванні у сфері продовольчої безпеки, мають при собі оновлений перелік та контактні дані установ та фахівців з питань СГН, захисту дітей, правової та психосоціальної підтримки, до яких вони можуть направити постраждалих від СГН або дитину, яка розповіла їм про випадок насильства. Необхідно докласти зусиль для визначення установ або фахівців, які мають досвід реагування на конкретні ризики в кожному контексті, наприклад, торгівлю людьми.

- Члени Комітету з продовольчої безпеки та постраждалі громади беруть участь у заходах з підвищення обізнаності щодо СГН та захисту дітей, у тому числі інші теми зниження ризиків, такі як торгівля людьми.
- Повідомлення щодо запобігання та реагування на СГН, захисту дітей та ключових ризиків захисту, таких як торгівля людьми, інтегровані в інформаційно-просвітницькі заходи в громадах, під час роздачі продуктів харчування та в рамках програм шкільного харчування, наприклад, у вигляді діалогів або плакатів на лініях роздачі, а також у заходах з дітьми та молоддю. Повідомлення містять інформацію про права та можливості інформування про ризики та доступу до медичної допомоги в етичний, безпечний, конфіденційний та недискримінаційний спосіб.

Системи внутрішнього захисту

Запобігання та протидія сексуальній експлуатації та насильству (PSEA/ЗСЕН)

- Створено систему зворотного зв'язку та подання скарг на рівні громади, яка є доступною для осіб будь-якої гендерної ідентичності, віку, інвалідності та походження. Наприклад:
 - співробітники, які представляють різні гендерні ідентичності, доступні для розгляду скарг
 - система не спирається виключно на письмові скарги, щоб пристосуватись до людей з меншим рівнем грамотності
 - враховується час роботи бюро/офісу з розгляду скарг, щоб забезпечити кращий доступ до нього для всіх бажаючих
 - докладаються зусилля для охоплення дітей з використанням дружніх до них підходів

- місце розташування столу/офісу для розгляду скарг було облаштовано з урахуванням вимог безпеки та конфіденційності
- матеріали скарг надаються в різних форматах, таких як аудіо, візуальні та зручні для читання формати
- забезпечити, щоб подання скарг не ставило додаткову загрозу для мігрантів, які мають неврегульований статус.
- Використовуйте Посібник МКЧХ і МФЧХ і ЧП *з залучення громадськості та підзвітності* Посібник з найкращих практик Міжвідомчого постійного комітету *для створення механізму* розгляду скарг на рівні громади.
- Доступні чіткі, послідовні та прозорі вказівки щодо права людей отримувати харчування для мінімізації ризику сексуальної експлуатації та зловживань з боку гуманітарних суб'єктів. Публічні повідомлення в письмовій формі, з фотографіями або в інших форматах нагадують постраждалому населенню про їхні чіткі права і про те, що за них не потрібно платити гроші (або чітко встановлені збори) або надавати будь-які послуги.
- Групи та окремі особи, які спираються на допомогу інших у доступі до місць розподілу харчових продуктів (наприклад, домогосподарства, очолювані жінками, жінки, діти, люди похилого віку та особи з інвалідністю), перебувають під ретельним моніторингом, щоб гарантувати, що вони отримують належні їм права та не зазнають експлуатації чи зловживань.
- Постраждалі громади отримують письмову, аудіо-, візуальну та доступну для читання інформацію, у тому числі адаптовану для людей з обмеженими можливостями, про (PSEA/ЗСЕН) та про механізм подання скарг, який вони можуть використати для викриття цих порушень.
- Усі співробітники та волонтери пройшли брифінг щодо PSEA/ЗСЕН та їхніх зобов'язань у зв'язку з цим, приведених у відповідність до міжнародних стандартів.
- Усі співробітники та волонтери підписали згоду з політикою PSEA/ЗСЕН.

Кодекс поведінки та політика захисту дітей

- Усі співробітники та волонтери підписали Кодекс поведінки та пройшли відповідний інструктаж.
- Усі співробітники та волонтери підписали Політику захисту дітей та пройшли інструктаж щодо неї.
- Кодекс поведінки та матеріали щодо захисту дітей, а також інструктажі надаються у доступних форматах та місцях для персоналу та волонтерів, які працюють з інвалідністю.
- Усі співробітники та волонтери знають, як скласти звіт та отримати доступ до служб перенаправлення, якщо у них виникли проблеми із захистом дітей або кодексом поведінки.

- All staff and volunteers have been recruited using child safe recruitment measures¹³ including reference and formal background checks.¹⁴

¹³ Для МФТЧХ і ЧП План дій щодо захисту дітей передбачає, що до 2020 року 100% персоналу, який взаємодіє з дітьми, пройде скринінг

¹⁴ Виклики та можливості вдосконалення процесів добору персоналу в контексті захисту від сексуальної експлуатації та насильства (PSEA/ЗСЕН) з боку власного персоналу <https://www.chsalliance.org/files/files/Resources/Tools-and-guidance/UNDP-Joint-Recruitment-Report-PSEA.pdf>

Водопостачання, санітарія та гігієна - ВСГ (WASH)

Першим кроком у забезпеченні інклюзивних та захисних програм на випадок надзвичайних ситуацій є розуміння того, хто в громаді постраждав, як вони постраждали та як ми можемо найкраще відреагувати. Для цього нам потрібно провести Аналіз гендерних аспектів та різноманітності. Такий аналіз дозволяє нам розуміти та реагувати на потреби окремих осіб та груп у постраждалих громадах, виходячи з їхніх конкретних ризиків, потреб та занепокоєнь. **Аналіз гендерних аспектів та різноманітності** повинен включати участь жінок, дівчат, чоловіків, хлопців, осіб з іншими гендерними ідентичностями, а також осіб та груп за такими ознаками: вік (діти, підлітки, літні чоловіки та жінки); статус інвалідності (фізична, сенсорна та інтелектуальна); особи з порушеннями психічного здоров'я; етнічні, релігійні або культурні меншини. Як мінімум, ми повинні включати питання, пов'язані з гендерною проблематикою та різноманітністю, до всіх потреб та секторальних оцінок для забезпечення захисних та інклюзивних програм.¹⁵

СТАНДАРТИ

Гідність

- Приміщення ВСГ забезпечують максимальну конфіденційність та гідність. Це передбачає:
 - люди мають доступ до туалетів відповідно до своєї гендерної ідентичності
 - окремі вбиральні доступні для осіб з обмеженою мобільністю різної статі
 - туалети та вбиральні, що замикаються на ключ
 - створення окремих та пристосованих приватних просторів для людей, які стикаються з додатковими бар'єрами у доступі (наприклад, для можливості переодягнутися та помитися).
 - особи з обмеженими фізичними можливостями можуть користуватися туалетом наодинці та з гідністю. Рішення включають пандуси, широкі двері, поручні, достатній простір всередині туалету, сидіння для вбиралень та штучне освітлення. Двері мають планку або щось подібне на внутрішній стороні, що дозволяє користувачеві самостійно зачиняти та замикати їх

¹⁵ Детальні рекомендації щодо проведення оцінки потреб у захисті та інклюзивності, а також аналізу гендерних аспектів та різноманітності можна знайти у посібнику МФТЧХ і ЧП "Захист, гендер та інклюзія в умовах надзвичайних ситуацій" (2018-2019)

- перегородки для усамітнення та/або культурних цілей. Проконсультуйтеся з громадою щодо прийнятної відстані між жіночими та чоловічими туалетами
- окремі приміщення для осіб, які здійснюють догляд за дітьми, щоб допомогти їм у задоволенні їхніх потреб у купанні та туалеті. Двері повинні мати отвір або вікно у верхній частині, як захисний захід від жорстокого поводження з дітьми.
- Культурно прийнятні санітарно-гігієнічні матеріали та нижню білизну видають жінкам і дівчатам репродуктивного віку у делікатний спосіб. Це передбачає:
 - розповсюдження через жіночі групи
 - розповсюдження безпосередньо після школи або в інших місцях, де дівчата перебувають разом
 - забезпечення належних умов для утилізації або догляду (прання та сушіння). Розфасовані матеріали для роздачі мають бути чистими та нерозкритими
 - забезпечення спідньої білизною, яку можна прати, там, де були випробувані та знайдені ефективні рішення, для зменшення впливу на навколишнє середовище та великих обсягів утилізації
 - надання гігієнічних наборів для дотримання гігієни під час менструації
 - демонстрація використання матеріалів для управління менструальною гігієною
 - навчання та підвищення обізнаності щодо дотримання гігієни під час менструації для жінок та дівчат, сексуальних та гендерних меншин, а також чоловіків та хлопців (це може проводитися окремо, залежно від контексту).
- Персонал та волонтери, які займаються пов'язаною з ВСГ діяльністю, проінформовані про гендер, вік, інвалідність та пов'язані з ними санітарні потреби, а також про те, як шанобливо спілкуватися з особами з фізичними, сенсорними та інтелектуальними порушеннями, особами з порушеннями психічного здоров'я та людьми похилого віку (див. Стандарти гуманітарної інклюзії ADCAP 2018).

Доступ

- У консультаціях із зацікавленими групами громад визначаються обмеження або бар'єри, з якими стикаються особи будь-якої гендерної ідентичності, віку, статусу інвалідності та походження у доступі до заходів ВСГ, і вживаються заходи для усунення кожного обмеження та бар'єру.

- Якщо критерії відбору та пріоритетності доступу до медичних послуг та закладів вже розроблені/розробляються, забезпечити, щоб вони ґрунтувалися на аналізі гендерних аспектів та різноманітності, щоб забезпечити доступ найбільш маргіналізованих груп населення дії ЗГП. Забезпечити, щоб мігранти отримували послуги тільки на основі потреб, незалежно від їх правового статусу, і не піддавалися підвищеному ризику через залучення правоохоронних органів. *Детальніше див. Додаток 2 щодо відбору та визначення пріоритетів.*
- Оцінки ВСГ, дослідження на основі зіставлення та інші механізми збору даних включають питання для аналізу гендерних аспектів та різноманітності. Дані розбиваються щонайменше за статтю, віком та інвалідністю, а також за іншими змінними, що залежать від контексту, для забезпечення розуміння та доступу до найбільш маргіналізованих груп населення.
- Об'єкти ВСГ розташовані, спроектовані та пристосовані таким чином, щоб усі люди могли безпечно користуватися ними та мати до них доступ, особливо люди похилого віку, діти та особи з інвалідністю.
- Розмір та об'єм ємностей для води є придатними для використання жінками, дітьми, людьми похилого віку та іншими особами з обмеженими фізичними можливостями або обмеженою рухливістю.
- Слід шукати інноваційні та безбар'єрні рішення для забору води, наприклад, контейнери, які можна котити, а не переносити тощо.
- Санітарно-гігієнічні матеріали розподіляються серед окремих осіб, а не домогосподарств. Під час розподілу знайти відповідні способи охоплення жінок та дівчат з інвалідністю, а також жінок та дівчат, які стикаються з культурними та соціальними обмеженнями у доступі до розподілу, наприклад, дівчат-підлітків. Будьте уважні до ознак домашнього насильства, підневільного домашнього господарства або інших форм СГН.
- Постраждалі громади інформуються про розподіл, пункти ВСГ та їхні права на отримання продовольчої допомоги. Ця інформація широко розповсюджується у доступних форматах, які можуть включати шрифт Брайля, візуальні формати (наприклад, фотографії або плакати, використання великих шрифтів), відповідні мови, аудіоформати (наприклад, радіопередачі) та формати, що легко читаються, у пунктах розподілу та навколо таборів для переміщених осіб/притулків, а також у всіх місцях, де збираються особи різної гендерної ідентичності, віку, інвалідності та походження.
- Особи будь-якої гендерної ідентичності, віку, статусу інвалідності та походження отримують рівну оплату за рівну працю.

Участь

- Підвищувати обізнаність про права жінок, дітей, осіб з інвалідністю, осіб похилого віку, сексуальних і гендерних меншин, мігрантів і біженців та інших меншин на отримання користі від заходів і програм у сфері ВСГ та впровадження відповідних програм.
- З особами різної статі, віку, статусу інвалідності та походження проводяться консультації для виявлення ризикованих гігієнічних практик та умов, а також їхніх потреб, проблем та пріоритетів. Зібрана інформація використовується під час проектування та реабілітації всіх об'єктів та послуг ВСГ. За необхідності, проводити фокус-групові обговорення з питань одностатевої ідентичності з відповідними фасилітаторами з питань гендерної ідентичності та перекладачами з питань одностатевої ідентичності у багатомовному середовищі.
- З жінками та дівчатами-підлітками, у тому числі з жінками та дівчатами з інвалідністю та з груп меншин, проводяться консультації щодо норм у їхній громаді та особистих уподобань і практик, пов'язаних із ВСГ. До них входять:
 - практики дотримання особистої гігієни та дитячої гігієни
 - відповідальність за збір води, зберігання води та утилізацію відходів
 - системи утилізації та поводження з твердими побутовими відходами для підтримки управління гігієною під час менструації
 - обслуговування об'єктів ВСГ та управління ними.
- Групи з аналізу, реагування, моніторингу та оцінки мають збалансоване/справедливе представництво осіб будь-якої гендерної ідентичності, віку, статусу інвалідності та походження, включаючи мовні меншини.
- Час проведення оцінювання враховує щоденні звички різних груп населення, щоб забезпечити можливість участі для всіх.
- Особи будь-якої гендерної ідентичності, віку, інвалідності та походження мають однакові можливості навчитися експлуатувати та обслуговувати інфраструктуру водопостачання та водовідведення.
- Громадські комітети з питань водопостачання, санітарії та гігієни або еквівалентні їм органи мають збалансоване/справедливе представництво осіб усіх гендерних ідентичностей, віку, статусу інвалідності та походження. Там, де комітети зі змішаної гендерної ідентичності не є культурно прийнятними, створюються окремі комітети для задоволення особливих потреб у сфері ВСГ різних гендерних ідентичностей.

- Вживаються спеціальні заходи для забезпечення рівного доступу для осіб усіх гендерних ідентичностей, віку, інвалідності та походження, які бажають брати участь у навчанні, працевлаштуванні та волонтерській діяльності. Ця діяльність не повинна бути небезпечною або експлуаторською і повинна відповідати місцевому законодавству. Заходи включають виявлення та усунення бар'єрів для забезпечення повноцінної участі неповних сімей, осіб з інвалідністю, людей похилого віку, підлітків або людей з іншими особливими потребами (наприклад, вагітних та жінок, які годують груддю, людей, які живуть з ВІЛ/СНІДом). Сюди можуть входити:
 - гнучкий графік зустрічей
 - забезпечення доступних місць та місць проведення засідань
 - положення про підтримку осіб з інвалідністю, які були розлучені з особою, що здійснює догляд за ними, або особою, яка їх супроводжує
 - сурдоперекладачів з відповідними мовами
 - залучення інструкторів з одностатевою ідентичністю
 - забезпечення догляду за дітьми та безпечних місць для ігор дітей.
- Розглядається співпраця між організаціями, що працюють у сфері ВСГ, жіночими групами, форумами дівчат та хлопців підліткового віку та засобами до існування, і, таким чином, пов'язуються програми та можливості для надання довгострокової підтримки постраждалим громадам.
- Забезпечити рекламування менструальної гігієни у співпраці з членами громади. Це включає пропаганду розробки та/або моніторингу наявних послуг з управління менструальною гігієною, а також інформації про те, де до них можна отримати доступ.

Безпека

Галузеві проблеми безпеки

- Із залученням осіб різної гендерної ідентичності, віку, статусу інвалідності та походження оцінити ризики, пов'язані з ВСГ.^{xxxii}
- Послуги ВСГ є безпечними, і особи будь-якої гендерної ідентичності, віку, статусу інвалідності та походження відчують себе в безпеці, відвідуючи ці місця. Заходи для гарантування безпеки передбачають:
 - об'єкти є безпечними, з належним рівнем приватності, внутрішніми замками, освітленням всередині та навколо об'єктів, легкодоступними та розташованими у безпосередній близькості до притулків

- туалети та лазні є окремими та індивідуальними для жінок і чоловіків, а потреби інших гендерних ідентичностей оцінюються для забезпечення їхньої безпеки та доступності
- пункти водопостачання розташовані таким чином, щоб людям не доводилося долати необґрунтовані відстані або підйоми, і вони знаходяться в районах, які громада вважає безпечними.. Відповідно до посібника "Сфера", жодне домогосподарство не повинно знаходитися на відстані більше 500 метрів від пункту водопостачання
- гігієнічні матеріали розподіляються командою, збалансованою за гендерною ознакою та різноманітністю
- Розподіл здійснюється у світлий час доби та у місцях, де жінки та дівчата вказують, що вони почуваються у безпеці під час подорожей додому та з дому.

Запобігання сексуального та гендерно зумовленого насильства (СГН), заходи реагування на нього та захист дітей

- Ідентифікувати дискримінаційні гендерні та соціальні норми, зокрема, пов'язані з негативними стереотипами щодо інвалідності, в сфері ВСГ. Працювати з громадою над розробкою заходів, спрямованих на боротьбу з цими нормами, оскільки вони можуть сприяти гендерній та іншим формам нерівності та СГН.
- Особи, які піддаються найбільшому ризику СГН, беруть участь у визначенні місця розташування, проектуванні, будівництві та управлінні об'єктами ВСГ та службами.
- Вживаються конкретні заходи щодо зниження ризику СГН та насильства над дітьми. Вони охоплюють, але не обмежуються наступними:
 - партнерство з жінками та/або жіночими організаціями' або організаціями жінок з інвалідністю, сексуальними та гендерними меншинами та іншими громадськими організаціями груп ризику, а також мережами захисту дітей
 - проведення консультацій з постраждалою громадою для забезпечення розміщення об'єктів ВСГ та пов'язаних з ними заходів у місцях, які жінки, дівчата, хлопці та чоловіки, а також особи з різних груп вважають безпечними
 - активне залучення чоловіків та хлопців як агентів змін у протидії СГН
 - координація з іншими відповідними секторами та кластерами, такими як охорона здоров'я, захист, прихисток та поселення, з метою інтеграції заходів з пом'якшення наслідків СГН та реагування на нього, а також захисту дітей в основну діяльність

- створення окремих та безпечних зон, таких як місця для жінок, підлітків та дітей¹⁶, які є доступними для осіб з обмеженими можливостями
- створення окремих та безпечних зон для груп ризику, пов'язаних з контекстом, таких як сексуальні та гендерні меншини та інші групи меншин
- запровадження системи безпеки для дітей без супроводу дорослих та дітей, розлучених з сім'єю, у тому числі спеціально відведені та безпечні місця.
- Визначення, збір та аналіз основного набору показників з розбивкою за статтю, віком, інвалідністю та іншими відповідними факторами вразливості, що залежать від контексту, для моніторингу заходів зі зниження ризиків СГН та захисту дітей і реагування на них, а також для моніторингу інших факторів ризику, що залежать від контексту, таких як торгівля людьми.¹⁷
- Проводяться консультації з фахівцями з питань СГН та захисту дітей для визначення безпечних, конфіденційних та належних систем надання допомоги (тобто шляхів перенаправлення) постраждалим, які можуть поділитися з медичним персоналом інформацією про те, що вони зазнали насильства. Забезпечення наявності у персоналу базових знань та навичок для роботи з розголошенням даних, надання інформації постраждалим про те, де вони можуть отримати підтримку, та застосування підходу, орієнтованого на постраждалих. У разі виявлення конкретних ризиків, наприклад, торгівлі людьми, визначити спеціалістів та співпрацювати з кластерною системою, щоб допомогти медичним групам зменшити ці ризики.
- Усі співробітники та волонтери, задіяні в сфері ВСГ, пройшли щонайменше один тренінг з кожного з наступних питань: гендер та різноманітність, інтеграція людей з інвалідністю, захист дітей, боротьба з торгівлею людьми та СГН.
- Усі співробітники ВСГ розуміють основні принципи підходу, орієнтованого на постраждалих, до роботи з постраждалими від СГН: 1) безпека, 2) конфіденційність, 3) повага та 4) відсутність дискримінації, а також шляхи перенаправлення постраждалих від СГН, у тому числі жертв торгівлі людьми.
- Усі співробітники та волонтери, які беруть участь у реагуванні у сфері ВСГ, мають при собі оновлений перелік та контактні дані установ та фахівців з питань СГН, захисту дітей, правової та психосоціальної підтримки, до яких вони можуть направити постраждалих від СГН або дитину, яка розповіла їм про випадок насильства. Необхідно докласти зусиль для визначення установ або фахівців, які мають досвід реагування на конкретні ризики в кожному контексті, наприклад, торгівлю людьми.

¹⁶ Покрокова інструкція та навчальні інструменти МФЧХ та World Vision "Простір, дружній до дитини" (2018 р.)

¹⁷ Див. посібник МФТЧХ і ЧП "Торгівля людьми в контексті міграції" для тренерів. Як зменшити ризики, розпізнати ознаки та безпечно реагувати (2018)

- Члени Комітету ВСГ та постраждалі громади беруть участь у заходах з підвищення обізнаності щодо СГН та захисту дітей, у тому числі інші теми зниження ризиків, такі як торгівля людьми.
- Повідомлення щодо запобігання та реагування на СГН, захисту дітей та ключових ризиків у сфері захисту, наприклад, торгівлі людьми, включаються в інформаційно-просвітницьку діяльність у громадах, наприклад, під час розповсюдження нехарчових продуктів, пов'язаних із ВСГ, діалогів та/або плакатів на лініях розповсюдження. Інформація поширюється у школах, де будуються або відновлюються об'єкти ВСГ, або де проводяться заходи з підвищення обізнаності щодо ВСГ. Повідомлення містять інформацію про права та можливості інформування про ризики та доступу до медичної допомоги в етичний, безпечний, конфіденційний та недискримінаційний спосіб.

Системи внутрішнього захисту

Запобігання та протидія сексуальній експлуатації та насильству (PSEA/ЗСЕН)

- Створено систему зворотного зв'язку та подання скарг на рівні громади, яка є доступною для осіб будь-якої гендерної ідентичності, віку, інвалідності та походження. Наприклад:
 - співробітники, які представляють різні гендерні ідентичності, доступні для розгляду скарг
 - система не спирається виключно на письмові скарги, щоб пристосуватись до людей з меншим рівнем грамотності
 - враховується час роботи бюро/офісу з розгляду скарг, щоб забезпечити кращий доступ до нього для всіх бажаючих
 - докладаються зусилля для охоплення дітей з використанням дружніх до них підходів
 - місце розташування столу/офісу для розгляду скарг було облаштовано з урахуванням вимог безпеки та конфіденційності
 - матеріали скарг надаються в різних форматах, таких як аудіо, візуальні та зручні для читання формати
 - забезпечити, щоб подання скарг не ставило додаткову загрозу для мігрантів, які мають нерегульований статус.
- Використовуйте Посібник МКЧХ і МФЧХ і ЧП *з залучення громадськості та підзвітності* Посібник з найкращих практик Міжвідомчого постійного комітету *для створення механізму* розгляду скарг на рівні громади.

- Доступні чіткі, послідовні та прозорі вказівки щодо права людей на послуги ВСГ для мінімізації ризику сексуальної експлуатації та зловживань з боку гуманітарних суб'єктів. Публічні повідомлення в письмовій формі, з фотографіями або в інших форматах нагадують постраждалому населенню про їхні чіткі права і про те, що за них не потрібно платити гроші (або чітко встановлені збори) або надавати будь-які послуги.
- Групи та окремі особи, які спираються на допомогу інших у доступі до послуг та закладів ВСГ (наприклад, домогосподарства, очолювані жінками, жінки, діти, люди похилого віку та особи з інвалідністю), перебувають під ретельним моніторингом, щоб гарантувати, що вони отримують належні їм права та не зазнають експлуатації чи зловживань.
- Постраждали громади отримують письмову, аудіо-, візуальну та доступну для читання інформацію, у тому числі адаптовану для людей з обмеженими можливостями, про (PSEA/ЗСЕН) та про механізм подання скарг, який вони можуть використати для викриття цих порушень.
- Усі співробітники та волонтери пройшли брифінг щодо PSEA/ЗСЕН та їхніх зобов'язань у зв'язку з цим, приведених у відповідність до міжнародних стандартів.
- Усі співробітники та волонтери підписали згоду з політикою PSEA/ЗСЕН.

Кодекс поведінки та політика захисту дітей

- Усі співробітники та волонтери підписали Кодекс поведінки та пройшли відповідний інструктаж.
- Усі співробітники та волонтери підписали Політику захисту дітей та пройшли інструктаж щодо неї.
- Кодекс поведінки та матеріали щодо захисту дітей, а також інструктажі надаються у доступних форматах та місцях для персоналу та волонтерів, які працюють з інвалідністю.
- Усі співробітники та волонтери знають, як скласти звіт та отримати доступ до служб перенаправлення, якщо у них виникли проблеми із захистом дітей або кодексом поведінки.
- Усі співробітники та волонтери були прийняті на роботу із застосуванням заходів набору працівників для безпечної роботи з дітьми¹⁸ зокрема, рекомендацій та формальних перевірок біографічних даних.¹⁹

¹⁸ Для МФТЧХ і ЧП План дій щодо захисту дітей передбачає, що до 2020 року 100% персоналу, який взаємодіє з дітьми, пройде скринінг

¹⁹ Виклики та можливості вдосконалення процесів добору персоналу в контексті захисту від сексуальної експлуатації та насильства (PSEA/ЗСЕН) з боку власного персоналу <https://www.chsalliance.org/files/files/Resources/Tools-and-guidance/UNDP-Joint-Recruitment-Report-PSEA.pdf>

Прихисток

Першим кроком у забезпеченні інклюзивних та захисних програм на випадок надзвичайних ситуацій є розуміння того, хто в громаді постраждав, як вони постраждали та як ми можемо найкраще відреагувати. Для цього нам потрібно провести **Аналіз гендерних аспектів та різноманітності**. Такий аналіз дозволяє нам розуміти та реагувати на потреби окремих осіб та груп у постраждалих громадах, виходячи з їхніх конкретних ризиків, потреб та занепокоєнь. Аналіз гендерних аспектів та різноманітності повинен включати участь жінок, дівчат, чоловіків, хлопців, осіб з іншими гендерними ідентичностями, а також осіб та груп за такими ознаками: вік (діти, підлітки, літні чоловіки та жінки); статус інвалідності (фізична, сенсорна та інтелектуальна); особи з порушеннями психічного здоров'я; етнічні, релігійні або культурні меншини. Як мінімум, ми повинні включати питання, пов'язані з гендерною проблематикою та різноманітністю, до всіх потреб та секторальних оцінок для забезпечення захисних та інклюзивних програм..²⁰

СТАНДАРТИ

Гідність

- Планування території, дизайн і планування житла та колективних укриттів забезпечують максимальну приватність, безпеку та гідність для всіх мешканців..
- Планування поселень та проектування житла є культурно прийнятними для всіх мешканців, у тому числі людей похилого віку, людей з інвалідністю та групи меншин.
- Забезпечити, щоб будівлі прихистку та громадські приміщення забезпечували належний рівень приватності для жінок та дівчат, яким може знадобитися використовувати простір для зміни матеріалів для менструальної гігієни. Сюди входить належне освітлення, перегородки для забезпечення приватності та двері з замками (зсередини).
- Передбачити місця та заходи, пов'язані з скорботою, молитвою, медитацією та ритуалами, без надання пріоритету одній релігії чи вірі над іншими.
- Відповідні матеріали для внутрішнього поділу надаються окремим домогосподарствам відповідно до їх складу та забезпечують безпечне та належне розділення та приватність між статями, для різних вікових груп та для осіб з інвалідністю. Це може передбачати створення окремого приватного

²⁰ Детальні рекомендації щодо проведення оцінки потреб у захисті та інклюзивності, а також аналіз гендерних аспектів та різноманітності можна знайти у посібнику МФТЧХ і ЧП "Захист, гендер та інклюзія в умовах надзвичайних ситуацій" (2018-2019).

простору для осіб з інвалідністю (наприклад, для забезпечення приватності для особистої допомоги, що надається особою, яка здійснює догляд/допомогу) для збереження гідності.

- У колективних прихистках сім'ї або групи ризику, такі як окремі жінки та діти без супроводу дорослих або розлучені з ними, залишаються зі своїми групами, а для забезпечення приватності та безпеки надаються матеріали для перевірки особистого та побутового простору.
- У всіх типах прихистків при визначенні розміру та планування будинку враховується єдність сім'ї, а тому великі сім'ї розміщуються відповідно і мають достатньо критого простору для забезпечення гідних умов проживання. Основні види побутової діяльності можуть задовільно виконуватися, а діяльність з підтримки засобів до існування може здійснюватися за необхідності. Основні види домашньої діяльності можуть здійснюватися задовільно, а заходи з підтримки життєдіяльності можуть здійснюватися за необхідності.
- Конструкція прихистку є прийнятною для постраждалого населення і забезпечує достатній тепловий комфорт, свіже повітря та захист від кліматичних впливів для забезпечення їхньої гідності, здоров'я, безпеки та благополуччя.
- Персонал та волонтери, які займаються пов'язаною з прихистками діяльністю, проінформовані про гендер, вік, інвалідність та пов'язані з ними потреби у прихистку, а також про те, як шанобливо спілкуватися з особами з фізичними, сенсорними та інтелектуальними порушеннями, особами з порушеннями психічного здоров'я та людьми похилого віку (див. Стандарти гуманітарної інклюзії ADCAP 2018).

Доступ

- У консультаціях з постраждалими групами населення визначаються обмеження або бар'єри, з якими стикаються особи будь-якої гендерної ідентичності, віку, статусу інвалідності та походження у доступі до послуг та об'єктів прихистку, та вживаються заходи для їх подолання.
- Якщо критерії відбору та пріоритетності доступу до послуг та закладів прихистку вже розроблені/розробляються, забезпечити, щоб вони ґрунтувалися на аналізі гендерних аспектів та різноманітності, щоб забезпечити доступ найбільш маргіналізованих груп населення. Забезпечити, щоб мігранти отримували послуги тільки на основі потреб, незалежно від їх правового статусу, і не піддавалися підвищеному ризику через залучення правоохоронних органів. *Детальніше див. Додаток 2 щодо відбору та визначення пріоритетів.*
- Безземельні особи, такі як мешканці нетрів або інших неформальних поселень, виявляються та включаються до процесу відбору та визначення пріоритетності надання прихистку. Беруться до уваги бездомні особи або особи, які живуть на вулиці, в тому числі діти та підлітки

- Оцінки прихистків, дослідження на основі зіставлення та інші механізми збору даних включають питання для аналізу гендерних аспектів та різноманітності. Дані розбиваються щонайменше за статтю, віком та інвалідністю, а також за іншими змінними, що залежать від контексту, для забезпечення розуміння та доступу до найбільш маргіналізованих груп населення.
- Відобразити житлове законодавство та політику щодо того, хто може мати право власності на землю, як земля передається від покоління до покоління, як встановлюється право власності після переміщення та повернення, як вирішуються земельні спори та чи є процедури вирішення спорів доступними для всіх. Забезпечити права осіб без громадянства, які можуть не мати права власності на землю.
- Особам, які піддаються підвищеному ризику дискримінації, таким як домогосподарства, очолювані жінками та дітьми, люди похилого віку, сексуальні та гендерні меншини, особи без громадянства, мігранти, діти без супроводу дорослих та розлучені з сім'єю, а також особи з інвалідністю, надається технічна підтримка та подальший супровід з метою утримання, ремонту та модернізації прихистків.
- Принципи універсального дизайну враховуються при проектуванні на випадок надзвичайних ситуацій та загальному плануванні табору. Прихистки та вся інфраструктура розташовані, спроектовані та пристосовані таким чином, щоб усі люди могли безпечно користуватися ними та мати до них доступ, особливо люди похилого віку діти та особи з інвалідністю. Це передбачає:
 - уникнення сходинок або перепадів рівня поблизу виходів та забезпечення поручнів на всіх сходах і пандусах
 - виділення місця на першому поверсі, поруч з виходами або вздовж шляхів доступу для мешканців, які мають проблеми з ходьбою або зором
 - розташування доступного укриття поблизу служб табору та з легким доступом до входів у табір
 - доступні об'єкти обслуговування в таборі для осіб з обмеженою рухливістю, а інформація надається в доступних форматах
 - внутрішній дизайн забезпечує належний доступ до приміщень для приготування їжі, прання та спальних місць
- Постраждалі громади поінформовані про свої права на отримання допомоги для отримання прихистку. Ця інформація широко розповсюджується у доступних форматах, які можуть включати шрифт Брайля, візуальні формати (наприклад, фотографії або плакати, використання великих шрифтів), відповідні мови, аудіоформати (наприклад, радіопередачі) та формати, що легко читаються, у пунктах розподілу та навколо таборів для переміщених осіб/притулків, а також у всіх місцях, де збираються особи різної гендерної ідентичності, віку, інвалідності та походження.

- Весь персонал, який займається питаннями прихистку, повинен знати про нормативні бар'єри, що перешкоджають наданню прихистку та розселенню в умовах НС, а також розуміти місцеву систему житлових, земельних та майнових прав у країні, в якій він працює. Такі знання необхідні для ефективної та справедливої реалізації житлових програм та забезпечення потреб у житлі найбільш вразливих верств населення. Наскільки це можливо, використовувати Посібник МФТЧХ і ЧП зі швидкої оцінки права власності для планування заходів реагування після стихійних лих.
- У випадках пошкодження, руйнування, захоплення або використання навчальних закладів в інших цілях, окрім освітніх, вивчити заходи щодо відновлення доступу до освіти або мінімізації перерв у навчанні.
- Особи будь-якої гендерної ідентичності, віку, статусу інвалідності та походження отримують рівну оплату за рівну працю.

Участь

- Підвищувати обізнаність про права жінок, дітей, осіб з інвалідністю, осіб похилого віку, сексуальних і гендерних меншин, мігрантів і біженців та інших меншин на отримання користі від заходів і програм у сфері надання прихистку та впровадження відповідних програм.
- Особи будь-якої гендерної ідентичності, віку, статусу інвалідності та походження повинні бути опитані щодо їхніх потреб у прихистку, а також їхніх занепокоєнь та пріоритетів та угод з найму. Ця інформація використовується для проектування усіх об'єктів прихистку, служб та заходів. За необхідності, проводити фокус-групові обговорення з питань одностатевої ідентичності з відповідними фасилітаторами з питань гендерної ідентичності та перекладачами з питань одностатевої ідентичності у багатомовному середовищі.
- Громади беруть участь у будівництві прихистків, щоб використовувати місцевий потенціал для розбудови інфраструктури.
- Питання якості та планування житла, а також планування на випадок надзвичайних ситуацій вирішуються за підтримки різних груп. Пріоритет слід надавати думці тих груп або осіб, які зазвичай змушені проводити більше часу в прихистку (наприклад, жінки, домогосподарства, очолювані жінками, люди похилого віку, діти та особи з інвалідністю), і які можуть використовувати прихисток для забезпечення засобів до існування.
- Провести обговорення у фокус-групах щодо місцевих аспектів володіння та користування житлом, питань земельних та майнових прав, а також того, як це може вплинути на осіб різної гендерної ідентичності, віку, інвалідності та походження.

- Групи з аналізу, реагування, моніторингу та оцінки мають збалансоване/справедливе представництво осіб будь-якої гендерної ідентичності, віку, статусу інвалідності та походження, включаючи мовні меншини.
- Час проведення оцінювання враховує щоденні звички різних груп населення, щоб забезпечити можливість участі для всіх.
- Громадські комітети з питань прихистку або еквівалентні їм органи мають збалансоване/справедливе представництво осіб усіх гендерних ідентичностей, віку, статусу інвалідності та походження. Там, де комітети зі змішаної гендерної ідентичності не є культурно прийнятними, створюються окремі комітети для задоволення особливих потреб щодо прихистку різних гендерних ідентичностей.
- Вживаються спеціальні заходи для забезпечення рівного доступу для осіб усіх гендерних ідентичностей, віку, інвалідності та походження, які бажають брати участь у навчанні, працевлаштуванні та волонтерській діяльності. Ця діяльність не повинна бути небезпечною або експлуаторською і повинна відповідати місцевому законодавству. Заходи включають виявлення та усунення бар'єрів для забезпечення повноцінної участі неповних сімей, осіб з інвалідністю, людей похилого віку, підлітків або людей з іншими особливими потребами (наприклад, вагітних та жінок, які годують груддю, людей, які живуть з ВІЛ/СНІДом). Сюди можуть входити:
 - гнучкий графік зустрічей
 - забезпечення доступних місць та місць проведення засідань
 - положення про підтримку осіб з інвалідністю, які були розлучені з особою, що здійснює догляд за ними, або особою, яка їх супроводжує
 - сурдоперекладачів з відповідними мовами
 - залучення інструкторів з одностатевою ідентичністю
 - забезпечення догляду за дітьми та безпечних місць для ігор дітей.
- Особи будь-якої гендерної ідентичності, віку, статусу інвалідності та походження мають рівні можливості для участі в усіх аспектах діяльності прихистку. Якщо це складно, з громадою проводяться консультації щодо відповідних заходів, які необхідно вжити для найму та навчання недостатньо представленого гендеру (гендерів), у тому числі, вжиття спеціальних заходів для розміщення персоналу жіночої статі.

Безпека

Галузеві проблеми безпеки

- Із залученням осіб різної гендерної ідентичності, віку, статусу інвалідності та походження оцінити ризики, пов'язані з безпекою прихистку.
- Планування та проектування населених пунктів ґрунтується на аналізі ризиків для безпеки вразливих груп населення, таких як діти, в тому числі діти без супроводу дорослих та розлучені діти, особи з інвалідністю, жінки та дівчата, сексуальні та гендерні меншини та інші групи меншин.
- Прихисток є безпечним, і особи будь-якої гендерної ідентичності, віку, статусу інвалідності та походження відчують себе в безпеці, проживаючи в ньому. Заходи для гарантування безпеки передбачають:
 - прихисток є безпечним, з внутрішніми замками, освітленням у місцях загального користування, у тому числі туалети та ванні кімнати, та навколо них
 - освітлення місць входу до прихистку
 - більш високі вікна, через які не можливо зазирати
 - туалети та лазні є окремими та індивідуальними для жінок і чоловіків, а потреби інших гендерних ідентичностей оцінюються для гарантування їхньої безпеки
 - прихистки розташовуються там, де люди відчують себе в безпеці, наприклад, у безпосередній близькості до житла, люди похилого віку та особи з інвалідністю розташовуються найближче до добре освітлених місць (наприклад, поруч з пунктами харчування та об'єктами ВСТ). Для душових найкраще мати індивідуальні кабінки, щоб забезпечити приватність і безпеку для всіх, у тому числі сексуальні та гендерні меншини
 - створені системи для вирішення проблеми переповненості
 - забезпечити доступ до безпечних дров або інших побутових джерел енергії
 - заборонити вживання алкоголю та заборонених речовин у групових притулках
 - організувати реєстрацію відвідувачів на вході та виході з приміщення.
- Досягти розуміння звичних моделей землекористування при виборі місць для тимчасового та постійного притулку, наприклад, щоб уникнути будь-якого ризику конфліктів між осілим та кочовим населенням.
- Встановити кодекс поведінки для мешканців прихистку з метою сприяння співіснуванню та зменшення ризику насильства. Громади повинні домовитися про ключові моделі поведінки для уникнення насильства та конфліктних ситуацій між ними.

Запобігання сексуального та гендерно зумовленого насильства (СГН), заходи реагування на нього та захист дітей

- Ідентифікувати дискримінаційні гендерні та соціальні норми, зокрема, пов'язані з негативними стереотипами щодо інвалідності, в сфері прихистку. Працювати з громадою над розробкою заходів, спрямованих на боротьбу з цими нормами, оскільки вони можуть сприяти гендерній та іншим формам нерівності та СГН.
- Особи, які піддаються найбільшому ризику СГН, беруть участь у визначенні місця розташування, проектуванні, будівництві та управлінні тимчасового житла будь-якого типу, у тому числі центрів евакуації, будівель прихистку та служб.
- Вживаються конкретні заходи щодо зниження ризику СГН та насильства над дітьми. Вони охоплюють, але не обмежуються наступними:
 - партнерство з жінками та/або жіночими організаціями/ організаціями жінок з інвалідністю, сексуальними та гендерними меншинами та іншими громадськими організаціями груп ризику, а також мережами захисту дітей
 - проведення консультацій з групами ризику для визначення безпечних місць розташування об'єктів прихистку та пов'язаних з ними заходів
 - активне залучення чоловіків та хлопців як агентів змін у протидії СГН
 - координація з іншими відповідними секторами та кластерами, такими як захист, охорона здоров'я та ВСГ, з метою інтеграції заходів з пом'якшення наслідків СГН та реагування на нього, а також захисту дітей в основну діяльність
 - створення окремих та безпечних зон, таких як місця для жінок, підлітків та дітей²¹, які є доступними для осіб з обмеженими можливостями
 - створення окремих та безпечних зон для груп ризику, пов'язаних з контекстом, таких як сексуальні та гендерні меншини та інші групи меншин
 - запровадження системи безпеки для дітей без супроводу дорослих та дітей, розлучених з сім'єю, у тому числі спеціально відведені та безпечні місця.
- Визначити, зібрати та проаналізувати основний набір показників з розбивкою за статтю, віком, інвалідністю та іншими відповідними факторами вразливості, що залежать від контексту, для моніторингу заходів зі зниження ризиків СГН та захисту дітей і реагування на них, а також для моніторингу інших факторів ризику, що залежать від контексту, таких як торгівля людьми.²²

²¹ Покрокова інструкція та навчальні інструменти МФЧХ та World Vision "Простір, дружній до дитини" (2018 р.)

²² Див. посібник МФЧХ і ЧП "Торгівля людьми в контексті міграції" для тренерів. Як зменшити ризики, розпізнати ознаки та безпечно реагувати (2018)

- Заходи зі зниження ризиків СГН та захисту дітей є пріоритетними при розподілі матеріалів для прихистку та при будівництві прихистку. До них входять:
 - дотримуватися стандартів Sphere щодо простору та щільності
 - надавати тимчасове житло особам, які перебувають під загрозою СГН
 - обирати такий матеріал для прихистку, щоб люди ззовні не могли спостерігати за тим, чи зайнятий прихисток.
 - Проводяться консультації з фахівцями з питань СГН та захисту дітей для визначення безпечних, конфіденційних та належних систем надання допомоги (тобто шляхів перенаправлення) постраждалим, які можуть поділитися з персоналом, який працює з готівкою, інформацією про те, що вони зазнали насильства. Забезпечення наявності у персоналу базових знань та навичок для роботи з розголошенням даних, надання інформації постраждалим про те, де вони можуть отримати підтримку, та застосування підходу, орієнтованого на постраждалих. У разі виявлення конкретних ризиків, наприклад, торгівлі людьми, визначити спеціалістів та співпрацювати з кластерною системою, щоб допомогти медичним групам зменшити ці ризики.
 - Усі співробітники та волонтери, задіяні в сфері прихистку, пройшли щонайменше один тренінг з кожного з наступних питань: гендер та різноманітність, інтеграція людей з інвалідністю, захист дітей, боротьба з торгівлею людьми та СГН.
 - Усі співробітники, задіяні в сфері прихистку, розуміють основні принципи підходу, орієнтованого на постраждалих, до роботи з постраждалими від СГН: 1) безпека, 2) конфіденційність, 3) повага та 4) відсутність дискримінації, а також шляхи перенаправлення постраждалих від СГН, у тому числі жертв торгівлі людьми.
- Усі співробітники та волонтери, які беруть участь у реагуванні у сфері прихистку мають при собі оновлений перелік та контактні дані установ та фахівців з питань СГН, захисту дітей, правової та психосоціальної підтримки, до яких вони можуть направити постраждалих від СГН або дитину, яка розповіла їм про випадок насильства. Необхідно докласти зусиль для визначення установ або фахівців, які мають досвід реагування на конкретні ризики в кожному контексті, наприклад, торгівлю людьми.
- Члени Комітету з питань прихистку та постраждалі громади беруть участь у заходах з підвищення обізнаності щодо СГН та захисту дітей, у тому числі інші теми зниження ризиків, такі як торгівля людьми.
 - Повідомлення щодо запобігання та реагування на СГН, захисту дітей та ключових ризиків у сфері захисту, наприклад, торгівлі людьми, інтегровані в інформаційно-просвітницьку діяльність у громадах, наприклад, у вигляді діалогів або плакатів, а також у місцях реєстрації та громадських місцях. Повідомлення містять

інформацію про права та можливості інформування про ризики та доступу в етичний, безпечний, конфіденційний та недискримінаційний спосіб.

Системи внутрішнього захисту

Запобігання та протидія сексуальній експлуатації та насильству (PSEA/ЗСЕН)

- Створено систему зворотного зв'язку та подання скарг на рівні громади, яка є доступною для осіб будь-якої гендерної ідентичності, віку, інвалідності та походження. Наприклад:
 - співробітники, які представляють різні гендерні ідентичності, доступні для розгляду скарг
 - система не спирається виключно на письмові скарги, щоб пристосуватись до людей з меншим рівнем грамотності
 - враховується час роботи бюро/офісу з розгляду скарг, щоб забезпечити кращий доступ до нього для всіх бажаючих
 - докладаються зусилля для охоплення дітей з використанням дружніх до них підходів
 - місце розташування столу/офісу для розгляду скарг було облаштовано з урахуванням вимог безпеки та конфіденційності
 - матеріали скарг надаються в різних форматах, таких як аудіо, візуальні та зручні для читання формати
 - забезпечити, щоб подання скарг не ставило додаткову загрозу для мігрантів, які мають нерегульований статус.
- Використовуйте Посібник МКЧХ і МФЧХ і ЧП *з залучення громадськості та підзвітності* Посібник з найкращих практик Міжвідомчого постійного комітету *для створення механізму* розгляду скарг на рівні громади.
- Доступні чіткі, послідовні та прозорі вказівки щодо права людей на прихисток для мінімізації ризику сексуальної експлуатації та зловживань з боку гуманітарних суб'єктів. Публічні повідомлення в письмовій формі, з фотографіями або в інших форматах нагадують постраждалому населенню про їхні чіткі права і про те, що за них не потрібно платити гроші (або чітко встановлені збори) або надавати будь-які послуги.
- Групи та окремі особи, які спираються на допомогу інших у доступі до послуг та закладів прихистку (наприклад, домогосподарства, очолювані жінками, жінки, діти, люди похилого віку та особи з інвалідністю), перебувають під ретельним моніторингом, щоб гарантувати, що вони отримують належні їм права та не зазнають експлуатації чи зловживань.

- Постраждали громади отримують письмову, аудіо-, візуальну та доступну для читання інформацію, у тому числі адаптовану для людей з обмеженими можливостями, про (PSEA/ЗСЕН) та про механізм подання скарг, який вони можуть використати для викриття цих порушень.
- Усі співробітники та волонтери пройшли брифінг щодо PSEA/ЗСЕН та їхніх зобов'язань у зв'язку з цим, приведених у відповідність до міжнародних стандартів.
- Усі співробітники та волонтери підписали згоду з політикою PSEA/ЗСЕН.

Кодекс поведінки та політика захисту дітей

- Усі співробітники та волонтери підписали Кодекс поведінки та пройшли відповідний інструктаж.
- Усі співробітники та волонтери підписали Політику захисту дітей та пройшли інструктаж щодо неї.
- Кодекс поведінки та матеріали щодо захисту дітей, а також інструктажі надаються у доступних форматах та місцях для персоналу та волонтерів, які працюють з інвалідністю.
- Усі співробітники та волонтери знають, як скласти звіт та отримати доступ до служб перенаправлення, якщо у них виникли проблеми із захистом дітей або кодексом поведінки.
- Усі співробітники та волонтери були прийняті на роботу із застосуванням заходів набору працівників для безпечної роботи з дітьми²³ зокрема, рекомендацій та формальних перевірок біографічних даних.²⁴

²³ Для МФТЧХ і ЧП План дій щодо захисту дітей передбачає, що до 2020 року 100% персоналу, який взаємодіє з дітьми, пройде скринінг

²⁴ Виклики та можливості вдосконалення процесів добору персоналу в контексті захисту від сексуальної експлуатації та насильства (PSEA/ЗСЕН) з боку власного персоналу <https://www.chsalliance.org/files/files/Resources/Tools-and-guidance/UNDP-Joint-Recruitment-Report-PSEA.pdf>

Засоби до існування

Першим кроком у забезпеченні інклюзивних та захисних програм на випадок надзвичайних ситуацій є розуміння того, хто в громаді постраждав, як вони постраждали та як ми можемо найкраще відреагувати. Для цього нам потрібно провести **Аналіз гендерних аспектів та різноманітності**. Такий аналіз дозволяє нам розуміти та реагувати на потреби окремих осіб та груп у постраждалих громадах, виходячи з їхніх конкретних ризиків, потреб та занепокоєнь. Аналіз гендерних аспектів та різноманітності повинен включати участь жінок, дівчат, чоловіків, хлопців, осіб з іншими гендерними ідентичностями, а також осіб та груп за такими ознаками: вік (діти, підлітки, літні чоловіки та жінки); статус інвалідності (фізична, сенсорна та інтелектуальна); особи з порушеннями психічного здоров'я; етнічні, релігійні або культурні меншини. Як мінімум, ми повинні включати питання, пов'язані з гендерною проблематикою та різноманітністю, до всіх потреб та секторальних оцінок для забезпечення захисних та інклюзивних програм..²⁵

СТАНДАРТИ

Гідність

- Програми забезпечення засобами до існування є культурно прийнятними та доступними для осіб будь-якої гендерної ідентичності, віку, статусу інвалідності та походження. Це передбачає:
 - врахування традиційних вимог до одягу
 - надання пропозиції альтернативних, доступних та інклюзивних варіантів засобів до існування, особливо з урахуванням наявності варіантів для осіб з інвалідністю
 - враховуючи неоплачувану роботу, яку виконують, як правило, жінки та дівчата, а також необхідність організації догляду за дітьми для участі в діяльності, пов'язаній із забезпеченням життєдіяльності.
- Персонал та волонтери, які займаються діяльністю, пов'язаною із забезпечення засобами до існування, проінформовані про гендер, вік, інвалідність та пов'язані з ними санітарні потреби, а також про те, як шанобливо спілкуватися з особами з фізичними, сенсорними та інтелектуальними порушеннями, особами з порушеннями психічного здоров'я та людьми похилого віку (див. Стандарти гуманітарної інклюзії ADCAP 2018).

²⁵ Детальні рекомендації щодо проведення оцінки потреб у захисті та інклюзивності, а також аналізу гендерних аспектів та різноманітності можна знайти у посібнику МФТЧХ і ЧП "Захист, гендер та інклюзії в умовах надзвичайних ситуацій" (2018-2019).

Доступ

- У консультаціях із зацікавленими групами громад визначаються обмеження або бар'єри, з якими стикаються особи будь-якої гендерної ідентичності, віку, статусу інвалідності та походження у доступі до заходів забезпечення засобами до існування, і вживаються заходи для усунення кожного обмеження та бар'єру. Сюди можуть входити:
 - дискримінаційні громадські норми та практики, пов'язані із засобами до існування, такі як право власності на виробничі активи (земля, кредити тощо) та доступ до них
 - дискримінаційні національні закони, пов'язані із засобами до існування, такі як дозволи на роботу, доступ до кредитів тощо.
 - гендерні норми, які виключають жінок, чоловіків, осіб іншої гендерної ідентичності, певні соціальні або етнічні групи з певних видів робіт
 - дискримінація на робочому місці за ознаками статі, віку, інвалідності, етнічної приналежності, віросповідання та іншими ознаками.
- Програми забезпечення засобами до існування розробляються або адаптуються таким чином, щоб кожна людина будь-якої гендерної ідентичності, віку, статусу інвалідності та походження могла отримати доступ до відповідних видів діяльності, що приносять дохід.
- Якщо критерії відбору та визначення пріоритетів для участі в заходах із забезпечення засобів до існування вже розроблені/розробляються, переконайтеся, що вони ґрунтуються на аналізі гендерних аспектів та різноманітності, щоб забезпечити доступ до них найбільш маргіналізованих груп населення. Забезпечити, щоб мігранти отримували послуги тільки на основі потреб, незалежно від їх правового статусу, і не піддавалися підвищеному ризику через залучення правоохоронних органів. *Детальніше див. Додаток 2 щодо відбору та визначення пріоритетів.*
- Оцінки засобів для існування, дослідження на основі зіставлення та інші механізми збору даних включають питання для аналізу гендерних аспектів та різноманітності. Дані розбиваються щонайменше за статтю, віком та інвалідністю, а також за іншими змінними, що залежать від контексту, для забезпечення розуміння та доступу до найбільш маргіналізованих груп населення.
- Варіанти забезпечення засобами до існування повинні ґрунтуватися на ретельній оцінці потреб у громаді, у тому числі оцінці потреб і можливостей осіб будь-якої гендерної ідентичності, віку, статусу інвалідності та походження.
- Питання доступності, часу, місця розташування та складу персоналу засобів забезпечення засобами до існування вирішуються спільно з постраждалими громадами, щоб забезпечити рівний доступ до них особам будь-якої гендерної ідентичності, віку, інвалідності та походження.

- Програми забезпечення засобами до існування не створюють додаткових витрат, таких як дорогий транспорт для осіб з інвалідністю, для доступу до діяльності, що приносить дохід.
- Офіційні та неофіційні місцеві політики та правила, пов'язані з гендерною проблематикою та різноманітністю, доступом та правом власності на засоби до існування та діяльність, пов'язану із забезпеченням засобів до існування, були проаналізовані та враховані під час написання пропозицій та реалізації програми.
- Постраждали громади поінформовані про свої права на отримання допомоги для отримання засобів до існування. Ця інформація широко розповсюджується у доступних форматах, які можуть включати шрифт Брайля, візуальні формати (наприклад, фотографії або плакати, використання великих шрифтів), відповідні мови, аудіоформати (наприклад, радіопередачі) та формати, що легко читаються, у пунктах розподілу та навколо таборів для переміщених осіб/притулків, а також у всіх місцях, де збираються особи різної гендерної ідентичності, віку, інвалідності та походження.
- Особи будь-якої гендерної ідентичності, віку, статусу інвалідності та походження отримують рівну оплату за рівну працю.

Участь

- Підвищувати обізнаність про права жінок, дітей, осіб з інвалідністю, осіб похилого віку, сексуальних і гендерних меншин, мігрантів і біженців та інших меншин на отримання користі від заходів і програм у сфері засобів до існування та впровадження відповідних програм.
- Особи будь-якої гендерної ідентичності, віку, статусу інвалідності та походження опитуються щодо їхніх конкретних потреб, проблем та пріоритетів у сфері забезпечення засобами до існування. Ця інформація використовується під час розробки та реалізації всіх заходів та проєктів із забезпечення засобів до існування. За необхідності, проводити фокус-групові обговорення з питань одностатевої ідентичності з відповідними фасилітаторами з питань гендерної ідентичності та перекладачами з питань одностатевої ідентичності у багатомовному середовищі.
- Групи з аналізу, реагування, моніторингу та оцінки мають збалансоване/справедливе представництво осіб будь-якої гендерної ідентичності, віку, статусу інвалідності та походження, включаючи мовні меншини.
- Час проведення оцінювання враховує щоденні звички різних груп населення, щоб забезпечити можливість участі для всіх.
- Установи та програми із забезпечення засобами до існування призначені для розширення участі людей, які стикаються з фізичними бар'єрами (особи з інвалідністю, люди похилого віку, ув'язнені, люди, які живуть з хронічними

захворюваннями) або соціальними, культурними, релігійними та/або правовими бар'єрами (жінки, які очолюють домогосподарства, вдови, особи, які пережили СГН, дівчата та хлопці без супроводу дорослих, сексуальні та гендерні меншини, люди, які живуть з ВІЛ/СНІДом, мігранти, люди з обмеженими фізичними можливостями, біженці та особи без громадянства).

- Громадські комітети з питань забезпечення засобів до існування або еквівалентні їм органи мають збалансоване/справедливе представництво осіб усіх гендерних ідентичностей, віку, статусу інвалідності та походження. Там, де комітети зі змішаної гендерної ідентичності не є культурно прийнятними, створюються окремі комітети для задоволення особливих потреб у сфері забезпечення засобів до існування різних гендерних ідентичностей.
- Вживаються спеціальні заходи для забезпечення рівного доступу для осіб усіх гендерних ідентичностей, віку, інвалідності та походження, які бажають брати участь у навчанні, працевлаштуванні та волонтерській діяльності. Ця діяльність не повинна бути небезпечною або експлуаторською і повинна відповідати місцевому законодавству. Заходи включають виявлення та усунення бар'єрів для забезпечення повноцінної участі неповних сімей, осіб з інвалідністю, людей похилого віку, підлітків або людей з іншими особливими потребами (наприклад, вагітних та жінок, які годують груддю, людей, які живуть з ВІЛ/СНІДом). Сюди можуть входити:
 - гнучкий графік зустрічей
 - забезпечення доступних місць та місць проведення засідань
 - положення про підтримку осіб з інвалідністю, які були розлучені з особою, що здійснює догляд за ними, або особою, яка їх супроводжує
 - сурдоперекладачів з відповідними мовами
 - залучення інструкторів з одностатевою ідентичністю
 - забезпечення догляду за дітьми та безпечних місць для ігор дітей.

Безпека

Галузеві проблеми безпеки

- Із залученням осіб різної гендерної ідентичності, віку, статусу інвалідності та походження оцінити ризики, пов'язані з забезпеченням засобів до існування.
- Установи та програми із забезпечення засобів до існування є безпечними, і особи будь-якої гендерної ідентичності, віку, статусу інвалідності та походження відчують себе в безпеці, відвідуючи ці місця. Заходи для гарантування безпеки передбачають:
 - безпека подорожей на роботу/з роботи (особливо актуально для нелегальних мігрантів та/або біженців та шукачів притулку, які під час подорожі можуть наражатися на підвищений ризик арешту та затримання)

- забезпечення догляду за дітьми
- у разі необхідності - супервайзерів та тренерів з питань одностатевої ідентичності
- місце та час доби роботи або навчання..
- Розробити конкретні види діяльності, що приносять дохід, для жінок, дівчат-підлітків, осіб з інвалідністю та сексуальних і гендерних меншин, щоб розширити їхні можливості та сприяти їхній економічній незалежності, що може підвищити їхню здатність вийти з ситуації експлуатації (наприклад, обмін сексуальних послуг на гроші, житло, їжу або освіту).
- Проаналізувати соціальну динаміку перед початком реалізації програми забезпечення засобами до існування, щоб запобігти ризику подальшого насильства, наприклад, зростання домашнього насильства.
- Подбати про те, щоб діти відвідували школу і не піддавалися трудовій експлуатації. Пов'язати це з грошовою програмою, особливо для домогосподарств, очолюваних дітьми.

Запобігання сексуального та гендерно зумовленого насильства (СГН), заходи реагування на нього та захист дітей

- Ідентифікувати дискримінаційні гендерні та соціальні норми, зокрема, пов'язані з негативними стереотипами щодо інвалідності, в сфері забезпечення засобів до існування. Працювати з громадою над розробкою заходів, спрямованих на боротьбу з цими нормами, оскільки вони можуть сприяти гендерній та іншим формам нерівності та СГН.
- Підвищувати обізнаність про права, щоб забезпечити жінкам, дівчатам, особам з інвалідністю та іншим маргіналізованим групам доступ до своїх доходів, отриманих в результаті діяльності, що забезпечує засоби до існування, та контроль над ними. Шукати згоди членів сім'ї та осіб, які здійснюють догляд, щоб допомогти запобігти домашньому насильству та запровадити системи зворотного зв'язку, якщо хтось зазнає експлуатації з боку членів сім'ї або інших членів громади.
- Особи, які піддаються найбільшому ризику СГН, беруть участь у визначенні розташування, проектуванні, будівництві та управлінні у сфері забезпечення засобів до існування та заробітку.
- Вживаються конкретні заходи щодо зниження ризику СГН та насильства над дітьми. Вони охоплюють, але не обмежуються наступними:
 - партнерство з жінками та/або жіночими організаціями, групами або організаціями жінок з інвалідністю, сексуальними та гендерними меншинами та іншими громадськими організаціями груп ризику, а також мережами захисту дітей
 - активне залучення чоловіків та хлопців як агентів змін у протидії СГН

- координація з іншими відповідними секторами та кластерами, такими як здоров'я, захист, житло, готівка, прихисток та поселення, з метою інтеграції заходів з пом'якшення наслідків СГН та реагування на нього, а також захисту дітей в основну діяльність
- створення окремих та безпечних зон, таких як місця для жінок, підлітків та дітей²⁶, які є доступними для осіб з обмеженими можливостями
- створення окремих та безпечних зон для груп ризику, пов'язаних з контекстом, таких як сексуальні та гендерні меншини та інші групи меншин
- запровадження системи безпеки для дітей без супроводу дорослих та дітей, розлучених з сім'єю, у тому числі спеціально відведені та безпечні місця.
- Провести аналіз ринку у партнерстві з особами, які піддаються ризику СГН, з метою визначення прибуткових, доступних та бажаних видів діяльності для забезпечення засобів до існування.
- Визначити, зібрати та проаналізувати основний набір показників з розбивкою за статтю, віком, інвалідністю та іншими відповідними факторами вразливості, що залежать від контексту, для моніторингу заходів зі зниження ризиків СГН та захисту дітей і реагування на них, а також для моніторингу інших факторів ризику, що залежать від контексту, таких як торгівля людьми.²⁷
- Подбати про те, щоб будь-яка діяльність, пов'язана із забезпеченням засобів до існування дітей та підлітків, відповідала місцевому законодавству, не була небезпечною та не мала характеру експлуатації.
- Проводяться консультації з фахівцями з питань СГН та захисту дітей для визначення безпечних, конфіденційних та належних систем надання допомоги (тобто шляхів перенаправлення) постраждалим, які можуть поділитися з персоналом, який працює в сфері забезпечення засобів до існування, інформацією про те, що вони зазнали насильства. Забезпечення наявності у персоналу базових знань та навичок для роботи з розголошенням даних, надання інформації постраждалим про те, де вони можуть отримати підтримку, та застосування підходу, орієнтованого на постраждалих. У разі виявлення конкретних ризиків, наприклад, торгівлі людьми, визначити спеціалістів та співпрацювати з кластерною системою, щоб допомогти медичним групам зменшити ці ризики.
- Усі співробітники та волонтери, залучені до програм забезпечення засобами до існування, пройшли щонайменше один тренінг з кожного з наступних питань: гендер та різноманітність, інтеграція людей з інвалідністю, захист дітей, боротьба з торгівлею людьми та СГН.
- Усі співробітники, задіяні в сфері забезпечення засобами до існування, розуміють основні принципи підходу, орієнтованого на постраждалих, до роботи

²⁶ Покрокова інструкція та навчальні інструменти МФТЧХ та World Vision "Простір, дружній до дитини" (2018 р.)

²⁷ Див. посібник МФТЧХ і ЧП "Торгівля людьми в контексті міграції" для тренерів. Як зменшити ризики, розпізнати ознаки та безпечно реагувати (2018)

з постраждалими від СГН: 1) безпека, 2) конфіденційність, 3) повага та 4) відсутність дискримінації, а також шляхи перенаправлення постраждалих від СГН, у тому числі жертв торгівлі людьми.

- Усі співробітники та волонтери, залучені до програм забезпечення засобами до існування, мають при собі оновлений перелік та контактні дані установ та фахівців з питань СГН, захисту дітей, правової та психосоціальної підтримки, до яких вони можуть направити постраждалих від СГН або дитину, яка розповіла їм про випадок насильства. Необхідно докласти зусиль для визначення установ або фахівців, які мають досвід реагування на конкретні ризики в кожному контексті, наприклад, торгівлю людьми.
- Члени Комітету з питань забезпечення засобами до існування та постраждалі громади беруть участь у заходах з підвищення обізнаності щодо СГН та захисту дітей, у тому числі інші теми зниження ризиків, такі як торгівля людьми.
- Повідомлення щодо запобігання та реагування на СГН, захисту дітей та ключових ризиків захисту, наприклад, торгівлі людьми, включаються до інформаційно-просвітницьких заходів у громадах, наприклад, діалогів та/або плакатів у місцях, де люди отримують засоби до існування, та у навчальних закладах. Повідомлення містять інформацію про права та можливості інформування про ризики та доступу в етичний, безпечний, конфіденційний та недискримінаційний спосіб.

Системи внутрішнього захисту

Запобігання та протидія сексуальній експлуатації та насильству (PSEA/ЗСЕН)

- Створено систему зворотного зв'язку та подання скарг на рівні громади, яка є доступною для осіб будь-якої гендерної ідентичності, віку, інвалідності та походження. Наприклад:
 - співробітники, які представляють різні гендерні ідентичності, доступні для розгляду скарг
 - система не спирається виключно на письмові скарги, щоб пристосуватись до людей з меншим рівнем грамотності
 - враховується час роботи бюро/офісу з розгляду скарг, щоб забезпечити кращий доступ до нього для всіх бажуючих
 - докладаються зусилля для охоплення дітей з використанням дружніх до них підходів
 - місце розташування столу/офісу для розгляду скарг було облаштовано з урахуванням вимог безпеки та конфіденційності
 - матеріали скарг надаються в різних форматах, таких як аудіо, візуальні та зручні для читання формати.
 - забезпечити, щоб подання скарг не ставило додаткову загрозу для мігрантів, які мають нерегульований статус.

- Використовуйте Посібник МКЧХ і МФТЧХ і ЧП *з залучення громадськості та підзвітності* Посібник з найкращих практик Міжвідомчого постійного комітету *для створення механізму* розгляду скарг на рівні громади.
- Доступні чіткі, послідовні та прозорі вказівки щодо права людей на забезпечення засобами до існування для мінімізації ризику сексуальної експлуатації та зловживань з боку гуманітарних суб'єктів. Публічні повідомлення в письмовій формі, з фотографіями або в інших форматах нагадують постраждалому населенню про їхні чіткі права і про те, що за них не потрібно платити гроші (або чітко встановлені збори) або надавати будь-які послуги.
- Групи та окремі особи, які спираються на допомогу інших у доступі до засобів до існування (наприклад, домогосподарства, очолювані жінками, жінки, діти, люди похилого віку та особи з інвалідністю), перебувають під ретельним моніторингом, щоб гарантувати, що вони отримують належні їм права та не зазнають експлуатації чи зловживань.
- Постраждали громади отримують письмову, аудіо-, візуальну та доступну для читання інформацію, у тому числі адаптовану для людей з обмеженими можливостями, про (PSEA/ЗСЕН) та про механізм подання скарг, який вони можуть використати для викриття цих порушень.
- Усі співробітники та волонтери пройшли брифінг щодо PSEA/ЗСЕН та їхніх зобов'язань у зв'язку з цим, приведених у відповідність до міжнародних стандартів.
- Усі співробітники та волонтери підписали згоду з політикою PSEA/ЗСЕН.

Кодекс поведінки та політика захисту дітей

- Усі співробітники та волонтери підписали Кодекс поведінки та пройшли відповідний інструктаж.
- Усі співробітники та волонтери підписали Політику захисту дітей та пройшли інструктаж щодо неї.
- Кодекс поведінки та матеріали щодо захисту дітей, а також інструктажі надаються у доступних форматах та місцях для персоналу та волонтерів, які працюють з інвалідністю.
- Усі співробітники та волонтери знають, як скласти звіт та отримати доступ до служб перенаправлення, якщо у них виникли проблеми із захистом дітей або кодексом поведінки.
- Усі співробітники та волонтери були прийняті на роботу із застосуванням заходів набору працівників для безпечної роботи з дітьми²⁸ зокрема, рекомендацій та формальних перевірок біографічних даних.²⁹

²⁸ Для МФТЧХ і ЧП План дій щодо захисту дітей передбачає, що до 2020 року 100% персоналу, який взаємодіє з дітьми, пройде скринінг

²⁹ Виклики та можливості вдосконалення процесів добору персоналу в контексті захисту від сексуальної експлуатації та насильства (PSEA/ЗСЕН) з боку власного персоналу <https://www.chsalliance.org/files/files/Resources/Tools-and-guidance/UNDP-Joint-Recruitment-Report-PSEA.pdf>

Непродовольчі товари (НПТ)

Першим кроком у забезпеченні інклюзивних та захисних програм на випадок надзвичайних ситуацій є розуміння того, хто в громаді постраждав, як вони постраждали та як ми можемо найкраще відреагувати. Для цього нам потрібно провести **Аналіз гендерних аспектів та різноманітності**. Такий аналіз дозволяє нам розуміти та реагувати на потреби окремих осіб та груп у постраждалих громадах, виходячи з їхніх конкретних ризиків, потреб та занепокоєнь. Аналіз гендерних аспектів та різноманітності повинен включати участь жінок, дівчат, чоловіків, хлопців, осіб з іншими гендерними ідентичностями, а також осіб та груп за такими ознаками: вік (діти, підлітки, літні чоловіки та жінки); статус інвалідності (фізична, сенсорна та інтелектуальна); особи з порушеннями психічного здоров'я; етнічні, релігійні або культурні меншини. Як мінімум, ми повинні включати питання, пов'язані з гендерною проблематикою та різноманітністю, до всіх потреб та секторальних оцінок для забезпечення захисних та інклюзивних програм..³⁰

СТАНДАРТИ

Гідність

- Непродовольчі товари (НПТ), включаючи гігієнічні набори, одяг та кухонні набори, є культурно прийнятними та відповідають конкретним потребам осіб будь-якої гендерної ідентичності, віку, статусу інвалідності та походження.
- Культурно прийнятні санітарно-гігієнічні матеріали та нижню білизну видають жінкам і дівчатам репродуктивного віку у делікатний спосіб. Сюди можуть входити:
 - розповсюдження через жіночі групи
 - розповсюдження безпосередньо після школи або в інших місцях, де дівчата перебувають разом
 - забезпечується відповідна утилізація або догляд - прання та сушіння
 - розподіл серед жінок та дівчат з інвалідністю забезпечується з повагою до їхньої гідності

²⁵ Детальні рекомендації щодо проведення оцінки потреб у захисті та інклюзивності, а також аналізу гендерних аспектів та різноманітності можна знайти у посібнику МФТЧХ і ЧП "Захист, гендер та інклюзія в умовах надзвичайних ситуацій" (2018-2019).

- у наданих матеріалах розглянуто питання самостійного самообслуговування жінок та дівчат з інвалідністю.
- Процес розподілу організовано таким чином, щоб люди могли стояти в черзі, чекати, отримувати та забирати НПТ з пунктів розподілу у безпечний та гідний спосіб.
- Усі постраждалі особи мають доступ до достатньої кількості змінного одягу для забезпечення теплового комфорту, гідності, здоров'я та благополуччя. У деяких країнах і громадах це повинно включати паранджу, хіджаби та інший культурно обумовлений одяг.
- Конкретні інклюзивні заходи будуть включені до планування проектів для виявлення та подолання бар'єрів (включаючи фізичні, поведінкові, економічні, інформаційні, правові, культурні та релігійні бар'єри) у доступі до НПТ для осіб з інвалідністю, осіб похилого віку та меншин.
- Персонал та волонтери, які займаються розподілом НПТ, проінформовані про гендер, вік, інвалідність та пов'язані з ними санітарні потреби, а також про те, як шанобливо спілкуватися з особами з фізичними, сенсорними та інтелектуальними порушеннями, особами з порушеннями психічного здоров'я та людьми похилого віку (див. Стандарти гуманітарної інклюзії ADCAP 2018).

Доступ

- У консультаціях із зацікавленими групами громад визначаються обмеження або бар'єри, з якими стикаються особи будь-якої гендерної ідентичності, віку, статусу інвалідності та походження у доступі до розподілу НПТ і вживаються дії для усунення кожного обмеження та бар'єру.
- Якщо критерії відбору та пріоритетності доступу до НПТ вже розроблені/розробляються, забезпечити, щоб вони ґрунтувалися на аналізі гендерних аспектів та різноманітності, щоб забезпечити доступ найбільш маргіналізованих груп населення. Забезпечити, щоб мігранти отримували послуги тільки на основі потреб, незалежно від їх правового статусу, і не піддавалися підвищеному ризику через залучення правоохоронних органів. *Детальніше див. Додаток 2 щодо відбору та визначення пріоритетів.*
- Оцінки заходів з надання допомоги, зіставлення та інші механізми збору даних включають питання для аналізу гендерних аспектів та розмаїття. Дані розбиваються щонайменше за статтю, віком та інвалідністю, а також за іншими змінними, що залежать від контексту, для забезпечення розуміння та доступу до найбільш маргіналізованих груп населення.

NFI

Непродовольчі товари (НПТ)

- Пункти видачі розробляються або пристосовуються таким чином, щоб ними могли користуватися та мати до них доступ особи будь-якої гендерної ідентичності, віку, статусу інвалідності та походження.
- Постраждалі громади інформуються про розподіл, пункти НПТ та їхні права на отримання продовольчої допомоги. Ця інформація широко розповсюджується у доступних форматах, які можуть включати шрифт Брайля, візуальні формати (наприклад, фотографії або плакати, використання великих шрифтів), відповідні мови, аудіоформати (наприклад, радіопередачі) та формати, що легко читаються, у пунктах розподілу та навколо таборів для переміщених осіб/притулків, а також у всіх місцях, де збираються особи різної гендерної ідентичності, віку, інвалідності та походження.
- Картки домогосподарств та продовольчі картки видаються на ім'я всіх членів домогосподарств усіх гендерних ідентичностей, включаючи домогосподарства, очолювані дітьми, і не залежать від міграційного статусу, громадянства або його відсутності.
- Вживаються спеціальні заходи для надання альтернативної допомоги з розподілу НПТ особам, які не можуть відвідувати пункти видачі або перевозити продукти харчування через бар'єри для осіб з інвалідністю в їхньому середовищі або з міркувань безпеки (наприклад, домогосподарства, очолювані дітьми, мігранти та біженці).
- Особи будь-якої гендерної ідентичності, віку, статусу інвалідності та походження отримують рівну оплату за рівну працю.

Участь

- Підвищити обізнаність про права жінок, дітей, осіб з інвалідністю, людей похилого віку, сексуальних та гендерних меншин, мігрантів і біженців та інших меншин на участь у розподілі НПТ та отримання вигоди від нього.
- З особами будь-якої гендерної ідентичності, віку, інвалідності та походження проводяться консультації щодо їхніх конкретних потреб у харчуванні, проблем та пріоритетів з метою інформування про розробку структури розподілу НПТ та рівня споживання. За необхідності, проводити фокус-групові обговорення з питань одностатевої ідентичності з відповідними фасилітаторами з питань гендерної ідентичності та перекладачами у багатомовному середовищі.
- Групи з аналізу, реагування, моніторингу та оцінки мають збалансоване/справедливе представництво осіб будь-якої гендерної ідентичності, віку, статусу інвалідності та походження, включаючи мовні меншини. Час проведення оцінювання враховує щоденні звички різних груп населення, щоб забезпечити

можливість участі для всіх

- Громадські комітети з питань НПТ або еквівалентні їм органи мають збалансоване/справедливе представництво осіб усіх гендерних ідентичностей, віку, статусу інвалідності та походження. Там, де комітети зі змішаної гендерної ідентичності не є культурно прийнятними, створюються окремі комітети для задоволення особливих потреб різних гендерних ідентичностей у сфері НПТ.
- Вживаються спеціальні заходи для забезпечення рівного доступу для осіб усіх гендерних ідентичностей, віку, інвалідності та походження, які бажають брати участь у навчанні, працевлаштуванні та волонтерській діяльності. Ця діяльність не повинна бути небезпечною або експлуаторською і повинна відповідати місцевому законодавству. Заходи включають виявлення та усунення бар'єрів для забезпечення повноцінної участі неповних сімей, осіб з інвалідністю, людей похилого віку, підлітків або людей з іншими особливими потребами (наприклад, вагітних та жінок, які годують груддю, людей, які живуть з ВІЛ/СНІДом). Сюди можуть входити:
 - гнучкий графік зустрічей
 - забезпечення доступних місць та місць проведення засідань
 - положення про підтримку осіб з інвалідністю, які були розлучені з особою, що здійснює догляд за ними, або особою, яка їх супроводжує
 - сурдоперекладачів з відповідними мовами
 - залучення інструкторів з одностатевою ідентичністю
 - забезпечення догляду за дітьми та безпечних місць для ігор дітей.

Безпека

Галузеві проблеми безпеки

- Із залученням осіб різної гендерної ідентичності, віку, статусу інвалідності та походження оцінити ризики, пов'язані зі сферою НПТ.
- Розподіл НПТ є безпечним, і особи будь-якої гендерної ідентичності, віку, статусу інвалідності та походження відчують себе в безпеці, відвідуючи ці місця. Заходи для гарантування безпеки передбачають:
 - роздачі у світлий час доби
 - освітлення навколо пунктів видачі
 - безпосередня близькість місця або місць видачі до житла
 - чітко позначені та доступні дороги до місць видачі та з місць видачі

- контроль натовпу
- облаштування місць видачі та під'їзних доріг/шляхів до місць видачі для осіб з обмеженими можливостями
- наявність команд видачі з представництвом різних гендерних ідентичностей.
- Планування розподілу коштів здійснюється для забезпечення того, щоб діти не розлучалися зі своїми сім'ями.
- Особи з маргіналізованих груп, такі як особи з інвалідністю та особи, які пережили СГН, діти без супроводу дорослих та розлучені з сім'єю, а також мігранти, можуть потребувати додаткових НПТ, які допоможуть забезпечити їхню безпеку.

Запобігання сексуального та гендерно зумовленого насильства (СГН), заходи реагування на нього та захист дітей

- Виявити дискримінаційні гендерні та соціальні норми, особливо пов'язані з негативними стереотипами щодо інвалідності, при розробці та розподілі НПТ. Працювати з громадою над розробкою заходів, спрямованих на боротьбу з цими нормами, оскільки вони можуть сприяти гендерній та іншим формам нерівності та СГН.
- Особи, які піддаються найбільшому ризику СГН, беруть участь у визначенні розташування, проектуванні, будівництві та управлінні точками видачі НПТ
- Вживаються конкретні заходи щодо зниження ризику СГН та насильства над дітьми. Вони охоплюють, але не обмежуються наступними:
 - партнерство з жінками та/або жіночими організаціями, групами або організаціями жінок з інвалідністю, сексуальними та гендерними меншинами та іншими громадськими організаціями груп ризику, а також мережами захисту дітей
 - проведення консультацій з групами ризику для визначення безпечних місць розташування об'єктів розподілу НПТ та пов'язаних з ними заходів
 - активне залучення чоловіків та хлопців як агентів змін у протидії СГН
 - координація з іншими відповідними секторами та кластерами, такими як здоров'я, захист, ВСГ,прихисток та поселення, з метою інтеграції заходів з пом'якшення наслідків СГН та реагування на нього, а також захист дітей.
 - створення окремих та безпечних зон, таких як місця для жінок, підлітків та дітей³¹, які є доступними для осіб з обмеженими можливостями

³¹ Покрокова інструкція та навчальні інструменти МФТЧХ та World Vision "Простір, дружній до дитини" (2018 р.)

- створення окремих та безпечних зон для груп ризику, пов'язаних з контекстом, таких як сексуальні та гендерні меншини та інші групи меншин
 - запровадження системи безпеки для дітей без супроводу дорослих та дітей, розлучених з сім'єю, у тому числі спеціально відведені та безпечні місця
 - Визначити, зібрати та проаналізувати основний набір показників з розбивкою за статтю, віком, інвалідністю та іншими відповідними факторами вразливості, що залежать від контексту, для моніторингу заходів зі зниження ризиків СГН та захисту дітей і реагування на них, а також для моніторингу інших факторів ризику, що залежать від контексту, таких як торгівля людьми.³²
 - Проводяться консультації з фахівцями з питань СГН та захисту дітей для визначення безпечних, конфіденційних та належних систем надання допомоги (тобто шляхів перенаправлення) постраждалим, які можуть поділитися з персоналом, який працює з НПТ, інформацією про те, що вони зазнали насильства. Забезпечення наявності у персоналу базових знань та навичок для роботи з розголошенням даних, надання інформації постраждалим про те, де вони можуть отримати підтримку, та застосування підходу, орієнтованого на постраждалих. У разі виявлення конкретних ризиків, наприклад, торгівлі людьми, визначити спеціалістів та співпрацювати з кластерною системою, щоб допомогти командам підтримки зменшити ці ризики.
 - Усі співробітники та волонтери, задіяні в сфері НПТ, пройшли щонайменше один тренінг з кожного з наступних питань: гендер та різноманітність, інтеграція людей з інвалідністю, захист дітей, боротьба з торгівлею людьми та СГН.
 - Усі співробітники, задіяні в сфері забезпечення засобами до існування, розуміють основні принципи підходу, орієнтованого на постраждалих, до роботи з постраждалими від СГН: 1) безпека, 2) конфіденційність, 3) повага та 4) відсутність дискримінації, а також шляхи перенаправлення постраждалих від СГН, у тому числі жертв торгівлі людьми.
- Усі співробітники та волонтери, які працюють у сфері нехарчових продуктів, мають при собі оновлений перелік та контактні дані установ та фахівців з питань СГН, захисту дітей, правової та психосоціальної підтримки, до яких вони можуть направити постраждалих від СГН або дитину, яка розповіла їм про випадок насильства. Необхідно докласти зусиль для визначення установ або фахівців, які мають досвід реагування на конкретні ризики в кожному контексті, наприклад, торгівлю людьми.
- Члени комітету з питань НПТ та постраждалі громади беруть участь у заходах з підвищення обізнаності щодо СГН та захисту дітей, у тому числі інші теми зниження ризиків, такі як торгівля людьми.

³² Див. посібник МФТЧХ і ЧП "Торгівля людьми в контексті міграції" для тренерів. Як зменшити ризики, розпізнати ознаки та безпечно реагувати (2018)

- Повідомлення щодо запобігання та реагування на СГН, захисту дітей та ключових ризиків захисту, таких як торгівля людьми, включаються в інформаційно-просвітницьку роботу з громадами під час розподілу НПТ, наприклад, діалог з дорослими в чергах розподілу та заходи з дітьми та молоддю, поки вони чекають на батьків. Повідомлення містять інформацію про права та можливості інформування про ризики та доступу в етичний, безпечний, конфіденційний та недискримінаційний спосіб.

Системи внутрішнього захисту

Запобігання та протидія сексуальній експлуатації та насильству (PSEA/ЗСЕН)

- Створено систему зворотного зв'язку та подання скарг на рівні громади, яка є доступною для осіб будь-якої гендерної ідентичності, віку, інвалідності та походження. Наприклад:
 - співробітники, які представляють різні гендерні ідентичності, доступні для розгляду скарг
 - система не спирається виключно на письмові скарги, щоб пристосуватись до людей з меншим рівнем грамотності
 - враховується час роботи бюро/офісу з розгляду скарг, щоб забезпечити кращий доступ до нього для всіх бажаючих
 - докладаються зусилля для охоплення дітей з використанням дружніх до них підходів
 - місце розташування столу/офісу для розгляду скарг було облаштовано з урахуванням вимог безпеки та конфіденційності
 - матеріали скарг надаються в різних форматах, таких як аудіо, візуальні та зручні для читання формати
 - забезпечити, щоб подання скарг не ставило додаткову загрозу для мігрантів, які мають не врегульований статус.
- Використовуйте Посібник МКЧХ і МФТЧХ і ЧП *з залучення громадськості та підзвітності* Посібник з найкращих практик Міжвідомчого постійного комітету *для створення механізму* розгляду скарг на рівні громади.
- Доступні чіткі, послідовні та прозорі вказівки щодо права людей на НПТ для мінімізації ризику сексуальної експлуатації та зловживань з боку гуманітарних суб'єктів. Публічні повідомлення в письмовій формі, з фотографіями або в інших форматах нагадують постраждалому населенню про їхні чіткі права і про те, що за них не потрібно платити гроші (або чітко встановлені збори) або надавати будь-які послуги.
- Групи та окремі особи, які спираються на допомогу інших у доступі до місць розподілу НПТ (наприклад, домогосподарства, очолювані жінками, жінки,

діти, люди похилого віку та особи з інвалідністю), перебувають під ретельним моніторингом, щоб гарантувати, що вони отримують належні їм права та не зазнають експлуатації чи зловживань.

- Постраждали громади отримують письмову, аудіо-, візуальну та доступну для читання інформацію, у тому числі адаптовану для людей з обмеженими можливостями, про (PSEA/ЗСЕН) та про механізм подання скарг, який вони можуть використати для викриття цих порушень.
- Усі співробітники та волонтери пройшли брифінг щодо PSEA/ЗСЕН та їхніх зобов'язань у зв'язку з цим, приведених у відповідність до міжнародних стандартів.
- Усі співробітники та волонтери підписали згоду з політикою PSEA/ЗСЕН.

Кодекс поведінки та політика захисту дітей

- Усі співробітники та волонтери підписали Кодекс поведінки та пройшли відповідний інструктаж.
- Усі співробітники та волонтери підписали Політику захисту дітей та пройшли інструктаж щодо неї.
- Кодекс поведінки та матеріали щодо захисту дітей, а також інструктажі надаються у доступних форматах та місцях для персоналу та волонтерів, які працюють з інвалідністю.
- Усі співробітники та волонтери знають, як скласти звіт та отримати доступ до служб перенаправлення, якщо у них виникли проблеми із захистом дітей або кодексом поведінки.
- Усі співробітники та волонтери були прийняті на роботу із застосуванням заходів набору працівників для безпечної роботи з дітьми³³ зокрема, рекомендацій та формальних перевірок біографічних даних.³⁵

³³ Для МФТЧХ і ЧП План дій щодо захисту дітей передбачає, що до 2020 року 100% персоналу, який взаємодіє з дітьми, пройде скрінінг

³⁴ Виклики та можливості вдосконалення процесів добору персоналу в контексті захисту від сексуальної експлуатації та насильства (PSEA/ЗСЕН) з боку власного персоналу <https://www.chsalliance.org/files/files/Resources/Tools-and-guidance/UNDP-Joint-Recruitment-Report-PSEA.pdf>

Грошові інтервенції (ГІ)

Першим кроком у забезпеченні інклюзивних та захисних програм на випадок надзвичайних ситуацій є розуміння того, хто в громаді постраждав, як вони постраждали та як ми можемо найкраще відреагувати. Для цього нам потрібно провести **Аналіз гендерних аспектів та різноманітності**. Такий аналіз дозволяє нам розуміти та реагувати на потреби окремих осіб та груп у постраждалих громадах, виходячи з їхніх конкретних ризиків, потреб та занепокоєнь. Аналіз гендерних аспектів та різноманітності повинен включати участь жінок, дівчат, чоловіків, хлопців, осіб з іншими гендерними ідентичностями, а також осіб та груп за такими ознаками: вік (діти, підлітки, літні чоловіки та жінки); статус інвалідності (фізична, сенсорна та інтелектуальна); особи з порушеннями психічного здоров'я; етнічні, релігійні або культурні меншини. Як мінімум, ми повинні включати питання, пов'язані з гендерною проблематикою та різноманітністю, до всіх потреб та секторальних оцінок для забезпечення захисних та інклюзивних програм..³⁵

СТАНДАРТИ

Гідність

- Грошові інтервенції (ГІ) є культурно прийнятними для осіб будь-якої гендерної ідентичності, віку, статусу інвалідності та походження.
- Можливості осіб з інвалідністю в громаді були оцінені та враховані в безумовних або умовних ГІ, зокрема, в грошовій формі за роботу або громадську трудову діяльність.
- Умовні ГІ ґрунтуються на аналізі різних внесків у забезпечення засобів до існування та діяльності людей з різною гендерною ідентичністю в громаді. Крім того, існують програмні підходи, які дозволяють людям одержувати підтримку у забезпеченні засобів до існування для виконання завдань, які часто є "неоплачуваними" (наприклад, неоплачувана праця жінок, які доглядають за своїми сім'ями або займаються садово-городніми роботами для отримання продуктів харчування).
- Були визначені різні види діяльності, включаючи як фізичну працю, так і допоміжні ролі, і жінкам і чоловікам з інвалідністю пропонується вибір між альтернативними варіантами.

³⁵ Детальні рекомендації щодо проведення оцінки потреб у захисті та інклюзивності, а також аналіз гендерних аспектів та різноманітності можна знайти у посібнику МФТЧХ і ЧП "Захист, гендер та інклюзія в умовах надзвичайних ситуацій" (2018-2019).

- Проаналізувати, чи доступні на місцевих ринках набори для збереження гідності (прокладки від менструації та нетримання), набори для безпечних пологів або інші особисті речі, які є важливими для збереження гідності (але які не завжди є пріоритетними в бюджетах домогосподарств), і якщо ні, запропонувати розподіл в натуральній формі (НПТ) поряд з грошовою формою.
- Персонал та волонтери, які займаються ПІ, проінформовані про гендер, вік, інвалідність та пов'язані з ними фінансові потреби, а також про те, як шанобливо спілкуватися з особами з фізичними, сенсорними та інтелектуальними порушеннями, особами з порушеннями психічного здоров'я та людьми похилого віку (див. Стандарти гуманітарної інклюзії ADCAP 2018).

Доступ

- У консультаціях із зацікавленими групами громад визначаються обмеження або бар'єри, з якими стикаються особи будь-якої гендерної ідентичності, віку, статусу інвалідності та походження у доступі до механізмів надання послуг (наприклад, картки банкоматів, банківські рахунки, технології мобільного зв'язку, прямий розподіл, паперові або електронні ваучери), та розробляються цільові стратегії для розширення доступу до цих механізмів переказу коштів.
- Якщо критерії відбору та пріоритетності аналізу ПІ вже розроблені/розробляються, забезпечити, щоб вони ґрунтувалися на аналізі гендерних аспектів та різноманітності, щоб забезпечити доступ найбільш маргіналізованих груп населення. Забезпечити, щоб мігранти отримували послуги тільки на основі потреб, незалежно від їх правового статусу, і не піддавалися підвищеному ризику через залучення правоохоронних органів. Там, де умовні ПІ призначені для забезпечення засобів до існування, критерії відбору та процес реєстрації одержувачів включають ініціативи, в яких особи будь-якої гендерної ідентичності, віку, статусу інвалідності та походження можуть бути зареєстровані (і реєструються) як безпосередні бенефіціари. *Детальніше див. Додаток 2 щодо відбору та визначення пріоритетів.*
- Оцінки готівкових коштів, дослідження на основі зіставлення та інші механізми збору даних включають питання для аналізу гендерних аспектів та різноманітності. Дані розбиваються щонайменше за статтю, віком та інвалідністю, а також за іншими змінними, що залежать від контексту, для забезпечення розуміння та доступу до найбільш маргіналізованих груп населення.
- Проведено оцінку та враховано фізичний та сенсорний доступ для осіб з інвалідністю до продавців, ринків та пунктів продажу.

- Ваучери на отримання субсидій для домогосподарств або картки на отримання субсидій готівкою видаються на ім'я основного представника домогосподарства, який може бути чоловіком, жінкою або особою, яка ідентифікує себе як особа з небінарною гендерною ідентичністю. Слід налагодити партнерства з постачальниками фінансових послуг, які мають соціальний мандат та забезпечують навчання населення з питань банківської справи, бюджетування та інших аспектів фінансової грамотності.
- Забезпечити, щоб пункти видачі та місцеві ринки знаходилися в межах п'яти кілометрів від місця проживання одержувача, а також забезпечити, щоб пункти видачі були адаптовані або спроектовані таким чином, щоб кожен міг отримати до них доступ, особливо особи з фізичними, сенсорними та інтелектуальними вадами, неписьменні та люди похилого віку.
- Особам з обмеженими фізичними можливостями, які можуть потребувати сторонньої допомоги, допомагають приносити матеріали з пунктів роздачі та ринків.
- Постраждалі громади поінформовані про свої права на отримання допомоги для аналізу П. Ця інформація широко розповсюджується у доступних форматах, які можуть включати шрифт Брайля, візуальні формати (наприклад, фотографії або плакати, використання великих шрифтів), відповідні мови, аудіоформати (наприклад, радіопередачі) та формати, що легко читаються, у пунктах розподілу та навколо таборів для переміщених осіб/притулків, а також у всіх місцях, де збираються особи різної гендерної ідентичності, віку, інвалідності та походження.
- Технічні настанови та матеріали для залучення громадськості доступні відповідними мовами та у графічному форматі. Забезпечити, щоб компанії мобільного зв'язку надавали інформацію про грошові перекази місцевими мовами та з використанням відповідних алфавітів, щоб особи будь-якої гендерної ідентичності, віку, статусу інвалідності та походження могли отримувати інформацію.
- Механізми доставки грошових переказів, включаючи банкомати, телефони, пряме розповсюдження та механізми доставки паперових або електронних ваучерів, є культурно прийнятними до контексту, використовують технології, доступні для самостійного використання особами з інвалідністю, та проводять відповідний соціально інклюзивний аналіз на основі ринку.
- П аналізують місцеві та традиційні гендерні ролі, забезпечуючи вибір найбільш відповідних механізмів надання грошових виплат (банківські рахунки, мобільні телефони, прямий розподіл, паперові або електронні ваучери тощо). Конкретно визначити, хто, в тому числі чоловіки та жінки з інвалідністю, не мають доступу до цих механізмів доставки (наприклад, жінки в місцях, де вони зазвичай не мають банківських рахунків), щоб розробити стратегії, які дозволять і полегшать доступ до П (наприклад, навчити постачальників фінансових послуг надавати

найбільш адекватну підтримку цьому типу бенефіціарів, надавати допомогу під час реєстрації банківських рахунків або розповсюдження мобільних телефонів, підвищити обізнаність про те, як працюють ці механізми доставки).

- Проаналізувати потреби вагітних, жінок, які годують груддю, та матерів дітей віком до двох років. Вивчити можливості надання ваучерів для доступу до медичних послуг з метою безпечних пологів, імунізації дітей та підтримки протягом перших 1000 днів життя дитини.
- Розглянути можливість надання безумовної допомоги, якщо це доцільно.. Наприклад, розглянути можливість розподілу грошових коштів, ваучерів або продуктів харчування серед людей похилого віку та осіб з інвалідністю, які не можуть брати участь у програмах "гроші за роботу" або "їжа за роботу", незалежно від заходів, спрямованих на забезпечення їхньої доступності.
- Особи будь-якої гендерної ідентичності, віку, статусу інвалідності та походження отримують рівну оплату за рівну працю.

Участь

- Підвищувати обізнаність про права жінок, дітей, осіб з інвалідністю, осіб похилого віку, сексуальних і гендерних меншин, мігрантів і біженців та інших меншин на отримання користі від програм у сфері грошових інтервенцій та впровадження відповідних програм.
- З особами будь-якої гендерної ідентичності, віку, статусу інвалідності та походження проводяться консультації щодо їхніх конкретних потреб, проблем та пріоритетів (разом з аналізом того, що доступно на місцевому ринку) з метою інформування про розробку всіх ПІ. За необхідності, проводити фокус-групові обговорення з питань одностатевої ідентичності з відповідними фасилітаторами з питань гендерної ідентичності та перекладачами у багатомовному середовищі. Там, де підхід умовних грошових виплат використовується для однієї групи людей, переважно однієї гендерної ідентичності (наприклад, для ремонту рибальських човнів, що є переважно джерелом засобів до існування для чоловіків), також передбачається програма умовних грошових виплат, яка націлена на інші групи як безпосередніх бенефіціарів (наприклад, відновлення засобів до існування для жінок-садівниць).
- Групи з оцінки та реагування мають збалансоване/справедливе представництво осіб усіх гендерних ідентичностей, віку, статусів інвалідності та походження.
- Час проведення оцінювання враховує щоденні звички різних груп населення, щоб забезпечити можливість участі для всіх.
- Громадські комітети з питань ПІ або еквівалентні їм органи мають збалансоване/справедливе представництво осіб усіх гендерних ідентичностей, віку, статусів

інвалідності та походження. Там, де комітети зі змішаної гендерної ідентичності не є культурно прийнятними, створюються окремі комітети для задоволення особливих потреб у готівці різних гендерних ідентичностей.

- Залучати осіб різної гендерної ідентичності, віку, статусу інвалідності та походження до прийняття рішень щодо доступу до пунктів видачі, питань безпеки, пов'язаних з маршрутами до ринків та з ринків, а також до відбору заходів, пов'язаних з проектами умовних грошових виплат.
- Вживаються спеціальні заходи для забезпечення рівного доступу для осіб усіх гендерних ідентичностей, віку, інвалідності та походження, які бажають брати участь у навчанні, працевлаштуванні та волонтерській діяльності. Ця діяльність не повинна бути небезпечною або експлуаторською і повинна відповідати місцевому законодавству. Заходи включають виявлення та усунення бар'єрів для забезпечення повноцінної участі неповних сімей, осіб з інвалідністю, людей похилого віку, підлітків або людей з іншими особливими потребами (наприклад, вагітних та жінок, які годують груддю, людей, які живуть з ВІЛ/СНІДом). Сюди можуть входити:
 - гнучкий графік зустрічей
 - забезпечення доступних місць та місць проведення засідань
 - положення про підтримку осіб з інвалідністю, які були розлучені з особою, що здійснює догляд за ними, або особою, яка їх супроводжує
 - сурдоперекладачів з відповідними мовами
 - залучення інструкторів з одностатевою ідентичністю
 - забезпечення догляду за дітьми та безпечних місць для ігор дітей.

Безпека

Галузеві проблеми безпеки

- Із залученням осіб різної гендерної ідентичності, віку, статусу інвалідності та походження оцінити ризики, пов'язані з СБІ/ОГ

Пункт видачі готівки та місце витрачання коштів (ринок, медичний центр тощо) є безпечними, і особи будь-якої гендерної ідентичності, віку, інвалідності та походження почувають себе в безпеці при доступі до них. Заходи для гарантування безпеки передбачають:

- пункт видачі готівки та пункт її витрачання повинні знаходитися в межах п'яти кілометрів від місця проживання одержувача
- роздачі у світлий час доби
- освітлення навколо пунктів видачі

- безпосередня близькість місця або місць видачі до житла
- чітко позначені та доступні дороги до місць видачі та з місць видачі
- контроль натовпу
- облаштування місць видачі та під'їзних доріг/шляхів до місць видачі для осіб з обмеженими можливостями
- там, де банкомати є пунктом видачі коштів, вони повинні бути добре освітлені та доступні для осіб з обмеженими фізичними можливостями
- наявність команд видачі з представництвом різних гендерних ідентичностей.
- Якщо грошові виплати надаються голові домогосподарства, визначити потреби у розподілі грошових виплат між членами домогосподарства таким чином, щоб не сприяти виникненню напруженості в домогосподарстві.
- У випадках, коли діти є отримувачами ГІ, проводиться відповідне визначення ризиків та небезпек, до яких залучаються діти.

Запобігання сексуального та гендерно зумовленого насильства (СГН), заходи реагування на нього та захист дітей

- Ідентифікувати дискримінаційні гендерні та соціальні норми, зокрема, пов'язані з негативними стереотипами щодо інвалідності, при використанні готівкових розрахунків.. Працювати з громадою над розробкою заходів, спрямованих на боротьбу з цими нормами, оскільки вони можуть сприяти гендерній та іншим формам нерівності та СГН.
- Особи, які піддаються найбільшому ризику СГН, беруть участь у визначенні розташування, проектуванні, будівництві та управлінні операціями з готівкою та її видачею.
- Провести аналіз ризиків, що включає СГН та захист дітей, а також інші ключові ризики у сфері захисту, наприклад, торгівлю людьми, та розробити заходи щодо їх зменшення.
- Вживаються конкретні заходи щодо зниження ризику СГН та насильства над дітьми. Вони охоплюють, але не обмежуються наступними:
 - партнерство з жінками та/або жіночими організаціями, групами або організаціями жінок з інвалідністю, сексуальними та гендерними меншинами та іншими громадськими організаціями груп ризику, а також мережами захисту дітей
 - проведення консультацій з групами ризику для визначення безпечних місць для операцій з готівкою
 - активне залучення чоловіків та хлопців як агентів змін у протидії СГН
 - координація з іншими відповідними секторами та кластерами, такими як охорона здоров'я, захист, прихисток та поселення, з метою інтеграції заходів з пом'якшення наслідків СГН та реагування на нього, а також захисту дітей в основну діяльність

- створення окремих та безпечних зон, таких як місця для жінок, підлітків та дітей³⁶, які є доступними для осіб з обмеженими можливостями
- створення окремих та безпечних зон для груп ризику, пов'язаних з контекстом, таких як сексуальні та гендерні меншини та інші групи меншин
- запровадження системи безпеки для дітей без супроводу дорослих та дітей, розлучених з сім'єю, у тому числі спеціально відведені та безпечні місця.
- Визначити, зібрати та проаналізувати основний набір показників з розбивкою за статтю, віком, інвалідністю та іншими відповідними факторами вразливості, що залежать від контексту, для моніторингу заходів зі зниження ризиків СГН та захисту дітей і реагування на них, а також для моніторингу інших факторів ризику, що залежать від контексту, таких як торгівля людьми.³⁷
- Проводяться консультації з фахівцями з питань СГН та захисту дітей для визначення безпечних, конфіденційних та належних систем надання допомоги (тобто шляхів перенаправлення) постраждалим, які можуть поділитися з персоналом, який працює з готівкою, інформацією про те, що вони зазнали насильства. Забезпечення наявності у персоналу базових знань та навичок для роботи з розголошенням даних, надання інформації постраждалим про те, де вони можуть отримати підтримку, та застосування підходу, орієнтованого на постраждалих. У разі виявлення конкретних ризиків, наприклад, торгівлі людьми, визначити спеціалістів та співпрацювати з кластерною системою, щоб допомогти командам, що працюють з готівкою, зменшити ці ризики.
- Усі співробітники та волонтери, задіяні в операціях з готівкою, пройшли щонайменше один тренінг з кожного з наступних питань: гендерта різноманітність, інтеграція людей з інвалідністю, захист дітей, боротьба з торгівлею людьми та СГН.
- Всі співробітники СВІ розуміють основні принципи підходу, орієнтованого на постраждалих, до роботи з постраждалими від СГН: 1) безпека, 2) конфіденційність, 3) повага та 4) відсутність дискримінації, а також шляхи перенаправлення постраждалих від СГН, у тому числі жертв торгівлі людьми.
- Усі співробітники та волонтери, які працюють з готівкою, мають при собі оновлений перелік та контактні дані установ та фахівців з питань СГН, захисту дітей, правової та психосоціальної підтримки, до яких вони можуть направити постраждалих від СГН або дитину, яка розповіла їм про випадок насильства. Необхідно докласти зусиль для визначення установ або фахівців, які мають досвід реагування на конкретні ризики в кожному контексті, наприклад, торгівлю людьми.

³⁶ Покрокова інструкція та навчальні інструменти МФТЧХ та World Vision "Простір, дружній до дитини" (2018 р.)

³⁷ Див. посібник МФТЧХ і ЧП "Торгівля людьми в контексті міграції" для тренерів. Як зменшити ризики, розпізнати ознаки та безпечно реагувати (2018)

- Члени Комітету з питань готівкових операцій та постраждалі громади беруть участь у заходах з підвищення обізнаності щодо СГН та захисту дітей, у тому числі інші теми зниження ризиків, такі як торгівля людьми.
- Повідомлення щодо запобігання та реагування на СГН, захисту дітей та ключових ризиків захисту, таких як торгівля людьми, включаються в інформаційно-просвітницьку роботу з громадами під час розподілу готівкових коштів, наприклад, діалог з дорослими в чергах розподілу та заходи з дітьми та молоддю, поки вони чекають на батьків. Повідомлення містять інформацію про права та можливості інформування про ризики та доступу в етичний, безпечний, конфіденційний та недискримінаційний спосіб.

Системи внутрішнього захисту

Запобігання та протидія сексуальній експлуатації та насильству (PSEA/ЗСЕН)

- Створено систему зворотного зв'язку та подання скарг на рівні громади, яка є доступною для осіб будь-якої гендерної ідентичності, віку, інвалідності та походження. Наприклад:
 - співробітники, які представляють різні гендерні ідентичності, доступні для розгляду скарг
 - система не спирається виключно на письмові скарги, щоб пристосуватись до людей з меншим рівнем грамотності
 - враховується час роботи бюро/офісу з розгляду скарг, щоб забезпечити кращий доступ до нього для всіх бажаючих
 - докладаються зусилля для охоплення дітей з використанням дружніх до них підходів
 - місце розташування столу/офісу для розгляду скарг було облаштовано з урахуванням вимог безпеки та конфіденційності
 - матеріали скарг надаються в різних форматах, таких як аудіо, візуальні та зручні для читання формати
 - забезпечити, щоб подання скарг не ставило додаткову загрозу для мігрантів, які мають неврегульований статус.
- Використовуйте Посібник МКЧХ та МФТЧХ і ЧП *з залучення громадськості та підзвітності*. Посібник з найкращих практик Міжвідомчого постійного комітету *для створення механізму* розгляду скарг на рівні громади.
- Доступні чіткі, послідовні та прозорі вказівки щодо права людей на отримання готівкових коштів для мінімізації ризику сексуальної експлуатації та зловживань з боку гуманітарних суб'єктів. Публічні повідомлення в письмовій формі, з фотографіями або в інших форматах нагадують постраждалому населенню про їхні чіткі права і про те, що за них не потрібно платити гроші (або чітко встановлені збори) або надавати будь-які послуги.

- Групи та окремі особи, які спираються на допомогу інших у доступі до операцій з готівкою (наприклад, домогосподарства, очолювані жінками, жінки, діти, люди похилого віку та особи з інвалідністю), перебувають під ретельним моніторингом, щоб гарантувати, що вони отримують належні їм права та не зазнають експлуатації чи зловживань.
- Постраждалі громади отримують письмову, аудіо-, візуальну та доступну для читання інформацію, у тому числі адаптовану для людей з обмеженими можливостями, про (PSEA/ЗСЕН) та про механізм подання скарг, який вони можуть використати для викриття цих порушень.
- Усі співробітники та волонтери пройшли брифінг щодо PSEA/ЗСЕН та їхніх зобов'язань у зв'язку з цим, приведених у відповідність до міжнародних стандартів.
- Усі співробітники та волонтери підписали згоду з політикою PSEA/ЗСЕН.

Кодекс поведінки та політика захисту дітей

- Усі співробітники та волонтери підписали Кодекс поведінки та пройшли відповідний інструктаж.
- Усі співробітники та волонтери підписали Політику захисту дітей та пройшли інструктаж щодо неї.
- Кодекс поведінки та матеріали щодо захисту дітей, а також інструктажі надаються у доступних форматах та місцях для персоналу та волонтерів, які працюють з інвалідністю.
- Усі співробітники та волонтери знають, як скласти звіт та отримати доступ до служб перенаправлення, якщо у них виникли проблеми із захистом дітей або кодексом поведінки.
- Усі співробітники та волонтери були прийняті на роботу із застосуванням заходів набору працівників для безпечної роботи з дітьми³⁸ зокрема, рекомендацій та формальних перевірок біографічних даних.³⁹

³⁸ Для МФТХ і ЧП План дій щодо захисту дітей передбачає, що до 2020 року 100% персоналу, який взаємодіє з дітьми, пройде скринінг

³⁹ Виклики та можливості вдосконалення процесів добору персоналу в контексті захисту від сексуальної експлуатації та насильства (PSEA/ЗСЕН) з боку власного персоналу <https://www.chsalliance.org/files/files/Resources/Tools-and-guidance/UNDP-Joint-Recruitment-Report-PSEA.pdf>

Зниження ризиків катастроф (DRR/ЗПК)

Першим кроком у забезпеченні інклюзивних та захисних програм на випадок надзвичайних ситуацій є розуміння того, хто в громаді постраждав, як вони постраждали та як ми можемо найкраще відреагувати. Для цього нам потрібно провести **Аналіз гендерних аспектів та різноманітності**. Такий аналіз дозволяє нам розуміти та реагувати на потреби окремих осіб та груп у постраждалих громадах, виходячи з їхніх конкретних ризиків, потреб та занепокоєнь. Аналіз гендерних аспектів та різноманітності повинен включати участь жінок, дівчат, чоловіків, хлопців, осіб з іншими гендерними ідентичностями, а також осіб та груп за такими ознаками: вік (діти, підлітки, літні чоловіки та жінки); статус інвалідності (фізична, сенсорна та інтелектуальна); особи з порушеннями психічного здоров'я; етнічні, релігійні або культурні меншини. Як мінімум, ми повинні включати питання, пов'язані з гендерною проблематикою та різноманітністю, до всіх потреб та секторальних оцінок для забезпечення захисних та інклюзивних програм.⁴⁰

СТАНДАРТИ

Гідність

- Системи евакуації є культурно прийнятними та інклюзивними. Вживаються конкретні заходи для того, щоб особи будь-якої гендерної ідентичності, віку, статусу інвалідності та походження отримували належну допомогу відповідно до таких обмежень, як мобільність та мова, у гідний спосіб.
- Системи раннього попередження на рівні громад залучають та залучають осіб усіх гендерних ідентичностей, віку, інвалідності та походження для забезпечення чутливості процедур, включаючи конфіденційність та безпеку в евакуаційних комунальних притулках.
- Забезпечити, щоб особи, які здійснюють догляд за людьми похилого віку та особами з інвалідністю, з повагою залучалися до планування заходів зі зменшення ризику катастроф (DRR/ЗПК).
- Персонал та волонтери, які займаються діяльністю, пов'язаною з DRR/ЗПК, проінформовані про гендер, вік, статус інвалідності та пов'язані з ними санітарні потреби, а також про те, як шанобливо спілкуватися з особами з фізичними, сенсорними та інтелектуальними порушеннями, особами з порушеннями

⁴⁰ Детальні рекомендації щодо проведення оцінки потреб у захисті та інклюзивності, а також аналізу гендеру та різноманітності можна знайти у посібнику МФТЧХ і ЧП "Захист, гендер та інклюзія в умовах надзвичайних ситуацій" (2018-2019).

психічного здоров'я та людьми похилого віку (див. Стандарти гуманітарної інклюзії ADCAP 2018).

Доступ

- У консультаціях із зацікавленими групами громад визначаються обмеження або бар'єри, з якими стикаються особи будь-якої гендерної ідентичності, віку, статусу інвалідності та походження у доступі до заходів зниження ризиків від катастроф, і вживаються заходи для усунення кожного обмеження та бар'єру.
- Якщо критерії відбору та пріоритетності доступу до заходів зниження ризиків від катастроф та закладів вже розроблені/розробляються, переконайтеся, що вони ґрунтуються на аналізі гендерних аспектів та різноманітності, щоб забезпечити доступ до них найбільш маргіналізованих груп населення. Забезпечити, щоб мігранти отримували послуги тільки на основі потреб, незалежно від їх правового статусу, і не піддавалися підвищеному ризику через залучення правоохоронних органів. *Детальніше див. Додаток 2 щодо відбору та визначення пріоритетів.*
- Забезпечити проведення консультацій з особами з інвалідністю та людьми похилого віку, які перебувають у стаціонарних закладах, та їх залучення до процесу прийняття рішень та навчання з питань зменшення ризику виникнення НС.
- Системи раннього попередження призначені для своєчасного надання особам будь-якої гендерної ідентичності, віку, статусу інвалідності та походження інформації, необхідної для того, щоб вони могли діяти належним чином у разі виникнення катастрофи. Це має бути відображено в планах дій на випадок надзвичайних ситуацій.
- Оцінки ризиків, впрями із зіставлення та інші механізми зборуданих про готовність до НС включають питання для аналізу гендерних аспектів та різноманітності. Дані розбиваються щонайменше за статтю, віком та інвалідністю, а також за іншими змінними, що залежать від контексту, для забезпечення розуміння та доступу до найбільш маргіналізованих груп населення* 41
- Ланцюги розповсюдження попереджень гарантують, що особи будь-якої гендерної ідентичності, віку, статусу інвалідності та походження отримують інформацію у відповідному та ефективному форматі та способі.
- Технології оповіщення про небезпеку є доступними та однаково охоплюють осіб будь-якої гендерної ідентичності, віку, статусу інвалідності та походження, а інформація про небезпеку, вразливість, ризику та способи зменшення впливу поширюється серед усіх, особливо у форматах, доступних для осіб

41 Посібник МФТЧХ і ЧП "Аспекти гендеру та різноманітність в оцінці вразливості та потенціалу" містить рекомендації щодо гендеру та різноманітності при підготовці, проведенні та аналізі інформації для ОВС.

з вадами слуху, зору та проблемами навчання. Це включає надання інформації у громадських місцях відповідними мовами та у доступних форматах, таких як зображення та плакати, з використанням більшого шрифту та аудіопередачі. Враховувати гендерні аспекти та аспекти різноманітності при визначенні того, як і в яких місцях

Участь

- Підвищувати обізнаність про права жінок, дітей, осіб з інвалідністю, осіб похилого віку, сексуальних і гендерних меншин, мігрантів і біженців та інших меншин на отримання користі від заходів і програм у сфері DRR/ЗПК та впровадження відповідних програм.
- З особами будь-якої гендерної ідентичності, віку, інвалідності та походження проводяться консультації щодо їхніх конкретних потреб у харчуванні, проблем та пріоритетів з метою інформування про розробку всіх заходів та проектів у сфері зниження ризиків катастроф. За необхідності, проводити фокус-групові обговорення з питань одностатевої ідентичності з відповідними фасилітаторами з питань гендерної ідентичності та перекладачами у багатомовному середовищі.
- Групи з оцінки, реагування, моніторингу та оцінки мають збалансоване/справедливе представництво осіб будь-якої гендерної ідентичності, віку, статусу інвалідності та походження, у тому числі мовні меншини.
- Час проведення оцінювання враховує щоденні звички різних груп населення, щоб забезпечити можливість участі для всіх.
- Сприяти пропорційному представництву жінок, осіб з інвалідністю та маргіналізованих груп у процесі прийняття рішень щодо заходів зі зниження ризику НС на рівні громад для забезпечення врахування соціальних, культурних, релігійних та економічних аспектів зниження ризику НС для всіх груп та підгруп населення.
- Під час діалогу з місцевими органами влади, державними службовцями та лідерами громад виступати за залучення жінок, осіб з інвалідністю та маргіналізованих груп у рівній мірі до діяльності та процесу прийняття рішень у сфері зниження ризиків катастроф.
- Посилити співпрацю з існуючими місцевими організаціями, які представляють жінок та різноманітні групи, такі як молодь, сексуальні та гендерні меншини та особи з інвалідністю, а також з організаціями, які працюють з мігрантами, релігійними та етнічними меншинами та організаціями, які займаються питаннями сексуального та гендерного насильства, з метою заохочення участі громад у просуванні, плануванні та впровадженні програми.

- Громадські, галузеві та національні групи реагування (також відомі як ініціативні групи) мають збалансоване/справедливе представництво осіб усіх гендерних ідентичностей, віку, інвалідності та походження.
- Громадські комітети з питань зниження ризиків катастроф або еквівалентні їм органи мають збалансоване/справедливе представництво осіб усіх гендерних ідентичностей, віку, статусу інвалідності та походження. Там, де комітети зі змішаної гендерної ідентичності не є культурно прийнятними, створюються окремі комітети для задоволення особливих потреб щодо різних гендерних ідентичностей.
- Вживаються спеціальні заходи для забезпечення рівного доступу для осіб усіх гендерних ідентичностей, віку, інвалідності та походження, які бажають брати участь у навчанні, працевлаштуванні та волонтерській діяльності. Ця діяльність не повинна бути небезпечною або експлуаторською і повинна відповідати місцевому законодавству. Заходи включають виявлення та усунення бар'єрів для забезпечення повноцінної участі неповних сімей, осіб з інвалідністю, людей похилого віку, підлітків або людей з іншими особливими потребами (наприклад, вагітних та жінок, які годують груддю, людей, які живуть з ВІЛ/СНІДом). Сюди можуть входити:
 - гнучкий графік зустрічей
 - забезпечення доступних місць та місць проведення засідань
 - положення про підтримку осіб з інвалідністю, які були розлучені з особою, що здійснює догляд за ними, або особою, яка їх супроводжує
 - сурдоперекладачів з відповідними мовами
 - залучення інструкторів з одностатевою ідентичністю
 - забезпечення догляду за дітьми та безпечних місць для ігор дітей.

Безпека

Галузеві проблеми безпеки

- Із залученням осіб різної гендерної ідентичності, віку, статусу інвалідності та походження оцінити ризики, пов'язані з безпекою евакуаційних центрів та комунальних укриттів.
- Потреби та проблеми у сфері безпеки та захисту осіб будь-якої гендерної ідентичності, віку, статусу інвалідності та походження включаються до оцінок вразливості та потенціалу громад, а також до оцінок у конкретних секторах шляхом проведення аналізу гендерних аспектів та різноманітності.

- Враховуються особливості доступу до евакуаційних центрів, до них та всередині них, особливо для осіб з обмеженою мобільністю, включаючи людей похилого віку, осіб з інвалідністю, вагітних жінок та жінок, які годують груддю.
- Евакуаційні центри та комунальні притулки є безпечними, гендерної ідентичності, віку, статусу інвалідності та походження відчують себе в безпеці, перебуваючи в них. Заходи для гарантування безпеки передбачають:
 - місце розташування сховища - місце, яке вважається безпечним
 - достатнє освітлення у захисному спорудженні або евакуаційному центрі та на дорогах/шляхах до вбиралень
 - перегородки для усамітнення, у тому числі для осіб з інвалідністю, які потребують особистої допомоги
 - туалети та лазні є окремими та індивідуальними для жінок і чоловіків, а потреби інших гендерних ідентичностей оцінюються для гарантування їхньої безпеки. Замки повинні бути розміщені на внутрішній стороні вбиралень
 - створені спеціальні системи захисту дітей без супроводу дорослих та розлучених з сім'єю з метою забезпечення їхньої безпеки.

Запобігання сексуального та гендерно зумовленого насильства (СГН), заходи реагування на нього та захист дітей

- Ідентифікувати дискримінаційні гендерні та соціальні норми, особливо пов'язані з негативними стереотипами щодо інвалідності, у діяльності зі зниження ризиків катастроф. Працювати з громадою над розробкою заходів, спрямованих на боротьбу з цими нормами, оскільки вони можуть сприяти гендерній та іншим формам нерівності та СГН.
- Особи, які піддаються найбільшому ризику СГН, беруть участь у визначенні розташування, проектуванні, будівництві та управлінні заходів зі зниження ризиків катастроф.
- Вживаються конкретні заходи щодо зниження ризику СГН та насильства над дітьми. Вони охоплюють, але не обмежуються наступними:
 - партнерство з жінками та/або жіночими організаціями, групами або організаціями жінок з інвалідністю, сексуальними та гендерними меншинами та іншими громадськими організаціями груп ризику, а також мережами захисту дітей
 - проведення консультацій з групами ризику для визначення безпечних місць для заходів зі зниження ризиків катастроф.
 - активне залучення чоловіків та хлопців як агентів змін у протидії СГН

- координація з іншими відповідними секторами та кластерами, такими як здоров'я, захист, ВСГ, прихисток та поселення, з метою інтеграції заходів з пом'якшення наслідків СГН та реагування на нього, а також захист дітей.
- створення окремих та безпечних зон, таких як місця для жінок, підлітків та дітей⁴², які є доступними для осіб з обмеженими можливостями
- створення окремих та безпечних зон для груп ризику, пов'язаних з контекстом, таких як сексуальні та гендерні меншини та інші групи меншин
- запровадження системи безпеки для дітей без супроводу дорослих та дітей, розлучених з сім'єю, у тому числі спеціально відведені та безпечні місця.
- Визначити, зібрати та проаналізувати основний набір показників з розбивкою за статтю, віком, інвалідністю та іншими відповідними факторами вразливості, що залежать від контексту, для моніторингу заходів зі зниження ризиків СГН та захисту дітей і реагування на них, а також для моніторингу інших факторів ризику, що залежать від контексту, таких як торгівля людьми.⁴³
- Проводяться консультації з фахівцями з питань СГН та захисту дітей для визначення безпечних, конфіденційних та належних систем надання допомоги (тобто шляхів перенаправлення) постраждалим, які можуть поділитися з персоналом, який працює з готівкою, інформацією про те, що вони зазнали насильства. Забезпечення наявності у персоналу базових знань та навичок для роботи з розголошенням даних, надання інформації постраждалим про те, де вони можуть отримати підтримку, та застосування підходу, орієнтованого на постраждалих. У разі виявлення конкретних ризиків, наприклад, торгівлі людьми, визначити спеціалістів та співпрацювати з кластерною системою, щоб допомогти медичним групам зменшити ці ризики.
- Усі співробітники та волонтери, задіяні в заходах зі зниження ризиків катастроф, пройшли щонайменше один тренінг з кожного з наступних питань: гендер та різноманітність, інтеграція людей з інвалідністю, захист дітей, боротьба з торгівлею людьми та СГН.
- Всі співробітники у сфері зниження ризиків катастроф розуміють основні принципи підходу, орієнтованого на постраждалих, до роботи з постраждалими від СГН: 1) безпека, 2) конфіденційність, 3) повага та 4) відсутність дискримінації, а також шляхи перенаправлення постраждалих від СГН, у тому числі жертв торгівлі людьми.
- Усі співробітники та волонтери, які працюють у сфері зниження ризиків катастроф, мають при собі оновлений перелік та контактні дані установ та фахівців з питань

⁴² Покрокова інструкція та навчальні інструменти МФТЧХ та World Vision "Простір, дружній до дитини" (2018 р.)

⁴³ Див. посібник МФТЧХ і ЧП "Торгівля людьми в контексті міграції" для тренерів. Як зменшити ризики, розпізнати ознаки та безпечно реагувати (2018)

СГН, захисту дітей, правової та психосоціальної підтримки, до яких вони можуть направити постраждалих від СГН, або дитину, яка розповіла їм про випадок насильства. Необхідно докласти зусиль для визначення установ або фахівців, які мають досвід реагування на конкретні ризики в кожному контексті, наприклад, торгівлю людьми.

- Члени громадам Комітету з DRR/ЗПК та постраждали громади беруть участь у заходах з підвищення обізнаності щодо СГН та захисту дітей, у тому числі інші теми зниження ризиків, такі як торгівля людьми.
- Повідомлення щодо запобігання та реагування на СГН, захисту дітей та ключових ризиків захисту, наприклад, торгівлі людьми, включаються до інформаційно-просвітницьких заходів у громадах, наприклад, діалогів та/або плакатів у тренувальних та евакуаційних центрах, навчальних закладах. Повідомлення містять інформацію про права та можливості інформування про ризики та доступу в етичний, безпечний, конфіденційний та недискримінаційний спосіб.

Системи внутрішнього захисту

Запобігання та протидія сексуальній експлуатації та насильству (PSEA/ЗСЕН)

- Створено систему зворотного зв'язку та подання скарг на рівні громади, яка є доступною для осіб будь-якої гендерної ідентичності, віку, інвалідності та походження. Наприклад:
 - співробітники, які представляють різні гендерні ідентичності, доступні для розгляду скарг
 - система не спирається виключно на письмові скарги, щоб пристосуватись до людей з меншим рівнем грамотності
 - враховується час роботи бюро/офісу з розгляду скарг, щоб забезпечити кращий доступ до нього для всіх бажаючих
 - докладаються зусилля для охоплення дітей з використанням дружніх до них підходів
 - місце розташування столу/офісу для розгляду скарг було облаштовано з урахуванням вимог безпеки та конфіденційності
 - матеріали скарг надаються в різних форматах, таких як аудіо, візуальні та зручні для читання формати
 - забезпечити, щоб подання скарг не ставило додаткову загрозу для мігрантів, які мають неврегульований статус.
- Використовуйте Посібник МКЧХ та МФТЧХ і ЧП з залучення громадськості та підзвітності Посібник з найкращих практик Міжвідомчого постійного комітету для створення механізму розгляду скарг на рівні громади.

- Доступні чіткі, послідовні та прозорі вказівки щодо права людей на й заходів ДРР/ЗПК для мінімізації ризику сексуальної експлуатації та зловживань з боку гуманітарних суб'єктів. Публічні повідомлення в письмовій формі, з фотографіями або в інших форматах нагадують постраждалому населенню про їхні чіткі права і про те, що за них не потрібно платити гроші (або чітко встановлені збори) або надавати будь-які послуги.
- Групи та окремі особи, які спираються на допомогу інших у доступі до центрів евакуації (наприклад, домогосподарства, очолювані жінками, жінки, діти, люди похилого віку та особи з інвалідністю), перебувають під ретельним моніторингом, щоб гарантувати, що вони отримують належні їм права та не зазнають експлуатації чи зловживань.
- Постраждалі громади отримують письмову, аудіо-, візуальну та доступну для читання інформацію, у тому числі адаптовану для людей з обмеженими можливостями, про (PSEA/ЗСЕН) та про механізм подання скарг, який вони можуть використати для викриття цих порушень.
- Усі співробітники та волонтери пройшли брифінг щодо PSEA/ЗСЕН та їхніх зобов'язань у зв'язку з цим, приведених у відповідність до міжнародних стандартів.
- Усі співробітники та волонтери підписали згоду з політикою PSEA/ЗСЕН.

Кодекс поведінки та політика захисту дітей

- Усі співробітники та волонтери підписали Кодекс поведінки та пройшли відповідний інструктаж.
- Усі співробітники та волонтери підписали Політику захисту дітей та пройшли інструктаж щодо неї.
- Кодекс поведінки та матеріали щодо захисту дітей, а також інструктажі надаються у доступних форматах та місцях для персоналу та волонтерів, які працюють з інвалідністю.
- Усі співробітники та волонтери знають, як скласти звіт та отримати доступ до служб перенаправлення, якщо у них виникли проблеми із захистом дітей або кодексом поведінки.
- Усі співробітники та волонтери були прийняті на роботу із застосуванням заходів набору працівників для безпечної роботи з дітьми⁴⁴ зокрема, рекомендацій та формальних перевірок біографічних даних.⁴⁵

⁴⁴ Для МФТЧХ і ЧП План дій щодо захисту дітей передбачає, що до 2020 року 100% персоналу, який взаємодіє з дітьми, пройде скринінг

⁴⁵ Виклики та можливості вдосконалення процесів добору персоналу в контексті захисту від сексуальної експлуатації та насильства (PSEA/ЗСЕН) з боку власного персоналу <https://www.chsalliance.org/files/files/Resources/Tools-and-guidance/UNDP-Joint-Recruitment-Report-PSEA.pdf>

Додаток 1: Дані з розбивкою за статтю, віком та інвалідністю (SADDD)

Охоплені особи з розбивкою за статтю, віком та інвалідністю Представники Червоного Хреста і Червоного Півмісяця, які мають доступ до fednet, можуть ознайомитися з повним текстом посібника: "Технічна записка - Підрахунок охоплених людей", яка містить вказівки щодо підрахунку людей, охоплених послугами, що надаються національними товариствами Червоного Хреста і Червоного Півмісяця та МФТЧХ і ЧП

Повний детальний посібник щодо даних з розбивкою за статтю, віком та інвалідністю також можна знайти в посібнику МФТЧХ і ЧП "Захист, гендер та інклюзія в надзвичайних ситуаціях" (2018-2019 рр.).

Розподіл охоплених осіб означає підрахунок останніх за різними категоріями та звітування про них. Це перший крок до розуміння того, кого ми охоплюємо, а кого не охоплюємо, що дає змогу краще зрозуміти, як краще служити нашим цільовим групам населення.

як правило, категорії, що використовуються для розподілу охоплених людей, є соціально-демографічними характеристиками. Одним з найважливіших наборів соціально-демографічних характеристик є розбивка даних за **статтю, віком та інвалідністю (SADDD)**, де інвалідність розбивається за шістьма сферами: **ходьба, зір, слух, когнітивні здібності, самообслуговування та спілкування**. Інші приклади соціально-демографічних категорій, що використовуються при дезагрегації, включають: стать, расу, етнічну приналежність, національність, сексуальну орієнтацію, соціально-економічний статус (наприклад, дохід та освіта) та правовий статус (біженець, шукач притулку).⁴⁶

Категорії, що використовуються для розподілу охоплених осіб, будуть відрізнятися залежно від програмної сфери та контексту.

Наприклад:

- Програма, спрямована на підвищення обізнаності про ВІЛ/СНІД, може виявити певні групи підвищеного ризику (наприклад, водіїв вантажівок) після завершення програми.

⁴⁶ «Раса» відноситься до фізичних характеристик окремих груп населення в межах великих видів (наприклад, європеоїдної раси). «Етнічна приналежність» описує культурну ідентичність, що об'єднує групу людей, яка може включати традиції, мову, релігію, особливості поведінки та расове походження. Двоє людей можуть визначити свою етнічну приналежність як канадці, але їх раси можуть бути негроїдною та європеїдною. «Національність» - це зв'язок між особою та політичною державою, до якої вона належить або з якою пов'язана. Хтось може визначити свою етнічну приналежність як китаєць, але його національність може бути канадцем.

- На додаток до статі, віку та інвалідності, програма забезпечення засобами до існування може мати розбивку за рівнем доходу та освіти.
- Програма охорони здоров'я в сільській місцевості може бути дезагрегована за відстанню до медичних закладів та постачальників послуг.
- Програма соціальної інтеграції мігрантів може бути дезагрегована за країною походження, мовою, етнічним походженням або релігією.

Важливо знати, що стать, гендер, вік та інвалідність взаємопов'язані між собою. Наприклад, таке порушення, як слабкий зір, може погіршуватися з віком, і жінка може мати обмежений доступ до офтальмологічної допомоги та окулярів у певних суспільствах, порівняно з чоловіком.

Стать і гендер

По-перше, нам потрібно розбити дані за статтю, щоб підтримати аналіз гендерних аспектів та різноманітності. Це хороша практика, оскільки біологічна різниця між чоловіком і жінкою є більш зрозумілою.

Однак можуть бути випадки, коли люди не ідентифікують себе з «бінарним» варіантом «чоловік або жінка», а натомість ідентифікують себе з однією з різноманітних гендерних ролей, таких як трансгендер, транссексуал, або вони можуть не бажати ідентифікувати себе з будь-якою статтю.

Розподіл за статтю або гендером буде залежати від контексту, що включає програмну територію та цільову групу населення. При розгляді цього питання слід враховувати наслідки для збору даних, включаючи ступінь, до якого особи, яких просять ідентифікувати свою стать, можуть розуміти або реагувати на менш традиційні гендерні категорії. Важливо також вирішити, як ці дані будуть аналізуватися та використовуватися для покращення програм після їх збору.

Надання людям можливості ідентифікувати себе за гендерними ознаками дозволяє забезпечити гідний підхід до надання послуг, що також може покращити наше розуміння для кращого надання послуг.

Один із підходів, який часто використовується для дезагрегування за гендерною ідентичністю, полягає в тому, щоб мати категорію «Інше» або порожню (для заповнення респондентами) на додаток до категорій «Чоловік» та «Жінка». Це дозволить респондентам відмовитися від ідентифікації лише як чоловіка або жінки, якщо вони сприймають свою стать інакше.

Вік

Окрім статі та гендеру, мінімальним стандартом є розбивка за віком. Наставни проекту Sphere щодо вікової дезагрегації, наведені в Таблиці 1, рекомендують три вікові групи - від дитинства до підліткового віку, а потім 10-річні вікові інтервали.

ЗАВДАННЯ 1: Розподіл за віком в рамках проекту "Сфера" для гуманітарних послуг^{xxxv}

0-5		6-12		13-17		18-29		30-39		40-49		50-59		60-69		70-79		80+		
Ж	Ч	Ж	Ч	Ж	Ч	Ж	Ч	Ж	Ч	Ж	Ч	Ж	Ч	Ж	Ч	Ж	Ч	Ж	Ч	

Залежно від типу програми або послуги, що надається, для аналізу можуть краще підходити інші вікові групи. Наприклад, якщо ви працюєте над програмою харчування або вакцинації дітей, можна використовувати менші інтервали до 10 років. Або якщо ви працюєте в галузі освіти (наприклад, шкільна програма «Принципи та цінності Червоного Хреста і Червоного Півмісяця»), може бути краще мати вікові інтервали для кожного року, які збігаються з рівнями класів учнів.

Один набір вікових інтервалів не буде працювати для всіх програмних областей і контекстів. МФТЧХ і ЧП погодилася використовувати вікові рамки відповідно до міжнародних стандартів, тобто проекту Sphere. Однак рекомендується не вказувати вікові інтервали в самих формах, а збирати фактичний вік або рік народження, щоб кожна програма та сектор могли використовувати дані, які є найбільш корисними для підтримки людей, яким вони надають послуги.

Інвалідність

Конвенція ООН про права осіб з інвалідністю визначає інвалідність як *"концепція, що розвивається, і що інвалідність є результатом взаємодії між особами з порушеннями та бар'єрами, пов'язаними з поведінкою та навколишнім середовищем, що перешкоджає їхній повній та ефективній участі в житті суспільства нарівні з іншими людьми."*^{xxxvi}

У Стратегічних рамках Червоного Хреста і Червоного Півмісяця щодо інтеграції людей з інвалідністю аналогічно зазначено, що *"Інвалідність - це складна, багатовимірна та динамічна концепція, яка значно еволюціонувала з плином часу. Вона є результатом взаємодії між особою з порушеннями здоров'я та сприятливими або несприятливими характеристиками її соціально-економічного оточення. Вона також відома як "соціальна модель", в якій люди розглядаються як інваліди через суспільство, а не через їхні порушення"*.

Отже, при зборі даних, дезагрегованих за ознакою інвалідності, **ми повинні зосередитися на досвіді людей щодо їхнього індивідуального рівня функціонування**, який краще відображає взаємозв'язок між їхньою інвалідністю та навколишнім середовищем.

Корисним ресурсом, який допоможе стандартизувати збір даних, розмежованих за ознакою інвалідності на основі функцій, є **Короткий набір запитань щодо інвалідності Вашингтонської групи** ((ці запитання наведені в кінці цього розділу).⁴⁷ Цей інструмент дозволяє виявити осіб, які мають більший ризик зазнати обмеженої або утрудненої участі в житті суспільства. Він складається з шести запитань, які можна швидко і легко поставити в різних умовах. Доступні інші опитувальники, що оцінюють функції більш детально.⁴⁸

Щоразу, коли ми збираємо дані, розмежовані за ознакою інвалідності, важливо детально консультиватися з людьми, знайомими з місцевим контекстом, для розробки інструментів збору даних та навчання збирачів даних. Зокрема, місцеві організації інвалідів можуть бути корисними ресурсами для проведення тренінгів з комунікації з особами з інвалідністю. **Там, де це можливо, слід залучати осіб з інвалідністю до всіх етапів збору даних.**

При підрахунку охоплених осіб з розбивкою за інвалідністю також важливо розуміти, що особи, які здійснюють догляд, можуть надмірно опікати членів домогосподарства з інвалідністю через соціальну стигматизацію. Це може призвести до того, що людей з інвалідністю приховують їхні сім'ї або особи, які здійснюють догляд за ними, і вони часто залишаються поза увагою в програмах, що реалізуються на рівні громади. Тому дуже важливо приділити особливу увагу підрахунку "важкодоступних" людей:

"Приділяти увагу важкодоступним людям з інвалідністю та людям похилого віку (наприклад, тим, хто не може покинути свої будинки або притулки або навмисно переховується іншими членами домогосподарства; людям з важкими комунікативними, інтелектуальними або психічними порушеннями; або дітям, які доглядають за батьками або братами і сестрами, і тому можуть не ходити до школи або не мати доступу до програм для дітей). Забезпечити наявність людей з інвалідністю та людей похилого віку серед громадських координаторів груп з проведення оцінки. За можливості, включати людей з інвалідністю та літніх жінок і чоловіків до складу груп з проведення оцінки (аналізу)."^{xxxvii}

⁴⁷ Статистична комісія ООН "Вашингтонська група" зі статистичних даних щодо інвалідності, *"Короткий перелік запитань Вашингтонської групи з питань інвалідності."* За оцінками 2017.

⁴⁸ Більш детальні ресурси щодо збору та підготовки даних про інвалідність можна знайти в *Мінімальних стандартах врахування віку та інвалідності в гуманітарній діяльності*, та *Типовому опитуванні з питань інвалідності Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ)*, а також у додаткових опитувальниках Вашингтонської групи, наведених у Додатку 1.

Короткий перелік запитань Вашингтонської групи щодо інвалідності

1. Ви відчуваєте труднощі з зором, навіть якщо носите окуляри?

- a. Ні – жодних труднощів
- b. Так – певні труднощі
- c. Так – значні труднощі
- d. Зовсім не можу впоратися

2. Ви маєте проблеми зі слухом, навіть якщо використовуєте слуховий апарат?

- a. Ні – жодних труднощів
- b. Так – певні труднощі
- c. Так – значні труднощі
- d. Зовсім не можу впоратися

3. Ви стикаєтеся із труднощами при ходьбі або підйомі по сходах?

- a. Ні – жодних труднощів
- b. Так – певні труднощі
- c. Так – значні труднощі
- d. Зовсім не можу впоратися

4. Ви стикаєтеся із труднощами при запам'ятовуванні або спробах сконцентрувати увагу?

- a. Ні – жодних труднощів
- b. Так – певні труднощі
- c. Так – значні труднощі
- d. Зовсім не можу впоратися

5. Чи відчуваєте ви труднощі з самообслуговуванням, наприклад, з миттям тіла або одяганням?

- a. Ні – жодних труднощів
- b. Так – певні труднощі
- c. Так – значні труднощі
- d. Зовсім не можу впоратися

6. Чи виникають у вас труднощі при спілкуванні вашою звичайною (звичною) мовою у спілкуванні, наприклад, у розумінні інших або в тому, щоб вас зрозуміли?

- a. Ні – жодних труднощів
- b. Так – певні труднощі
- c. Так – значні труднощі
- d. Зовсім не можу впоратися

Додаток 2: Критерії відбору та пріоритетності

Через обмеження, включаючи фінансування, доступ, ризики та наявність технічного досвіду, не завжди можливо охопити всіх людей, які цього потребують. Тому вкрай важливо використовувати наявні ресурси для цільової та пріоритетної роботи з тими, хто перебуває у найбільшій небезпеці. Це вимагатиме географічного таргетування, а в межах визначених районів - орієнтації на найбільш нужденних на основі аналізу вразливості та потенціалу, що включає гендерний аналіз та аналіз розмаїття.

При відборі та визначенні пріоритетів отримувачів гуманітарної або надзвичайної допомоги ми повинні забезпечити незалежний, заснований на потребах, принциповий підхід, що враховує гендерні аспекти та різноманітність, а також належну взаємодію з постраждалими людьми та їхню адресність.

Критерії відбору та визначення пріоритетів повинні бути розроблені за погодженням з постраждалою громадою. Після розробки критерії мають бути поширені серед постраждалого населення. Має бути надане чітке та зрозуміле обґрунтування для будь-якої цільової допомоги конкретній групі або для виключення конкретної групи.

При розробці критеріїв відбору та визначення пріоритетів важливо враховувати наявну соціальну, культурну та політичну динаміку або практику, яка може призвести до маргіналізації або експлуатації певних груп. Важливо розробити робоче визначення осіб, які належать до груп ризику, тобто осіб, які піддаються комбінації ризиків і мають обмежену здатність справлятися з цими ризиками. Таке робоче визначення має бути розроблене за погодженням з постраждалою громадою. Деякі особи або групи, які слід розглянути, можуть включати, серед іншого: етнічні меншини, жінки, домогосподарства, очолювані жінками, діти, включаючи підлітків, домогосподарства, очолювані дітьми, люди похилого віку, особи, які пережили СГН, постраждалі від торгівлі людьми, сексуальні та гендерні меншини, особи, які живуть з ВІЛ/СНІДом, чоловіки та жінки з інвалідністю, особи з хронічними захворюваннями або серйозними станами здоров'я, неписьменні, хронічно малозабезпечені, безземельні, громадяни без документів, мігранти, біженці, внутрішньо переміщені особи, ув'язнені, особи, які потребують захисту, та особи без громадянства.

- У багатьох випадках найбільш уразливими є особи або сім'ї, які мають поєднання цих характеристик. На визначення найбільш вразливих осіб впливатиме місцева динаміка.
- На вразливість впливають переміщення, географічне розташування, специфічна культурна та соціальна динаміка влади, доступність антропогенного середовища та інфраструктури, доступ до інформації та освіти, доступ до матеріальних та фінансових ресурсів, включаючи засоби до існування, доступ до послуг, об'єктів та мереж соціальної підтримки, а також специфічні характеристики групи, сім'ї або особи. Крім того, документи, що посвідчують особу, або їх відсутність.
- Наведені нижче критерії відбору та визначення пріоритетів були адаптовані з моделі, що використовувалася на Філіппінах під час тайфуну Хайян Кластером з питань житла під керівництвом МФТЧХ і ЧП.
- Оскільки кластер реагував на великомасштабну катастрофу за участю багатьох національних і міжнародних суб'єктів, ця модель є всеохопною.
- Для менших надзвичайних ситуацій, на які національне товариство реагує через свій місцевий персонал та волонтерську базу, критерії мають бути значно спрощені.
- Пропонується, щоб ті домогосподарства, які набрали найбільшу кількість балів, вважалися пріоритетними в контексті наявних ресурсів.
- Будь ласка, зверніть увагу, що ця модель базується на домогосподарствах. Вона не стосується осіб, які живуть поза домогосподарствами і, таким чином, ризикують залишитися без гуманітарної допомоги. Вона також не враховує тих маргіналізованих членів домогосподарств, які не отримують вигоди від перерозподілу всередині домогосподарства. Ці питання залежать від конкретного контексту, і співробітники Червоного Хреста і Червоного Півмісяця повинні мати це на увазі, виходячи за рамки цієї моделі.

Характеристики домогосподарства (Використовуйте тільки 5 у випадку відповіді "так". У цій формі не вимагається жодних інших оцінок чи відповідей, окрім "5"). Усі твердження, позначені зірочкою (*), слід розглядати уважно, оскільки вони значною мірою залежать від контексту та є відносними.

Кількість осіб у домогосподарстві більше п'яти (5)*	Якщо так, поставте 5 балів	
У складі домогосподарства є особа(и)* похилого віку, вагітна або годуюча жінка, чоловік або жінка з інвалідністю, особи з хронічними захворюваннями, сирота(и), діти без супроводу дорослих або розлучені з сім'єю та/або мати-підліток (тобто молодше 18 років)	Якщо так, поставте 5 балів	
Голова домогосподарства є особою похилого віку*, жінкою, дитиною (до 18 років) або чоловіком, який не має дружини/партнера, що утримує дітей	Якщо так, поставте 5 балів	
Домогосподарство відносить себе до корінних народів, меншин тощо*.	Якщо так, поставте 5 балів	
Інші відомі вразливості. Адаптуйте цей розділ до конкретного контексту, який може включати людей, які ідентифікують себе як сексуальні та гендерні меншини, жінок, дівчат, хлопців та чоловіків, які стали жертвами торгівлі людьми, а також жінок та дітей, які зазнали насильства. <i>Зауважте, що це не ті питання, які можна регулярно перевіряти та/або щодо яких можна збирати інформацію під час стандартного опитування домогосподарств, і тому їх слід брати до уваги лише в тому випадку, якщо інформація відома; цю інформацію не слід спеціально шукати для цілей заповнення цього інструменту визначення пріоритетів.</i>	Якщо так, поставте 5 балів	
Загальний бал у цьому розділі		

Економічна ситуація

Ніхто з членів домогосподарства на даний час не працює	Якщо так, поставте 5 балів	
Домогосподарство не отримує фінансової допомоги від рідних	Якщо так, поставте 5 балів	
Домогосподарство не має значних активів або має їх дуже мало*.	Якщо так, поставте 5 балів	
Домогосподарство не отримувало картку гуманітарної допомоги*	Якщо так, поставте 5 балів	
Загальний бал у цьому розділі		

Галузеві питання (приклад наведено для житла - житлові умови)

Домогосподарство не має офіційного права власності на землю або гарантованого житла	Якщо так, поставте 5 балів	
Діти шкільного віку не мають доступу до освіти	Якщо так, поставте 5 балів	
Житло є занадто малим* (тобто менше 3,5 м ² на особу, за даними Sphere) для розміру домогосподарства		
Житло наражається на небезпеку*.	Якщо так, поставте 5 балів	
Загальний бал у цьому розділі		

Доступ до послуг

Домогосподарство має обмежений/відсутній доступ до медичного закладу/послуг*	Якщо так, поставте 5 балів	
Домогосподарство має обмежений/відсутній доступ до води та/або якість води незадовільна	Якщо так, поставте 5 балів	
Домогосподарство має обмежений/відсутній доступ до санітарних умов та/або санітарні умови є незадовільними		
Домогосподарство має недостатнє/відсутнє постачання електроенергії або палива*	Якщо так, поставте 5 балів	
Загальний бал у цьому розділі		

Механізми подолання/стійкості

Домогосподарство повідомляє про зменшення обсягів/якості харчування	Якщо так, поставте 5 балів	
Діти працюють, коли не працювали до надзвичайної ситуації	Якщо так, поставте 5 балів	
Домогосподарства повідомляють про те, що їм довелося продати майно після надзвичайної ситуації		
Домогосподарство повідомило про те, що йому довелося взяти кредит(и) після надзвичайної ситуації	Якщо так, поставте 5 балів	
Загальний бал у цьому розділі		
ЗАГАЛЬНИЙ БАЛ ЗА ВСІМА РОЗДІЛАМИ		

Додаток 3: Орієнтований на постраждалих підхід в медичній практиці ⁴⁹

Всі учасники Руху, включаючи Міжнародну Федерацію Товариств Червоного Хреста і Червоного Півмісяця (МФЧХ), Міжнародний Комітет Червоного Хреста (МКЧХ) і всі Національні Товариства та Національні Товариства-партнери, повинні дотримуватися міжнародних стандартів прав людини при наданні медичної допомоги постраждалим від сексуального та гендерно зумовленого насильства (СГН). Як медичні працівники, при наданні допомоги постраждалим від СГН, а також жертвам торгівлі людьми, вони повинні застосовувати підхід, орієнтований на потреби постраждалих.

Чотири керівні принципи підходу, орієнтованого на постраждалих, включають

- **забезпечення фізичної безпеки постраждалих**
- **гарантія конфіденційності**
- **повага до побажань, прав та гідності особи, яка пережила насильство**
- **забезпечення відсутності дискримінації**

Доросла особа, яка пережила СГН, зазнала травми і може перебувати у збудженому та пригніченому стані або не проявляти особливих емоцій. Людина, яка пережила сексуальне насильство, з'валтування, жорстоке поводження, стала жертвою торгівлі людьми або піддавалась будь-якій формі експлуатації, часто відчуває страх, провину, сором та/або гнів. **Медичний працівник повинен підготувати їх, надавши делікатну та чітку інформацію про те, що буде відбуватися далі, отримати інформовану згоду⁵¹ на обстеження та провести обстеження співчутливо, систематично та в повному обсязі.**

Повага до побажань, прав та гідності особи, яка пережила насильство

- Кожна ваша дія повинна виходити з бажань, потреб і можливостей особи, яка пережила насильство.
- Звертатися за згодою до родича або іншої особи не обов'язково.

⁴⁹ Зміст цього посібника адаптовано з наступного: "Створення служб реагування, орієнтованих на постраждалих"; UNFPA Пакистан, 2010, і

⁵⁰ "Посібник для медичного персоналу, який надає допомогу постраждалим від гендерно зумовленого насильства" від Кластеру глобального захисту (Підкластер з питань гендерно зумовленого насильства для Туреччини та Сирії) та Кластеру охорони здоров'я.

⁵¹ Інформована згода - це: (1) двосторонній процес (між медичним працівником та постраждалою особою); (2) виходить за рамки надання форми або документа для ознайомлення та підписання постраждалою особою; (3) передбачає пояснення того, що буде відбуватися та відповіді на запитання, гарантує, що постраждала особа усвідомлює та розуміє мету та зміст історії хвороби, обстеження та лікування; (4) має тривати протягом усього медичного візиту та подальшого спостереження.

- Надати жертві насильства інформацію про наявні послуги та їх якість, щоб дати їй можливість зробити вибір щодо догляду та підтримки, які вона бажає отримати. Перевірте, чи повністю постраждала особа зрозуміла інформацію.
- Після того, як постраждалу особу поінформовано про всі варіанти підтримки та перенаправлення, *вона має право зробити свій вибір (навіть якщо Ви не згодні з цим вибором).*
- Не давайте порад; надавайте інформацію. Ніколи не судіть і не звинувачуйте.
- Покажіть, що Ви вірите жертві, що Ви не ставите під сумнів її розповідь і не звинувачуєте її, що Ви поважаєте її приватне життя.
- Завжди чітко визначайте свою роль та вид підтримки та допомоги, яку ви можете запропонувати постраждалій особі. Чітко усвідомлюйте, що ви не можете зробити.
- Ніколи не давайте обіцянок, які не можете виконати. Завжди направляйте постраждалу особу до відповідних служб.
- Не смійтеся та не демонструйте неповагу до людини або її культури, сім'ї чи ситуації.
- Будьте добрим слухачем і зберігайте неупередженість.
- Будьте терплячими; не вимагайте більше інформації, якщо особа, яка пережила насильство, не готова розповісти про свій досвід. Ставте постраждалим лише доречні запитання.

Подбайте про фізичну безпеку постраждалих

- У всіх випадках переконайтеся, що їм не загрожує подальша шкода з боку кривдника або інших членів громади (наприклад, якщо постраждала жінка, ніколи не просіть її розповісти родичу-чоловіку про те, що з нею трапилося).
- Пам'ятайте про безпеку та захищеність людей, які допомагають постраждалій особі, наприклад, сім'ї, друзів, громадських працівників або працівників, які займаються питаннями СГН, а також медичного персоналу. Проінформуйте себе про всі варіанти перенаправлення (до безпечного місця), доступні для постраждалої особи, та тримайте цю інформацію під рукою під час перенаправлення.
- Обмежте кількість людей, які можуть перебувати в приміщенні, до мінімально необхідної, особливо під час обстеження.
- Якщо постраждала особа бажає, забезпечте, щоб підготовлений співробітник тієї ж статі, який надає підтримку, або підготовлений медичний працівник тієї ж статі супроводжував постраждалу особу протягом усього обстеження. Запитайте також, чи хотіла б постраждала особа, щоб при цьому була

присутня якась конкретна особа (наприклад, член сім'ї або друг). Намагайтеся проводити опитування наодинці.

- Проводьте опитування в приватній обстановці та з перекладачами тієї ж статі, де це можливо. **Переконайтеся, що перекладачі не судять і не дають порад постраждалим, оптимально проінструкуйте всіх перекладачів щодо підходу, орієнтованого на постраждалих.**
- За необхідності зверніться за допомогою до охорони табору, поліції або інших правоохоронних органів, польових офіцерів або інших осіб.

Гарантія конфіденційності

- Запевніть постраждалу особу, що результати експертизи будуть зберігатися в таємниці доти, доки вона не вирішить висунути звинувачення. Не вимагайте від постраждалої особи повторювати свою історію в декількох інтерв'ю.
- Запевніть постраждалу особу, що вона контролює темп, час і складові обстеження. Поясніть, що вона може відмовитися від етапів обстеження в будь-який момент мірою його проходження.
- Інформація про заявлені випадки СГН та постраждалих від СГН ніколи не повинна поширюватися, якщо вона містить ім'я особи або іншу інформацію, що ідентифікує особу. Інформацію про особу, яка пережила насильство, слід надавати третім особам лише після отримання чіткої письмової згоди особи, яка пережила насильство (або її батьків, у випадку дітей). **Вся письмова інформація повинна зберігатися в безпечних, закритих файлах.**
- Якщо будь-які звіти або статистичні дані підлягають оприлюдненню, вся інформація, що потенційно може ідентифікувати особу, повинна бути вилучена, а оприлюднюються лише узагальнені цифри та дані.
- Під час зустрічей можуть бути випадки, коли згадується конкретний випадок СГН. Переконайтеся, що ніяка ідентифікуюча інформація не буде розкрита, та приховуйте деталі, якщо це необхідно для захисту конфіденційності особи, яка пережила насильство.

Забезпечте відсутність дискримінації

- Поводьтеся з усіма потерпілими однаково та гідно, незалежно від статі, походження, раси, етнічної приналежності або обставин інциденту
- Не робіть припущень щодо історії або походження постраждалої особи. Попередній сексуальний досвід або статус незайманості постраждалої особи не є проблемою і не повинен обговорюватися.
- Усвідомте власні упередження та думки щодо СГН та не дозволяйте їм впливати на те, як ви ставитеся до постраждалої особи.

- i** Посібник Червоного Хреста і Червоного Півмісяця із залучення громадськості та підзвітності (2016), <http://media.ifrc.org/ifrc/wp-content/uploads/sites/5/2017/01/CEA-GUIDE-2401-High-Resolution-1.pdf>
- ii** Адаптовано з Професійних стандартів роботи із захисту, що здійснюється гуманітарними та правозахисними організаціями в умовах збройних конфліктів та інших ситуацій насильства, Третє видання (2018) <https://www.icrc.org/en/publication/0999-professional-standards-protection-work-carried-out-humanitarian-and-human-rights>
- iii** Австралійський Червоний Хрест, Посібник з питань захисту, гендеру та інклюзії (2011-2015) <https://www.redcross.org.au/about/how-we-help/international-aid/international-aid-resource-centre/protection-gender-and-inclusion-guidance-notes>
- iv** Глобальна робоча група із захисту дітей (ПФЗД), Мінімальні стандарти захисту дітей у гуманітарній діяльності (2012) <http://cpwg.net/minimum-standards/>
- v** Посібник для медичного персоналу, який надає допомогу жертвам гендерно-зумовленого насильства, у тому числі протокол клінічного лікування згвалтувань (2016) http://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/cmr_protocol_final_en.pdf
- vi** Groupe URD, HAP International, People in Aid та проект Sphere, Основний гуманітарний стандарт якості та підзвітності (2014)vi Дев'ять зобов'язань Основних гуманітарних стандартів: 1. Громади та особи, які постраждали від кризи, отримують допомогу, що відповідає їхнім потребам; 2. Громади та особи, які постраждали від кризи, мають доступ до гуманітарної допомоги, якої вони потребують, у потрібний час; 3. Громади та особи, які постраждали від кризи, не зазнають негативного впливу і стають більш підготовленими, стійкими та менш схильними до ризику в результаті гуманітарної діяльності; 4. Громади та особи, які постраждали від кризи, знають свої права та обов'язки, мають доступ до інформації та беруть участь у прийнятті рішень, які їх стосуються; 5. Громади та особи, які постраждали від кризи, мають доступ до безпечних та оперативних механізмів розгляду скарг; 6. Громади та особи, які постраждали від кризи, отримують скоординовану, взаємодоповнюючу допомогу; 7. Громади та особи, які постраждали від кризи, можуть розраховувати на надання більш якісної допомоги, оскільки організації вчаться на власному досвіді та рефлексії; 8. Громади та особи, які постраждали від кризи, отримують допомогу, якої вони потребують, від компетентного та добре керованого персоналу та волонтерів; 9. Громади та особи, які постраждали від кризи, можуть розраховувати на те, що організації, які надають їм допомогу, управляють ресурсами ефективно, результативно та етично. <http://www.corehumanitarianstandard.org/files/Core%20Humanitarian%20Standard%20-%20English.pdf>
- vii** Стандарти гуманітарної інклюзії для людей похилого віку та людей з інвалідністю, ADCAP (2018), <http://www.helpage.org/newsroom/latest-news/new-humanitarian-guidelines-launched-for-ageing-and-disability-inclusion/>
- viii** Посібник МКЧХ та МФЧХ із залучення громадськості (2017), <http://media.ifrc.org/ifrc/what-we-do/community-engagement/>
- ix** МФЧХ Всі під одним дахом. Інклюзивний прихисток та поселення для людей з інвалідністю в умовах надзвичайних ситуацій (2015 р.) http://www.ifrc.org/Global/Documents/Secretariat/Shelter/All-under-one-roof_EN.pdf
- x** МФЧХ "Підхід до оцінки вразливості та потенціалу з урахуванням гендерних аспектів та різноманітності" (пілотний проект, 2017), http://www.rcrc-resilience-southeastasia.org/wp-content/uploads/2017/05/guidance-note_gender-and-diversity-sensitive-vcca.pdf
- xi** Посібник МФТЧХ і ЧП із впровадження програм щодо засобів до існування (2010) <http://www.rcrc-resilience-southeastasia.org/document/ifrc-guidelines-for-livelihoods-programming/>
- xii** Польовий посібник МФЧХ з питань захисту <https://drive.google.com/file/d/0B6fSxyfO1YBSajLX0RSbI9KNjA/view>

- xiii** Посібник з мінімальних стандартів INEE (2010), http://s3.amazonaws.com/inee-assets/resources/INEE_Minimum_Standards_Handbook_2010_English.pdf
- xiv** Посібник з гендерних питань у гуманітарній діяльності Міжвідомчого постійного комітету (МПК) (2007) <https://interagencystandingcommittee.org/gender-and-humanitarian-action-0/news/iasc-gender-handbook>
- xv** Посібник Міжвідомчого постійного комітету (МПК) з питань гендерно зумовленого насильства (2015) https://gbvguidelines.org/wp/wp-content/uploads/2015/09/2015-IASC-Gender-based-Violence-Guidelines_lo-res.pdf
- xvi** Польовий посібник Міжвідомчого постійного комітету (IASC/МПК) з питань дітей без супроводу дорослих та дітей, розлучених з сім'єю. Інструментарій (2017) <https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/handbook-web-2017-0322.pdf>
- xvii** Див. проект Sphere та Гуманітарну хартію. Принципами захисту є; 1. Наагайтеся не наражати людей на подальшу шкоду в результаті ваших дій; 2. Забезпечити доступ людей до неупередженої допомоги - пропорційно потребам і без дискримінації; 3. Захищати людей від фізичної та психологічної шкоди, що виникає внаслідок насильства та примусу; та 4.. Допомогати людям відстоювати свої права, отримувати доступ до наявних засобів правового захисту та відновлюватися від наслідків насильства. <http://www.sphereproject.org/handbook/>
- xviii** Інструментарій для інтеграції управління менструальною гігієною (УМГ), гуманітарне реагування, міжвідомчий <https://reliefweb.int/report/world/toolkit-integrating-menstrual-hygiene-management-mhm-humanitarian-response>
- xix** Професійні стандарти роботи із захисту, здійснюваної гуманітарними та правозахисними організаціями в умовах збройних конфліктів та інших ситуацій насильства, Третє видання (2018) <https://www.icrc.org/en/publication/0999-professional-standards-protection-work-carried-out-humanitarian-and-human-rights>
- xx** За матеріалами Генеральної Асамблеї ООН, Конвенція про права осіб з інвалідністю, 13 грудня 2006 року, A/RES/61/106, доступно за посиланням: <https://www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities.html> [дата доступу: 20 вересня 2018 р.]
- xxi** Бюлетень Генерального секретаря ООН про захист від сексуальної експлуатації та насильства (PSEA/ЗСЕН) (ST/SGB/2003/13) <https://undocs.org/ST/SGB/2003/13>
- xxii** Ibid
- xxiii** Адаптовано з матеріалів Комітету з економічних, соціальних і культурних прав, Гендерний коментар 14, 22-а сесія ООН, Док. Е/С.12/2000/4, 2000
- xxiv** Кодекс поведінки Міжнародного Червоного Хреста і Червоного Півмісяця та неурядових організацій при наданні допомоги в разі катастроф <http://www.ifrc.org/Global/Publications/disasters/code-of-conduct/code-english.pdf>
- xxv** Організація Об'єднаних Націй, Конвенція про права дитини. https://www.unicef-irc.org/portfolios/general_comments/CRC.C.GC.13_en.doc.html
- xxvi** Політика Секретаріату МФЧХ щодо запобігання та реагування на сексуальну експлуатацію та насильство (2018) https://media.ifrc.org/ifrc/wp-content/uploads/sites/5/2018/06/IFRC-Secretariat-Policy-on-Prevention-and-Response-to-SEA_final.pdf
- xxvii** Політика МФТЧХ і ЧП щодо захисту дітей (2013) http://www.rccr-resilience-southeastasia.org/wp-content/uploads/2016/12/DOC-14-193_e_v100_child-protection-policy.pdf

- xxviii** План дій МФТЧХ і ЧП щодо захисту дітей (2015-2020) http://www.ifrc.org/Global/Publications/principles/IFRC-Child-Protection-Action-Plan_2015-2020.pdf
- xxix** Для отримання додаткової інформації про законодавство про НС та Програму МФТЧХ і ЧП з права у сфері НС, будь ласка, відвідайте <https://media.ifrc.org/ifrc/what-we-do/disaster-law/>
- xxx** Яка сфера застосування управління менструальною гігієною в комплексних гуманітарних надзвичайних ситуаціях? Глобальний огляд <https://www.developmentbookshelf.com/doi/full/10.3362/1756-3488.2016.024>
- xxxi** Інструментарій для інтеграції управління менструальною гігієною (УМГ) в гуманітарне реагування <https://reliefweb.int/report/world/toolkit-integrating-menstrual-hygiene-management-mhm-humanitarian-response>
- xxxii** Веб-сайт з інструментами для аудиту безпеки, пов'язаного з діяльністю ВСГ, та контрольними списками <http://violence-wash.lboro.ac.uk/toolkit/>
- xxxiii** МФЧХ Експрес-оцінка володіння житлом Керівництво з планування реагування на надзвичайні ситуації після стихійних лих (2015) http://www.ifrc.org/Global/Documents/Secretariat/Shelter/Rapid-Tenure-Assessment-Guidelines_EN.pdf
- xxxiv** Створення засобів до існування: Польовий посібник для практиків у гуманітарних ситуаціях від Жіночої комісії у справах біженців (2009) <https://www.womenrefugeecommission.org/resources/document/281-building-livelihoods-a-field-manual-for-practitioners-in-humanitarian-settings>
- xxxv** Адаптовано з матеріалів *Гуманітарна хартія та мінімальні стандарти гуманітарного реагування проекту "Sphere"*, 2011: стор. 63. Важливо зазначити, що ці рекомендовані вікові групи від проекту Sphere призначені для гуманітарного контексту і ґрунтуються на "вікових відмінностях, пов'язаних з цілою низкою прав, соціальних і культурних питань".
- xx** За матеріалами Генеральної Асамблеї ООН, Конвенція про права осіб з інвалідністю, 13 грудня 2006 року, A/RES/61/106, доступно за посиланням: <https://www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities.html> [дата доступу: 20 вересня 2018 р.]
- xxxvii** *ADCAP*, Мінімальні стандарти врахування віку та інвалідності в гуманітарній діяльності. 2016. Стор. 15 <http://www.helpage.org/what-we-do/emergencies/adcap-age-and-disability-capacity-building-programme/>

Основоположні принципи Міжнародного руху Червоного Хреста і Червоного Півмісяця

Гуманізм Міжнародний рух Червоного Хреста і Червоного Півмісяця, заснований на бажанні надавати допомогу без будь-якої дискримінації пораненим на полі бою, прагне, діючи на міжнародному та національному рівнях, запобігати і полегшувати людські страждання, де б вони не знаходилися. Його метою є захист життя і здоров'я та забезпечення поваги до людини. Вона сприяє взаєморозумінню, дружбі, співробітництву та міцному миру між усіма народами.

Неупередженість Уникнення дискримінації за національністю, расою, релігійними переконаннями, класовою приналежністю або політичними поглядами. Прагнення полегшити страждання людей, керуючись виключно їхніми потребами, і надавати пріоритет найбільш нагальним випадкам лиха.

Нейтральність Для того, щоб користуватися загальною довірою, Рух не може ставати на чиюсь сторону у воєнних діях або будь-коли вступати в суперечки політичного, расового, релігійного чи ідеологічного характеру.

Незалежність Рух є незалежним. Національні товариства, будучи допоміжними органами в гуманітарних службах своїх урядів і підпорядковуючись законам своїх країн, повинні завжди зберігати свою автономію, щоб мати можливість в будь-який час діяти відповідно до принципів Руху.

Добровільна участь Це добровільний рух допомоги, який жодним чином не продиктований бажанням наживи.

Єдність В одній країні може існувати лише одне Товариство Червоного Хреста або Червоного Півмісяця. Воно має бути відкритим для всіх. Воно повинно здійснювати свою гуманітарну діяльність на всій своїй території.

Універсальність Міжнародний рух Червоного Хреста і Червоного Півмісяця, в якому всі товариства мають рівний статус і несуть однакову відповідальність та обов'язки у наданні допомоги один одному, є всесвітнім.

За додатковою інформацією, будь ласка,
звертайтеся:

**Міжнародна федерація товариств
Червоного Хреста і Червоного Півмісяця**

PO BOX 372
CH-1211 Geneva 19
SWITZERLAND